



Cofinanțat de
Uniunea Europeană



REGIO

Programul Regiunea Centru 2021-2027

Programul Regiunea Centru

PRIORITATEA 7:

O REGIUNE CU TURISM SUSTENABIL



OS 4.6 Creșterea rolului culturii și al turismului sustenabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială

Acțiunea 7.1. Dezvoltarea durabilă a comunităților rurale prin punerea în valoare a potențialului lor turistic natural și cultural

Intervenția 7.1.2 – Protejarea și valorificarea în scop turistic a patrimoniului natural și a resurselor balneare



AGENȚIA pentru
DEZVOLTARE
REGIONALĂ
CENTRU

Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru

Autoritate de Management Programul Regiunea Centru

www.adrcentru.ro | E-mail: office@adrcentru.ro

Tel.: 0258-818616, Fax: 0258 – 818613, Str. Decebal, 11, 510093, Alba Iulia



Cuprins

1. PREAMBUL, ABREVIERI ȘI GLOSAR.....	5
1.1. Preambul.....	5
1.2. Abrevieri.....	5
1.3. Glosar.....	6
2. ELEMENTE DE CONTEXT.....	10
2.1. Informații generale Program.....	10
2.2. Prioritatea/Fond/Obiectiv de politică/Obiectiv specific.....	10
2.3. Reglementări europene și naționale, cadrul strategic, documente programatice aplicabile.....	11
3. ASPECTE SPECIFICE APELULUI DE PROIECTE.....	13
3.1. Tipul de apel.....	13
3.2. Forma de sprijin (granturi; instrumentele financiare; premii).....	13
3.3. Bugetul alocat apelului de proiecte.....	13
3.4. Rata de cofinanțare.....	13
3.5. Zona/zonile geografică(e) vizată(e) de apelul de proiecte.....	14
3.6. Acțiuni sprijinite în cadrul apelului.....	14
3.7. Grup țintă vizat de apelul de proiecte.....	15
3.8. Indicatori.....	15
3.9. Rezultatele așteptate.....	17
3.10. Operațiuni de importanță strategică.....	17
3.11. Investiții teritoriale integrate.....	18
3.12. Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității.....	18
3.13. Reguli privind ajutorul de stat.....	18
3.14. Reguli privind instrumentele financiare.....	19
3.15. Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale.....	19
3.16. Principii orizontale.....	19
3.17. Aspecte de mediu (inclusiv aplicarea Directivei 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului). Aplicarea principiului DNSH. Imunizarea la schimbările climatice.....	19
3.18. Caracterul durabil al proiectului.....	20
3.19. Acțiuni menite să garanteze egalitatea de șanse, de gen, incluziunea și nediscriminarea.....	20





3.20. Teme secundare.....	22
3.21. Informarea și vizibilitatea sprijinului din fonduri	22
4. INFORMAȚII ADMINISTRATIVE DESPRE APELUL DE PROIECTE.....	24
4.1. Data deschiderii apelului de proiecte	24
4.2. Perioada de pregătire a proiectelor	24
4.3. Perioada de depunere a proiectelor	24
4.4. Modalitatea de depunere a proiectelor	24
5. CONDIȚII DE ELIGIBILITATE.....	25
5.1. Eligibilitatea solicitanților și partenerilor.....	25
5.2. Eligibilitatea activităților	31
5.3. Eligibilitatea cheltuielilor	38
5.4. Valoarea minimă și maximă eligibilă/nerambursabilă a unui proiect	49
5.5. Cuantumul cofinanțării acordate.....	49
5.6. Durata proiectului	49
5.7. Alte cerințe de eligibilitate a proiectului	49
6. INDICATORI DE ETAPĂ.....	55
7. COMPLETAREA ȘI DEPUNEREA CERERILOR DE FINANȚARE	56
7.1. Completarea formularului cererii.....	56
7.2. Limba utilizată în completarea cererii de finanțare	56
7.3. Metodologia de justificare și detaliere a bugetului cererii de finanțare	56
7.4. Anexe și documente obligatorii la depunerea cererii.....	57
7.5. Aspecte administrative privind depunerea cererii de finanțare	62
7.6. Anexele și documente obligatorii la momentul contractării	63
7.7. Renunțarea la cererea de finanțare	66
8. PROCESUL DE EVALUARE, SELECȚIE ȘI CONTRACTARE A PROIECTELOR	67
8.1. Principalele etape ale procesului de evaluare, selecție și contractare	67
8.2. Conformitate administrativă – DECLARAȚIA UNICĂ	67
8.3. Etapa de evaluare preliminară – dacă este cazul (specific pentru intervențiile FSE+).....	68
8.4. Evaluarea tehnică și financiară. Criterii de evaluare tehnică și financiară	68
8.5. Aplicarea pragului de calitate.....	71
8.6. Aplicarea pragului de excelență.....	71
8.7. Notificarea rezultatului evaluării tehnice și financiare.....	72
8.8. Contestații.....	73
8.9. Contractarea proiectelor	74
9. ASPECTE PRIVIND CONFLICTUL DE INTERESE	77





10. ASPECTE PRIVIND PRELUCRAREA DATELOR CU CARACTER PERSONAL	78
11. ASPECTE PRIVIND MONITORIZAREA TEHNICĂ ȘI RAPOARTELE DE PROGRES	79
11.1. Rapoartele de progres	79
11.2. Vizitele de monitorizare.....	79
11.3. Mecanismul specific indicatorilor de etapă. Planul de monitorizare	80
12. ASPECTE PRIVIND MANAGEMENTUL FINANCIAR.....	83
12.1. Mecanismul cererilor de prefinanțare.....	83
12.2. Mecanismul cererilor de plată.....	83
12.3. Mecanismul cererilor de rambursare	84
12.4. Graficul cererilor de prefinanțare/plată/rambursare.....	84
12.5. Vizitele la fața locului	85
13. MODIFICAREA GHIDULUI SOLICITANTULUI	86
13.1. Aspectele care pot face obiectul modificărilor prevederilor ghidului solicitantului.....	86
13.2. Condiții privind aplicarea modificărilor pentru cererile de finanțare aflate în procesul de selecție (condiții tranzitorii).....	86
14. ANEXE.....	87



1. PREAMBUL, ABREVIERI ȘI GLOSAR

1.1. Preambul

Acest document reprezintă un îndrumar pentru pregătirea proiectelor și completarea corectă a cererilor de finanțare de către potențialii solicitanți ai Priorității 7 – O regiune cu turism sustenabil - din cadrul Programului Regiunea (PR) Centru aferent perioadei de programare 2021-2027. Toate aspectele cuprinse în acest Ghid sunt obligatorii, și pot fi interpretate în mod exclusiv de către Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru, în calitate de Autoritate de Management responsabilă de gestionarea și implementarea programului, cu respectarea legislației în vigoare și folosind metoda de interpretare sistematică.

Vă recomandăm ca, înainte de a începe completarea cererii de finanțare, să vă asigurați că ați parcurs toate informațiile din prezentul document și să vă asigurați că ați înțeles toate aspectele legate de specificul intervențiilor Priorității 7 – O regiune cu turism sustenabil Acțiunea 7.1. Dezvoltarea durabilă a comunităților rurale prin punerea în valoare a potențialului lor turistic natural și cultural Intervenția 7.1.2 – Protejarea și valorificarea în scop turistic a patrimoniului natural și a resurselor balneare din cadrul Programului Regiunea (PR) Centru aferent perioadei de programare 2021-2027.

Vă recomandăm ca, până la data limită de depunere a cererilor de finanțare, să consultați periodic pagina de internet www.regiocentru.ro, pentru a urmări eventualele modificări ale condițiilor, precum și alte comunicări/ clarificări pentru accesarea fondurilor în cadrul PR Centru aferent perioadei de programare 2021-2027.

Totodată, la sediul Agenției pentru Dezvoltare Regională Centru funcționează un birou de informare, unde solicitanții pot fi asistați, în mod gratuit, în clarificarea unor aspecte legate de completarea și pregătirea cererii de finanțare.

În acest sens, solicitanții de finanțare pot formula solicitări de clarificări în ceea ce privește datele/informațiile cuprinse în prezentul ghid, inclusiv anexele acestuia, începând cu data deschiderii apelului, prin email, la adresa helpdesk@adrcentru.ro.

Termenul de răspuns este de 10 zile lucrătoare de la data transmiterii solicitării.

Întrebările frecvente și răspunsurile la acestea vor fi publicate periodic pe pagina web a programului www.regiocentru.ro/faq.

1.2. Abrevieri

ADR - Agenția pentru Dezvoltare Regională

AM PR Centru- Autoritatea de Management pentru Programul Regiunea Centru

CE - Comisia Europeană

DALI – Documentație de avizare a lucrărilor de intervenție



DNSH - Do No Significant Harm („A nu prejudicia în mod semnificativ”)

ETF – Evaluare tehnică și financiară

FEDR - Fondul European de Dezvoltare Regională

HG – Hotărâre de Guvern

OCPI - Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară

OS - Obiectiv specific

OUG – Ordonanță de Urgență a Guvernului

PDR - Planul de Dezvoltare Regională

PR Centru – Programul Regiunea Centru

POR 2014-2020 – Programul Operațional Regional 2014-2020

PT – Proiect Tehnic

SF - studiu de fezabilitate

RDC – Regulament Dispoziții Comune – Regulamentul CE 1060 / 2021

UAT – Unitate administrativ teritorială

UE – Uniunea Europeană

VNAE – Valoarea economică netă actualizată

1.3. Glosar

Activitate de inovare socială - o activitate care are un caracter social atât din punctul de vedere al scopurilor urmărite, cât și al mijloacelor folosite și în special o activitate legată de dezvoltarea și implementarea de idei noi vizând produse, servicii, practici și modele, care răspunde unor nevoi sociale și, în același timp, creează relații sau colaborări sociale noi între public, societatea civilă sau organizații private, fiind astfel benefică pentru societate și stimulând capacitatea acesteia de acțiune (Regulamentul CE 1057/2021¹).

Adăpost / refugiu turistic pentru situații de urgență – este, în accepțiunea prezentului ghid, o construcție cu dotările minime necesare pentru a oferi adăpost în situații de urgență și care se află, de regulă, în zone izolate, pe trasee montane, la o distanță de cel puțin două ore de mers pe jos (timp mediu de deplasare) față de alte adăposturi / refugii sau de cea mai apropiată localitate. Adăpostul / refugiul turistic pentru situații de urgență nu este o structură de primire cu funcțiuni de cazare și, ca atare, nivelul dotărilor și al echipării va fi adaptat funcțiunii sale, adică aceea de a oferi condițiile necesare adăpostirii în situații de urgență, pentru o perioadă relativ scurtă de timp, a unui număr limitat de persoane. Acest tip de construcție poate fi utilizată de Serviciile SALVAMONT/SALVASPEO ca bază temporară pentru activitățile lor curente sau excepționale cu obligativitatea asigurării zilnice a funcțiunii lor principale (aceea de adăpost / refugiu). Acest tip de construcție va dispune de minim:

- un spațiu închis pentru adăpost/dormit (dotat cu pături), ferit de intemperii și animale sălbatice, care să asigure confortul termic necesar supraviețuirii fără surse de căldură.

¹ Regulamentul CE 1057/2021



- spațiu pentru servirea mesei (dotat cu bănci și mese).

Ajutor de stat - Orice ajutor acordat de stat sau din resurse ale statului în orice formă care distorsionează sau amenință să distorsioneze concurența prin favorizarea unor întreprinderi sau producția anumitor bunuri, în măsura în care afectează comerțul între statele membre (vezi și „Schemă pentru ajutor de stat”).

Arie naturală protejată - arie naturală protejată - zona terestră și/sau acvatică în care există specii de plante și animale sălbatice, elemente și formațiuni biogeografice, peisagistice, geologice, paleontologice, speologice sau de altă natură, cu valoare ecologică, științifică ori culturală deosebită, care are un regim special de protecție și conservare, stabilit conform prevederilor legale².

Obiective turistice naturale - resursele sau atracțiile turistice care alcătuiesc materia primă pentru activitățile turistice. Ele alcătuiesc potențialul turistic natural al unui teritoriu delimitat teritoriului geografic (judet, stațiune) și se referă la totalitatea resurselor turistice pe care le oferă cadrul natural prin componentele sale fizico-geografice (relief, climă, hidrografie, faună, floră).

Materiale prietenoase cu mediul - materiale care nu dăunează mediului, nu duc la epuizarea resurselor energetice fosile, nu determină deteriorarea echilibrului ecologic și a ciclurilor naturale și sunt în armonie cu mediul.

7

Patrimoniul natural - ansamblul componentelor și structurilor fizico-geografice, floristice, faunistice și biocenotice ale mediului natural, ale căror importanță și valoare ecologică, economică, științifică, biogenă, sanogenă, peisagistică și recreativă au o semnificație relevantă sub aspectul conservării diversității biologice floristice și faunistice, al integrității funcționale a ecosistemelor, conservării patrimoniului genetic, vegetal și animal, precum și pentru satisfacerea cerințelor de viață, bunăstare, cultură și civilizație ale generațiilor prezente și viitoare (conform OUG 57/2007, privind *regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice* cu modificările și completările ulterioare).

Planul de management al ariei naturale protejate³ reprezintă documentul care descrie și evaluează situația prezentă a ariei naturale protejate, definește obiectivele, precizează acțiunile de conservare necesare și reglementează activitățile care se pot desfășura pe teritoriul ariilor, în conformitate cu obiectivele de management. Planul de management se aprobă conform OUG 57/2007, cum modificările și completările ulterioare.

Regulamentul ariei naturale protejate⁴ reprezintă documentul în care se includ toate prevederile legate de activitățile umane permise și modul lor de aprobare, precum și activitățile restricționate sau interzise pe teritoriul ariei naturale protejate.

² Conform OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, art. 4

³ Conform art. 4, alin. 34 din Ordonanța de Urgență nr. 57 din 20 iunie 2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, cu modificările și completările ulterioare

⁴ Conform art. 4, alin. 35 din Ordonanța de Urgență nr. 57 din 20 iunie 2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, cu modificările și completările ulterioare



Resursele turistice - componente ale mediului natural și antropice, care prin calitățile și specificul lor sunt recunoscute, înscrise și valorificate prin turism, în măsura în care nu sunt supuse unui regim de protecție integrală⁵. Resursele turistice pot fi naturale sau antropice.

Resursele turistice naturale - elemente geologice, geomorfologice, de clima, de flora și de fauna, peisaje, zăcăminte de substanțe minerale și alți factori⁶.

Soluții bazate pe natură - reprezintă soluții inspirate și susținute de natură, rentabile din punctul de vedere al costurilor, care oferă simultan beneficii de mediu, sociale și economice și contribuie la creșterea rezilienței. Ele sporesc diversitatea naturii, caracteristicilor naturale și a proceselor naturale din zonele urbane, peisajele terestre și peisajele marine, prin intervenții sistemice, eficiente din punct de vedere al resurselor și adaptate condițiilor locale. (Comisia Europeană, 2021).

Stațiunea turistică⁷ reprezintă o localitate, parte a unei localități ori zonă formată din localități învecinate sau părți ale unor localități învecinate care dispune de resurse turistice, atestată conform normelor legale în vigoare.

Situl Natura 2000 - (numit și sit de importanță comunitară) este o arie protejată ce face parte din rețeaua ecologică europeană Natura 2000, cu rol principal de protecție și conservare a speciilor și habitatelor de pe teritoriul Uniunii Europene.

Traseul pentru turism pedestru reprezintă calea de circulație pedestră a turiștilor către unul sau mai multe obiective și/sau puncte de interes turistic, care nu sunt situate în zone montane, care poate fi parcursă de o persoană sau un grup de persoane pe jos, marcată, amenajată și semnalizată astfel încât să pună în valoare una sau mai multe teme de interes turistic și care a fost omologată conform prevederilor HG 1.252 /2022 pentru aprobarea Normelor metodologice privind crearea, amenajarea și omologarea traseelor pentru turism pedestru.⁸

Traseul turistic montan este acel traseu situat în zona montană care îndeplinește următoarele condiții:⁹

- a) să prezinte interes și să facă legătura între doua sau mai multe obiective;
- b) să fie accesibil atât vara, cât și iarna, scop în care se vor evita, atât cât este posibil, versanții sau crestele expuse la viscole ori la curenți puternici de aer. În condiții speciale de altitudine sau de teren accidentat, traseul turistic montan va fi recomandat numai vara;
- c) să evite zonele favorabile producerii avalanșelor de zăpada, alunecărilor de teren sau căderilor masive de pietre;

⁵ Conform Ordonanței Guvernului nr. 58 din 21 august 1998 privind organizarea și desfășurarea activității de turism în România, cu modificările și completările ulterioare, art. 2, lit. b

⁶ Idem 3

⁷ Conform art. 2, lit. j din Ordonanța nr. 58 din 21 august 1998 privind organizarea și desfășurarea activității de turism în România, cu modificările și completările ulterioare.

⁸ Conform Hotărârii Guvernului nr. 1.252 din 12 octombrie 2022 pentru aprobarea Normelor metodologice privind crearea, amenajarea și omologarea traseelor pentru turism pedestru, cu modificările și completările ulterioare

⁹ Conform Hotărârii Guvernului nr. 77 din 23 ianuarie 2003 privind instituirea unor măsuri pentru prevenirea accidentelor montane și organizarea activității de salvare în munți, cu modificările și completările ulterioare.



- d) să nu necesite construirea prea multor amenajări - podețe, balustrade, trepte - și să permită îmbunătățirea potecii - lărgirea ei, acoperirea porțiunilor surpate -, fără cheltuieli mari;
- e) să nu traverseze zone întinse de grohotișuri sau de mlaștini.

Traseu cicloturistic reprezintă acel tip de traseu turistic pe care se efectuează deplasarea cu bicicleta și care pune în valoare patrimoniul natural și antropic. Acesta poate fi pe drumuri publice sau private și poate traversa atât zone intravilane, cât și extravilane ale unităților administrativ-teritoriale¹⁰.

Traseul ciclabil marcat. În cadrul acestui apel de proiecte, traseul ciclabil marcat este traseul cicloturistic amenajat din materiale naturale / prietenoase cu mediul și adaptate caracteristicilor zonei și reliefului.

Traseu pentru cură de teren Traseu aflat pe teritoriul unei localități sau în imediata vecinătate a acesteia care trebuie să corespundă cerințelor prevăzute în hotărârea nr. 1154/ 2004 privind aprobarea Normelor tehnice unitare pentru realizarea documentațiilor complexe de atestare a funcționării stațiilor balneare, climatice și balneoclimatice și de organizare a întregii activități de utilizare a factorilor naturali, cu modificările și completările ulterioare.

Pentru consultarea definițiilor la nivel de program se va accesa lista disponibilă la următorul link <https://www.regiocentru.ro/documente-utile/>.

¹⁰ Conform Hotărârii nr. 441 din 30 martie 2022 pentru aprobarea normelor metodologice privind crearea, amenajarea și omologarea traseelor de cicloturism, completările și modificările ulterioare



2. ELEMENTE DE CONTEXT

2.1. Informații generale Program

Programul Regiunea Centru (PR Centru) își propune continuarea viziunii strategice privind dezvoltarea regiunii, completând direcțiile, acțiunile și prioritățile din PDR 2014-2020 implementate prin POR 2014-2020 și alte programe naționale.

Viziunea strategică a PR Centru 2021-2027, în concordanță cu viziunea strategică din PDR Centru 2021-2027 și Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru este ca Regiunea Centru să devină o regiune mai curată, atractivă pentru locuitorii săi și turiști, cu o economie competitivă bazată pe cunoaștere și inovare în care grija pentru mediu și utilizarea rațională și durabilă a resurselor să fie o prioritate.

Informații suplimentare privind PR Centru pot fi consultate accesând www.regiocentru.ro/programul-regiunea-centru-2021-2027/.

2.2. Prioritatea/Fond/Obiectiv de politică/Obiectiv specific

Prioritatea 7 O regiune cu turism sustenabil se implementează în cadrul **Obiectivului de Politică 4** al UE, O Europă mai socială și mai incluzivă, respectiv sub obiectivul **(6) Creșterea rolului culturii și al turismului sustenabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială**.

Obiectivului de Politică 4	<i>O Europă mai socială și mai incluzivă, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale</i>
Obiectivul Specific 4.6	<i>Creșterea rolului culturii și al turismului sustenabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială</i>
Prioritatea 7	<i>O regiune cu turism sustenabil</i>
Acțiunea 7.1	<i>Dezvoltarea durabilă a comunităților rurale prin punerea în valoare a potențialului lor turistic natural și cultural</i>
Intervenția 7.1.2	<i>Protejarea și valorificarea în scop turistic a patrimoniului natural și a resurselor balneare</i>

Prioritatea 7 O regiune cu turism sustenabil se implementează în cadrul **Obiectivului de Politică 4** al UE, O Europă mai socială și mai incluzivă, respectiv sub obiectivul **4.6 Creșterea rolului culturii și al turismului sustenabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială**.

Pentru îndeplinirea obiectivului specific se vor finanța investiții destinate protejării și valorificării durabile în scop turistic a patrimoniului natural și a resurselor balneare din mediul rural din Regiunea Centru, care demonstrează contribuția la îndeplinirea obiectivului specific al



priorității menționat mai sus, respectiv la creșterea rolului culturii și al turismului sustenabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială.

În Regiunea Centru cca 43% din populație trăiește în mediul rural. Potențialul natural și cultural favorizează turismul durabil și poate contribui semnificativ la dezvoltarea economică și incluziunea socială a comunităților rurale. Turismul a fost puternic afectat în context pandemic, numărul de turiști scăzând cu peste 50% în 2020 comparativ cu 2019 (date INS). Ca efect al pandemiei, consumatorii se reorientează către turismul intern și crește cererea pentru turismul de proximitate, destinații mai puțin aglomerate din natură, în special din mediul rural. Accelerarea dezvoltării turismului atrage forța de muncă și implicit dezvoltarea zonelor rurale, diminuând astfel riscul de abandon și depopulare. Valorificarea potențialului natural existent și creșterea vizibilității și accesibilității obiectivelor respective sunt esențiale în acest context. Regiunea Centru dispune de un patrimoniu turistic natural și balnear important și divers, 44% din suprafața regiunii fiind acoperită de arii naturale protejate. Toate acestea pot fi valorificate din punct de vedere turistic într-un mod sustenabil. Inițiativele dezvoltate în ultimii ani, cum ar fi Via Transilvanica sau cele prevăzute a se finanța prin PNRR, sunt menite a integra diferitele forme de turism - cultural, de drumeție, religios, gastronomic, activ, balnear, rural etc. - în cadrul unor produse turistice care să aibă adresabilitate cât mai largă, care să genereze fluxuri turistice importante și, astfel, să fie stimulată dezvoltarea economică locală.

Astfel, se propune finanțarea prin Program a intervențiilor vizând protejarea și valorificarea în scop turistic a patrimoniului natural și a resurselor balneare din mediul rural. Punerea lor în valoare va contribui la promovarea turismului sustenabil, care, alături de turismul bazat pe promovarea resurselor naturale, sprijină dezvoltarea locală și regională, cu accent pe dezvoltarea economiilor, culturilor, stilurilor de viață și tradițiilor locale cu implicarea strânsă a comunităților locale, a IMM și a altor părți interesate relevante într-o manieră participativă și echitabilă.

2.3. Reglementări europene și naționale, cadrul strategic, documente programatice aplicabile

Prezentul ghid a fost întocmit în conformitate cu legislația națională și comunitară aplicabilă, prevederile acestuia nefiind de natură să prejudicieze normele legale.

Lista orientativă a actelor normative naționale și comunitare aplicabile poate fi consultată la adresa <https://www.regiocentru.ro/documente-utile/>.

Solicitantul/Beneficiarul are obligația de a asigura furnizarea către AM a următoarelor categorii de date privind utilizarea fondurilor: prenumele, numele și data nașterii beneficiarului real/beneficiarilor reali al/ai destinatarului fondurilor sau al contractantului, astfel cum este definit la art.3, alin.(6) din DIRECTIVA (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului



Cofinanțat de
Uniunea Europeană



REGIO 
Programul Regiunea Centru 2021-2027

European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei.

GHID CONSULTATIV





3. ASPECTE SPECIFICE APELULUI DE PROIECTE

3.1. Tipul de apel

Apelul de proiecte este de tip competitiv cu termen limită de depunere a cererilor de finanțare. Astfel, proiectele pot fi depuse doar în perioada menționată în cadrul subsecțiunii 4.3 a prezentului document, în limita fondurilor disponibile acestui apel de proiecte.

Pot intra în etapa de contractare proiectele care se încadrează în alocarea financiară, care în urma evaluării tehnice și financiare au obținut un punctaj de **minim 50** de puncte, nu au fost notate cu 0 în la criteriile menționate în grila ETF (conform instrucțiunilor de completare) și îndeplinesc criteriile obligatorii menționate în grila de verificare a documentațiilor tehnico-economice.

În caz de punctaj total egal între unul sau mai mulți solicitanți departajarea se va face în funcție de ordinea depunerii cererii de finanțare.

Demararea etapei de contractare se va realiza pentru proiectele care se încadrează în alocarea financiară disponibilă.

3.2. Forma de sprijin (granturi; instrumentele financiare; premii)

Prin prezentul apel de proiecte sprijinul se va acorda sub formă de grant.

3.3. Bugetul alocat apelului de proiecte

Alocarea financiară corespunzătoare acestui apel (FEDR+BS) este de **7.240.004 euro**, din care sprijin FEDR **6.279.596 euro** și **960.408 euro** finanțare de la bugetul de stat.

Cursul valutar la care se va calcula încadrarea în alocarea financiară a apelului de proiecte este cursul de schimb Inforeuro, valabil în luna lansării apelului de proiecte, respectiv luna
1 euro=..... lei.

În cadrul prezentului apel de proiecte, există posibilitatea supracontractării conform OUG nr. 133/2021 – art. 15, alin. 1, lit. b) și art. 5, alin 2 al HG nr. 829/2022, în funcție de disponibilitatea fondurilor, pe baza instrucțiunilor emise de AM PR Centru.

ATENȚIE! Alocarea lansată poate fi diminuată în scopul finanțării proiectelor etapizate în conformitate cu legislația în vigoare privind închiderea Programului Operațional Regional 2014-2020.

3.4. Rata de cofinanțare

Ratele de cofinanțare acordate în cadrul apelului de proiecte, aferente valorii totale eligibile, sunt următoarele:



- **Cuantumul asistenței financiare nerambursabile acordate în cadrul apelului de proiecte reprezintă maxim 98% din valoarea cheltuielilor eligibile (maxim 85% din valoarea cheltuielilor eligibile ale proiectului asigurată din Fondul European de Dezvoltare Regională - FEDR + maxim 13% din valoarea cheltuielilor eligibile ale proiectului din bugetul de stat - BS)**
- **Contribuția solicitantului la cheltuielile eligibile este de minim 2% din valoarea acestora.**

3.5. Zona/zonile geografică(e) vizată(e) de apelul de proiecte

Prezentul apel de proiecte vizează **mediul rural din Regiunea Centru, România** (județele Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș, Sibiu).

3.6. Acțiuni sprijinite în cadrul apelului

Intervențiile finanțate în cadrul acestui apel de proiecte sunt destinate protejării și valorificării în scop turistic a patrimoniului natural și a resurselor balneare din mediul rural din regiunea Centru și au drept scop îndeplinirea obiectivului specific al priorității (OS 4.6. Creșterea rolului culturii și al turismului sustenabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială).

Acțiunile sprijinite în cadrul Priorității 7, Acțiunea 7.1 Dezvoltarea durabilă a comunităților rurale prin punerea în valoare a potențialului lor turistic natural și cultural, Intervenția 7.1.2. Protejarea și valorificarea în scop turistic a patrimoniului natural și a resurselor balneare vizează:

I. Activități vizând infrastructura

I.A. Amenajarea obiectivelor turistice naturale de utilitate publică (obiective turistice naturale, de tipul: formațiuni geologice, peșteri, lacuri, izvoare), crearea/modernizarea infrastructurii conexe acestora și dezvoltarea infrastructurii publice la scară mică pentru valorificarea atracțiilor turistice

I.B. Creare și extindere infrastructură publică de agrement (acest tip de activități sunt eligibile exclusiv în localitățile declarate stațiuni balneare, climatice, balneo-climatice, stațiuni turistice de interes local sau național și nu intră sub incidența ajutorului de stat)

II. Activități soft, astfel:

II.A. Activitățile de tip soft care vizează realizarea obiectivului specific privind creșterea rolului culturii și turismului sustenabil în dezvoltarea economică, integrarea socială și inovarea socială.



II.B. Activități de marketing și promovare turistică a obiectivului vizat de intervenție, și, după caz, a activităților soft propuse. Activitățile de marketing și promovare pot cuprinde inclusiv activități de digitalizare a obiectivului vizat de investiție.

II.C Activități de creștere a capacității administrative (inclusiv de cooperare transfrontalieră și transnațională)

Acțiunile eligibile sprijinite în cadrul apelului sunt detaliate în subcapitolul 5.2.2 Activități eligibile.

3.7. Grup țintă vizat de apelul de proiecte

Grupul țintă vizat de intervenție include comunitățile rurale care dispun de resurse turistice constând în elemente de patrimoniu natural și/sau resurse balneare a căror punere în valoare contribuie la dezvoltarea economică, inovarea socială și incluziunea socială în cadrul comunității. De asemenea, în grupul țintă sunt incluși și potențialii turiști care vizitează zonele rurale care găzduiesc obiective de patrimoniu natural și /sau resurse balneare.

3.8. Indicatori

Indicatorii de program sunt indicatorii **de realizare** și **de rezultat** care au fost incluși în program, justificați în cadrul de performanță al Programului Regiunea Centru și care servesc la cuantificarea rezultatelor programului.

Indicatorii de proiect sunt indicatorii **de realizare** și **de rezultat** utilizați pentru monitorizarea efectelor sprijinului primit prin prioritatea 7, acțiunea 7.1, intervenția 7.1.2 din PR Centru, la nivelul fiecărui proiect.

3.8.1. Indicatori de realizare

Indicatorii de realizare sunt indicatori de măsurare a rezultatelor specifice ale intervenției. În cazul prezentului apel, **indicatorul de realizare** vizat este **RCO77**, definit ca fiind numărul de situri culturale și turistice care beneficiază de sprijin.

Indicatorii de realizare aferenți acestei intervenții la nivel de program sunt:

ID	Indicator de realizare	UM	Valoare de referință	Valoarea țintă (2029)
RCO 77	Numărul siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin	Număr	0	3

Indicatorii de realizare utilizați pentru monitorizarea efectelor sprijinului primit prin P7, acțiunea 7.1, intervenția 7.1.2 din PR Centru, **la nivelul fiecărui proiect** sunt:



ID	Indicator de realizare / output	Unitate de măsură	Valoare de referință	Valoarea țintă
RCO 77	Numărul siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin	Număr	0	numărul siturilor / monumentelor sprijinite prin proiect*

*Se vor avea în vedere siturile naturale / stațiunile balneare, balneoclimatice sau turistice vizate de proiect. În situația în care proiectul propus spre finanțare vizează mai multe obiective aparținând aceluiași areal / sit natural / stațiune acestea nu se vor cuantifica separat. Dat fiind specificul intervențiilor se consideră că fiecare proiect propus spre finanțare reprezintă un sit turistic care beneficiază de sprijin.

3.8.2. Indicatori de rezultat

Indicatorii de rezultat sunt indicatori de măsurare a efectelor intervențiilor sprijinite. În cazul prezentului apel, **indicatorul de rezultat** vizat este **RCR77**, definit ca numărul anual estimat de vizitatori ai siturilor culturale și turistice sprijinite. Valoarea țintă a indicatorului, la nivelul proiectelor, se calculează ex-post, la un an de la finalizarea proiectului. Baza / valoarea de referință a indicatorului se referă la numărul anual estimat de vizitatori ai siturilor sprijinite în anul anterior depunerii cererii de finanțare și este zero pentru siturile turistice noi.

16

Indicatorii de rezultat aferenți acestei intervenții **la nivel de program** sunt:

ID	Indicator de rezultat	UM	Valoare de referință	Valoarea țintă (2029)
RCR 77	Număr de vizitatori ai siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin	Vizitatori / an	18982	29788

Indicatorii de rezultat utilizați pentru monitorizarea efectelor sprijinului primit prin P7, acțiunea 7.1, intervenția 7.1.2 din PR Centru, **la nivelul fiecărui proiect** sunt:

ID	Indicator de rezultat	UM	Valoare de referință	Valoarea țintă
RCR 77	Număr de vizitatori ai siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin	Vizitatori / an	Numărul anual de vizitatori ai sitului, în anul anterior	Numărul anual estimat de vizitatori, la un an de la





			depunerii cererii de finanțare	finalizarea proiectului
--	--	--	--------------------------------------	----------------------------

Indicatorul nu acoperă siturile naturale pentru care o estimare precisă a numărului de vizitatori nu este fezabilă-

Solicitantul va justifica în Cererea de finanțare (secțiunea 16: *Indicatori de realizare și de rezultat*) modul de calcul / metodologiile utilizate pentru calcularea valorii de bază (de referință) și a valorii țintă a indicatorilor proiectului și va prezenta dovezi (documente justificative) în ceea ce privește valorile furnizate.

Nu se acceptă identificarea și cuantificarea, în cadrul cererii de finanțare, a altor indicatori în afara celor menționați în cadrul acestei secțiuni.

3.8.3. Indicatori suplimentari specifici Apelului de Proiecte (dacă este cazul)

Nu este cazul.

3.9. Rezultatele așteptate

Prezentul apel urmărește îndeplinirea viziunii și obiectivelor strategice asumate prin PR Centru în ceea ce privește dezvoltarea durabilă a comunităților rurale prin punerea în valoare a potențialului lor turistic natural.

Protejarea și valorificarea resurselor naturale și/sau balneare, dincolo de contribuția la dezvoltarea economică a comunităților rurale care dețin elemente valoroase de patrimoniu natural și sau balnear, prin atragerea unui număr mare de turiști, poate impacta pozitiv viețile membrilor comunității, prin consolidarea incluziunii sociale și a sentimentului de apartenență la comunitate.

Punerea în valoare a obiectivelor de patrimoniu natural creează cadrul favorabil dezvoltării comunităților rurale cu potențial din Regiune.

În conformitate cu țintele de indicatori stabilite, în urma implementării proiectelor, se așteaptă creșterea numărului de vizitatori ai siturilor turistice sprijinite de la 18982 la 29788 vizitatori pe an.

3.10. Operațiuni de importanță strategică

Nu este cazul.



3.11. Investiții teritoriale integrate

Nu este cazul.

3.12. Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității

Nu este cazul.

3.13. Reguli privind ajutorul de stat

Ajutor de stat:

În cadrul prezentului apel, **nu sunt finanțate proiectele care intră sub incidența ajutorului de stat sau în cadrul cărora sunt identificate elemente de natura ajutorului de stat.**

În conformitate cu prevederile articolului 107 alin. (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), este considerat ajutor de stat incompatibil cu Piața Internă a UE orice măsură de sprijin a unui Stat Membru care **îndeplinește cumulativ următoarele condiții:**

- să fie acordată de către stat sau de către unitățile administrative teritoriale, din resurse de stat sau resurse ale unităților administrativ-teritoriale, ori de alte organisme care administrează surse ale statului sau ale colectivităților locale indiferent de formă;
- să fie selectivă;
- să asigure un avantaj agentului economic;
- să distorsioneze ori să amenințe să distorsioneze concurența sau să afecteze comerțul dintre statele membre ale Uniunii Europene.

Ținând seama de specificul – Intervenții destinate protejării și valorificării în scop turistic a patrimoniului natural și a resurselor balneare activități care nu au caracter economic, precum și de faptul că entitățile beneficiare ale finanțării nu au calitatea de operatori economici în relație cu aceste activități, nu sunt îndeplinite condițiile cumulative privind încadrarea în categoria ajutorului de stat, prin urmare **acest apel de proiecte nu intră sub incidența prevederilor referitoare la ajutorul de stat.**

În etapa de implementare, contractorii cu care beneficiarii vor încheia contracte de achiziție publică vor fi selectați doar pe baza unor proceduri competitive, transparente, necondiționate și nediscriminatorii, în condițiile legii, incidența ajutorului de stat fiind astfel exclusă de la nivelul prestatorului/furnizorului/executantului.

ATENȚIE! Proiectele care prevăd investiții ce vizează finanțarea activităților care intră sub incidența regulilor de ajutor de stat, chiar și ca activități neeligibile, vor fi respinse de la finanțare. Sunt considerate investiții care pot intra sub incidența ajutorului de stat următoarele tipuri de activități: parcuri de distracții, baze de tratament, spații alimentație publică (terase, restaurante, chioșcuri, etc), spații cazare, clădiri cu funcții comerciale, ștranduri, băi termale, piscine etc.



Principiul non-profitului:

Granturile acordate în cadrul acestui apel de proiecte sunt supuse principiului non-profitului¹¹, așa cum este acesta descris în art. 192 din Regulamentul CE 1046/2018. În cazul proiectelor generatoare de profit, solicitantul va întocmi bugetul ținând cont de acest profit. Modul de calcul se regăsește în macheta financiară (Anexa 17 – Macheta financiară - Matrice corelare buget-deviz), contribuția solicitantului la valoarea cheltuielilor fiind ajustată corespunzător în bugetul proiectului.

3.14. Reguli privind instrumentele financiare

Nu este cazul.

3.15. Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale

Nu este cazul.

3.16. Principii orizontale

Respectarea principiilor orizontale menționate la nivelul Acordului de Parteneriat și Programului Regiunea Centru se va realiza pe toată perioada de elaborare, implementare și durabilitate a proiectelor.

Proiectele care includ măsuri suplimentare cadrului legal în vigoare, vor fi punctate în grila de evaluare tehnică și financiară.

Pentru stabilirea abordării optime a respectării acestor principii, se vor avea în vedere, fără a se limita la, actele normative naționale și comunitare prevăzute în Lista cuprinzând legislația orientativă aplicabilă, disponibilă pe site-ul <https://www.regiocentru.ro/documente-utile/>.

3.17. Aspecte de mediu (inclusiv aplicarea Directivei 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului). Aplicarea principiului DNSH. Imunizarea la schimbările climatice

Proiectele finanțate vor avea în vedere, pe toată perioada de implementare a proiectului, respectarea obligațiilor prevăzute în PR Centru pentru implementarea principiului „Do No Significant Harm” (DNSH) așa cum acesta este definit prin Regulamentul (UE) 852/2020 privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile. În acest sens, solicitantul va descrie la secțiunea relevantă din cererea de finanțare și anexele sale, modul în care sunt respectate obligațiile minime prevăzute de legislația specifică aplicabilă, acțiunile suplimentare propuse

¹¹ Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 18 iulie 2018 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1296/2013, (UE) nr. 1301/2013, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 1304/2013, (UE) nr. 1309/2013, (UE) nr. 1316/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) nr. 283/2014 și a Deciziei nr. 541/2014/UE și de abrogare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 966/2012, cu modificările și completările ulterioare, art 188 lit f



(dacă este cazul), precum și modul de respectare a principiilor DNSH în implementarea proiectelor. Pentru analiza modului în care principiul DNSH este respectat, solicitantul de finanțare va avea în vedere metodologia disponibilă la adresa <https://www.regiocentru.ro/documente-utile/>, privind abordarea principiului DNSH în Programul Regiunea Centru. Solicitantul va avea în vedere respectarea principiului DNSH inclusiv la întocmirea documentațiilor de atribuire a contractelor de achiziție.

Totodată, în faza de evaluare se va verifica dacă proiectele propuse respecta principiul DNSH prin parcurgerea și completarea unei liste de verificare DNSH (conform modelului prezentat în Metodologie).

Imunizarea la schimbări climatice a infrastructurii finanțate, respectiv adaptarea la schimbările climatice și atenuarea efectelor nocive asupra mediului și rezistența în fața dezastrelor, va fi avută în vedere atât în etapa de elaborare, cât și pe durata implementării proiectelor, precum și în etapa de exploatare și întreținere a investițiilor, asigurându-se astfel durabilitatea infrastructurii și standardul serviciilor cu abordarea adecvată a riscurilor climatice. Pe durata exploatării, infrastructura creată va fi eficient monitorizată și din perspectiva evenimentelor climatice. În acest sens, proiectul integrează măsuri de atenuare și de adaptare la schimbările climatice respectând Orientările Comisiei Europene privind imunizarea la schimbările climatice.

De asemenea, solicitantul va avea în vedere, în mod special Raportul de mediu pentru PR Centru 2021-2027 și Analiza privind evaluarea principiului DNSH în PR CENTRU 2021-2027: <https://www.regiocentru.ro/programul-regiunea-centru-2021-2027/>

3.18. Caracterul durabil al proiectului

Obiectivele de mediu și climă reprezintă obiective transversale care definesc strategia și intervențiile PR Centru, urmărind sustenabilitatea ecologică, respectiv considerentele legate de mediu definite la nivel european. Se vor încuraja proiecte care susțin dezvoltarea durabilă și care aleg opțiunile de implementare care contribuie la îmbunătățirea performanței de mediu, la dezvoltarea unei economii moderne durabile, competitive și eficientă din punct de vedere al utilizării resurselor.

3.19. Acțiuni menite să garanteze egalitatea de șanse, de gen, incluziunea și nediscriminarea

În implementarea PR Centru, precum și în etapele de elaborare și implementare a proiectelor, se va asigura respectarea drepturilor fundamentale și conformitatea cu Carta Drepturilor Fundamentale a UE, a Convenției Națiunilor Unite privind Drepturile Persoanelor cu dizabilități și a actelor normative relevante europene și naționale, nefiind eligibile pentru finanțare proiectele care contravin principiilor orizontale din art. 9 al RDC.

Egalitatea de gen, accesibilitatea, incluziunea și nediscriminarea pe bază de rasă, origine etnică, religie sau convingeri, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală, sunt urmărite în toate



etapele de elaborare, evaluare, implementare a proiectelor și vor reprezenta condiții obligatorii de îndeplinit pentru accesarea fondurilor europene.

Proiectele finanțate vor avea în vedere necesitatea eliminării inegalităților și promovarea egalității de șanse între femei și bărbați, precum și combaterea discriminării pe bază de sex, rasă sau origine etnică, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală și aplicarea principiilor orizontale privind egalitatea de șanse, incluziunea și nediscriminarea prin respectarea prevederilor naționale legislative în vigoare, condiție de eligibilitate pentru accesarea fondurilor. Nu sunt susținute acțiuni care contribuie, sub orice formă, la segregare sau excludere. Intervențiile sprijinite prin fonduri vor ține cont de principiile și domeniile prioritare promovate prin Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2022-2027, urmărindu-se ca rezultatele proiectelor finanțate prin această intervenție să permită accesul persoanelor cu dizabilități în condiții de egalitate și nediscriminare.

În acest sens, în ceea ce privește eligibilitatea proiectului și a activităților, este necesară respectarea obligațiilor prevăzute în legislația comunitară și națională în domeniul accesibilității pentru persoanele cu dizabilități, respectiv standardele minime prevăzute.

În conformitate cu art. 4 lit. f) din Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, solicitantii de finanțare vor avea în vedere inițierea sau promovarea cercetării și dezvoltării bunurilor, serviciilor, echipamentelor și facilităților concepute pe baza designului universal, care ar presupune o adaptare minimă și la cel mai scăzut cost, pentru a răspunde nevoilor specifice ale persoanelor cu dizabilități, să promoveze existența și să încurajeze utilizarea acestor bunuri, servicii, echipamente și facilități concepute pe baza designului universal, precum și să promoveze designul universal în elaborarea standardelor și instrucțiunilor.

Potrivit Convenției ONU, „design universal” înseamnă proiectarea produselor, mediului, programelor și serviciilor, astfel încât să poată fi utilizate de către toate persoanele, pe cât este posibil, fără să fie nevoie de o adaptare sau de o proiectare specializate. Design-ul universal nu va exclude dispozitivele de asistare pentru anumite grupuri de persoane cu dizabilități, atunci când este necesar.

În același timp, „adaptare rezonabilă” înseamnă modificările și ajustările necesare și adecvate, care nu impun un efort disproporționat sau nejustificat atunci când este necesar într-un caz particular, pentru a permite persoanelor cu dizabilități să se bucure ori să își exercite, în condiții de egalitate cu ceilalți, toate drepturile și libertățile fundamentale ale omului.

Cadrul legal general privind accesibilitatea este dat de Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, cu modificările și completările ulterioare, Capitolul IV „Accesibilitate”, art. 61-71, la acesta se adăugându-se legislația și normele de aplicare specifice, precum Legea nr. 232/2022 privind cerințele de accesibilitate aplicabile produselor și serviciilor, Ordonanța de Urgență nr. 112/2018 privind accesibilitatea site-urilor web și a aplicațiilor mobile ale organismelor din sectorul public ș.a.

În ceea ce privește acordarea unui punctaj suplimentar în etapa de evaluare tehnică și financiară proiectelor ale căror acțiuni depășesc minimul stabilit prin lege, se vor puncta în plus proiectele care vor promova cercetarea și dezvoltarea, vor face cunoscută oferta și vor încuraja utilizarea de noi tehnologii, inclusiv tehnologii informatice și de comunicații, dispozitive de suport pentru



mobilitate, dispozitive și tehnologii de asistare, adecvate persoanelor cu dizabilități, acordând prioritate tehnologiilor cu prețuri accesibile (art. 4 lit. g) din Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități).

De asemenea, solicitantul va avea în vedere, în mod special:

- "Ghidul pentru aplicarea Cartei Drepturilor Fundamentale a UE în implementarea fondurilor europene nerambursabile" disponibil <https://mfe.gov.ro/minister/periode-de-programare/perioda-2021-2027/>
- Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2022-2027; Ghidul CDPD - Ghid privind Reflectarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități în pregătirea și implementarea programelor și proiectelor cu finanțare nerambursabilă alocată României în perioada 2021–2027: <https://mfe.gov.ro/minister/punctul-de-contact-pentru-implementarea-conventiei-privind-drepturile-persoanelor-cu-dizabilitati/>

3.20. Teme secundare

Nu este cazul.

3.21. Informarea și vizibilitatea sprijinului din fonduri

Conform prevederilor Regulamentului Comisiei Europene nr. 1060/2021, art. 50, beneficiarii proiectelor cu finanțare europeană au obligația de a comunica sprijinul obținut și vor asigura vizibilitatea acestuia, inclusiv a rezultatelor obținute. Astfel, beneficiarii proiectelor finanțate din fonduri europene trebuie să informeze publicul larg cu privire la contribuția obținută din partea fondurilor, cel puțin prin măsurile de comunicare minime obligatorii și trebuie să se asigure că beneficiarii finali ai proiectului/ persoanele care participă la proiecte au fost informați/ informate cu privire la finanțarea europeană.

În acest sens, se va realiza afișarea corespunzătoare a elementelor de identitate vizuală obligatorii și se vor respecta măsurile de comunicare și vizibilitate obligatorii cuprinse în Ghidului de Identitate Vizuală 2021-2027 elaborat de Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, în Manualul de identitate vizuală (MIV) PR Centru 2021-2027, publicat pe pagina www.regiocentru.ro, precum și instrucțiunile emise de AM, unde și când este cazul. Conform Regulamentului UE menționat anterior, în cazul în care beneficiarul nu își respectă obligațiile ce îi revin conform contractului de finanțare referitor la Comunicare și vizibilitate și în cazul în care nu se iau măsuri de remediere, Autoritatea de Management aplică măsuri, cu luarea în considerare a principiului proporționalității, putând anula până la 3% din sprijinul din partea fondurilor pentru operațiunea în cauză.

Elemente obligatorii de identitate vizuale care vor fi folosite pe materialele de comunicare / vizibilitate sunt:



- emblema UE, însoțită obligatoriu de declarația de finanțare „Cofinanțat de Uniunea Europeană”, în varianta bilingvă, unde este cazul;
- sigla Guvernului României;
- sigla Programului Regiunea ”Centru”.

Măsurile minime obligatorii de comunicare și vizibilitate, aplicabile tuturor proiectelor sunt următoarele:

- **Panouri/plăci permanente:** se vor amplasa în cazul proiectelor finanțate din Programul Regiunea Centru a căror valoare totală **depășește 500.000 EUR**, care implică investiții fizice (ex. infrastructură de transport, lucrări de construcții, reabilitare, modernizare, extindere, etc.) sau achiziționarea de echipamente. Beneficiarii pot alege să monteze fie panouri permanente, fie plăci permanente.
- **Afișe/Afișaj electronic** - în cazul proiectelor a căror valoare totală **nu depășește 500.000 euro** sau prin care nu se achiziționează echipamente și nu se realizează investiții fizice, se va expune cel puțin unui afiș cu dimensiunea minimă A3 sau un afișaj electronic echivalent.
- **Autocolante/plăcuțe:** În cazul proiectelor a căror valoare totală nu depășește 500.000 EUR dar în cadrul cărora sunt achiziționate echipamente, se vor utiliza autocolante /plăcuțe, în funcție de materialul din care este confecționat echipamentul/ utilajul. Beneficiarul va avea în vedere faptul că autocolantele/plăcuțele se vor aplica pe mijloacele fixe achiziționate în cadrul proiectului care au o **valoare de achiziție mai mare sau egală cu 5.000 lei fără TVA.**
- **Site oficial și cont social media:** afișarea pe site-ul oficial și/sau pe contul/conturile de social media al beneficiarului (dacă există un astfel de site/pagină), a unei descrieri a proiectului, inclusiv a scopurilor și rezultatelor acestuia, evidențiind sprijinul financiar din partea UE.
- **Comunicate/Anunțuri de presă:** Beneficiarul va publica un comunicat/anunț de presă la începutul și la finalizarea proiectului pe site-ul propriu sau în orice alt mediu de comunicare cu vizibilitate mare pentru publicul.

Beneficiarii vor avea în vedere prevederile Contractului de finanțare - Condiții generale (aprobat prin Ordinul MIPE nr 2041/2023) și Condiții specifice. Informații detaliate referitoare la regulile de identitate vizuală și măsurile obligatorii necesare pregătirii cererilor de finanțare se regăsesc în Ghidului de Identitate Vizuală 2021-2027 (elaborat de Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, cu respectarea prevederilor Art. 50 din Regulamentul (UE) 2021/1060) disponibil pe www.fonduri-ue.ro, în Manualul de Identitate Vizuală (MIV) PR Centru 2021-2027 publicat pe pagina www.regiocentru.ro, precum și în documentele de actualizare ale acestora (dacă este cazul) publicate pe respectivele site-uri.

ATENȚIE! Pentru amplasarea panourilor/ plăcilor permanente se va avea în vedere, după caz respectarea legislație specifice în vigoare



4. INFORMAȚII ADMINISTRATIVE DESPRE APELUL DE PROIECTE

4.1. Data deschiderii apelului de proiecte

Codul corespunzător prezentului apel de proiecte este

Data deschidere apel de proiecte:

4.2. Perioada de pregătire a proiectelor

Solicitanții vor avea la dispoziție o perioadă de pregătire a proiectelor cuprinsă între data deschiderii apelului de proiecte și data depunerii acestuia în cadrul sistemului informatic MYSMIS 2021 / SMIS2021+.

4.3. Perioada de depunere a proiectelor

4.3.1. Data și ora pentru începerea depunerii de proiecte

Data și ora de începere a depunerii de proiecte:, ora

4.3.2. Data și ora închiderii apelului de proiecte

Data și ora de închidere a apelului de proiecte:, ora

4.4. Modalitatea de depunere a proiectelor

În cadrul prezentului apel de proiecte, cererile de finanțare se vor depune exclusiv prin aplicația electronică MYSMIS, disponibilă la adresa web <https://mysmis2021.gov.ro/>, doar în intervalul menționat la secțiunile de mai sus.

Data depunerii cererii de finanțare este considerată data transmiterii acesteia prin intermediul sistemului electronic MYSMIS 2021 / SMIS2021+.





5. CONDIȚII DE ELIGIBILITATE

Cererea de finanțare (inclusiv anexele/modelele la cererea de finanțare) completată de către solicitant, face obiectul verificării eligibilității solicitantului și a proiectului, pe baza criteriilor enumerate în continuare.

Criteriile de eligibilitate trebuie respectate de solicitant individual / parteneriat (lideri și parteneri), începând cu data depunerii cererii de finanțare, în etapa de contractare, precum și pe perioada de implementare și de durabilitate a contractelor de finanțare, în condițiile stipulate de acestea, cu excepția criteriului de eligibilitate a proiectului referitor la valoarea minimă eligibilă, a cărei respectare este obligatorie doar până la momentul încheierii contractului de finanțare, inclusiv.

Pentru obținerea finanțării în cadrul prezentului apel al PR Centru, solicitantul și proiectul trebuie să respecte toate criteriile de eligibilitate menționate, în termenele stabilite în prezentul ghid și anexele la acesta.

De asemenea, solicitantul are obligația de a asigura fonduri suficiente și realiste în bugetul proiectului, precum și termene realiste pentru realizarea activităților, cu încadrarea în limitele maxime prevăzute pentru buget sau cu încadrarea în durata maximă de implementare a proiectului.

5.1. Eligibilitatea solicitanților și partenerilor

25

Solicitantul/partenerul eligibil, în sensul prezentului ghid, reprezintă entitatea care îndeplinește cumulativ criteriile enumerate și prezentate în cadrul prezentei secțiuni.

5.1.1. Cerințe generale privind eligibilitatea solicitanților și partenerilor

1. Solicitantul/Membrii parteneriatului, precum și reprezentanții legali ai acestora, care își exercita atribuțiile de drept, îndeplinesc, condițiile de eligibilitate, respectiv NU se încadrează în situațiile de excludere prezentate mai jos începând cu data depunerii cererii de finanțare:

A. Organizația solicitantă nu trebuie să se încadreze în vreuna dintre următoarele situații începând cu data depunerii cererii de finanțare, pe perioada de evaluare, selecție și contractare:

- a. Să se afle în stare de faliment/ insolvență sau obiectul unei proceduri de lichidare sau de administrare judiciară, a încheiat acorduri cu creditorii în cadrul procedurilor anterior menționate și-a suspendat activitatea economică sau face obiectul unei proceduri în urma acestor situații sau se află în situații similare în urma unei proceduri de aceeași natură prevăzute de legislația sau de reglementările naționale;
- b. Să facă obiectul unei proceduri legale pentru declararea sa într-una din situațiile de la punctul a.



- c. Să fie găsit vinovat printr-o hotărâre judecătorească definitivă pentru comiterea unei fraude/infrațiuni referitoare la obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, în conformitate cu prevederile Codului Penal aprobat prin Legea nr. 286/2009, cu modificările și completările ulterioare.

B. Reprezentantul legal care își exercită atribuțiile de drept pe perioada procesului de evaluare, selecție și contractare trebuie să nu se afle într-una din situațiile de mai jos:

- a. Să fie subiectul unui conflict de interese definit în conformitate cu prevederile naționale/comunitare în vigoare sau să se afle într-o situație care are sau poate avea ca efect compromiterea obiectivității și imparțialității procesului de evaluare, selecție, contractare și implementare a proiectului.
- b. Să se afle în situația de a induce grav în eroare Autoritatea de Management sau comisiile de evaluare și selecție, prin furnizarea de informații incorecte în cadrul prezentului apel de proiecte sau a altor apeluri de proiecte derulate în cadrul PR
- c. Să se afle în situația de a încerca/de a fi încercat să obțină informații confidențiale sau să influențeze comisiile de evaluare și selecție sau Autoritatea de Management pe parcursul procesului de evaluare a prezentului apel de proiecte sau a altor apeluri de proiecte derulate în cadrul PR
- d. Să fi suferit condamnări definitive în cauze referitoare la obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora

C. Solicitantul trebuie să se regăsească în următoarele situații:

- a. în cazul solicitantului pentru care au fost stabilite debite în sarcina sa ca urmare a măsurilor legale întreprinse de autoritatea de management, acesta va putea încheia contractul de finanțare în următoarele situații:
- recunoaște debitul stabilit în sarcina sa de autoritatea de management pentru PR și îl achită integral, atașând dovezi în acest sens, cu excepția proiectelor aflate în implementare, pentru care recunoaște debitul stabilit și îl achită integral sau își exprimă acordul cu privire la stingerea acestuia din valoarea cererilor de rambursare ulterioare, aferente proiectului în cadrul căruia a fost constat.
 - A contestat în instanța notificările/procese verbale/notele de constatare a unor debite și prin decizie a instanțelor de judecată acestea au fost suspendate de la executare, anexând dovezi în acest sens.
- b. Să fi achitat obligațiile de plată nete către bugetul de stat și respectiv bugetul local în ultimul an calendaristic /în ultimele 6 luni.
- c. deține dreptul legal de a desfășura activitățile prevăzute în cadrul proiectului.

2. Solicitantul (individual/unul din parteneri) deține drepturi asupra imobilului (clădire și / sau teren), obiect al proiectului, care îi conferă dreptul de a realiza investiția, începând cu data depunerii cererii de finanțare

Solicitantul de finanțare / partenerii trebuie să demonstreze, după caz, pentru toate imobilele (teren și/ sau construcții) care fac obiectul investiției, deținerea unuia dintre următoarele drepturi asupra imobilului:



- a) Dreptul de proprietate publică/ privată
- b) Dreptul de administrare, ca drept real, corespunzător dreptului de proprietate publică
- c) Dreptul de concesiune, ca drept real, corespunzător dreptului de proprietate publică

Dreptul de administrare/ concesiune se va dovedi pentru o perioadă care să acopere toată durata proiectului începând cu data depunerii, evaluării și selecției cererii de finanțare, durata de implementare a proiectului și perioada de durabilitate a proiectului, așa cum rezultă acestea din cererea de finanțare.

În cazul administrării/ concesiunii se face referire la dreptul de administrare/ concesiune, ca drept real, aferent proprietății publice, prevăzut de art. 866 și următoarele din Codul civil aprobat prin Legea 287/2009, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Nu se acceptă înscrierea provizorie a drepturilor reale menționate mai sus.

NOTĂ! În situația în care pe parcursul procesului de evaluare, selecție și contractare, dar și în perioada de implementare, sunt sesizate anumite probleme marginale privind dovedirea drepturilor reale asupra imobilelor sau privind condițiile de realizare a investițiilor proiectului, conform ghidului solicitantului pentru proiectele prin care se realizează lucrări de construire, se va solicita un **Memoriu tehnic din partea proiectantului** care să stabilească dacă proiectul poate fi considerat funcțional fără acele investiții/obiecte asupra cărora s-au constatat unele probleme marginale. În situația în care proiectantul argumentează în Memoriul tehnic că proiectul nu este funcțional fără acele lucrări, proiectul va fi respins sau contractul de finanțare va fi reziliat. În situația în care proiectantul argumentează în Memoriul tehnic că proiectul este funcțional fără acele lucrări, solicitantul se angajează să scoată acele lucrări în afara proiectului, prin reproiectare, dacă este cazul, și să elimine cheltuielile corespunzătoare din buget sau să le considere neeligibile, după caz.

3. Solicitantul/partenerii va /vor trebui să dovedească că poate / pot să asigure caracterul durabil al investiției în conformitate cu art. 65 din Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului nr. 1060/2021

Perioada pentru care este conferit dreptul asupra imobilului (teren și/sau clădire) obiect al proiectului solicitanților eligibili și/sau partenerilor acestora trebuie să fie acoperitoare pentru durată menționată la articolul 65 din RDC în vederea asigurării caracterului durabil al investiției, respectiv o perioadă de cinci ani de la data efectuării plății finale în cadrul contractului de finanțare. Această perioadă se va calcula estimativ, luându-se în considerare perioada derulării procesului de evaluare, selecție și contractare, perioada de implementare a proiectului și respectiv de efectuare a plății finale, la care se adaugă perioada de 5 ani anterior menționată.



Solicitantul, în cazul în care va primi finanțare din PR Centru pentru investiții în infrastructură, trebuie ca pe perioada de durabilitate:

- să mențină investiția realizată (asigurând mentenanța și serviciile asociate necesare);
- să nu realizeze o modificare asupra calității dreptului său asupra imobilului, decât în condițiile prevăzute în contractul de finanțare;
- să nu realizeze o modificare substanțială care afectează natura, obiectivele sau condițiile de realizare și care ar determina subminarea obiectivelor inițiale ale investiției.

În vederea asigurării principiului de la lit. a de mai sus, solicitantul/partenerii va/vor completa Declarația Unică (Anexa 2), din care să reiasă că beneficiarul își asumă asigurarea cheltuielilor de operare și mentenanță a obiectivului de investiții din proiectul ce face obiectul cererii de finanțare pe toată durata de valabilitate/durabilitate a contractului de finanțare (respectiv 5 ani de la efectuarea plății finale).

ATENȚIE! Dacă pe parcursul perioadei de implementare a proiectului, sau în perioada de durabilitate a acestuia, sunt afectate condițiile de construire/exploatare asupra infrastructurii imobilului (teren +clădire) aferent proiectului, beneficiarul are obligația contractuală de a returna finanțarea acordată, precum și alte penalități, dacă este cazul, în conformitate cu prevederile contractuale.

4. Imobilul (respectiv clădirea și /sau terenul), ce face obiectul proiectului îndeplinește cumulativ, începând cu data depunerii cererii de finanțare, următoarele condiții

Nu este afectat de limitări legale, convenționale, judiciare ale dreptului real invocat, incompatibile cu realizarea activităților proiectului, respectiv:

- a. nu este afectat de limite ale dreptului deținut de solicitant / sau partener care sunt incompatibile cu realizarea activităților proiectului.
- b. nu face obiectul unor litigii în curs de soluționare la instanțele judecătorești cu privire la situația juridică a terenului și infrastructurii imobilului, având ca obiect contestarea dreptului invocat de solicitant / sau partener pentru realizarea proiectului în conformitate cu criteriul de eligibilitate aferent.
- c. nu face obiectul revendicărilor potrivit unor legi speciale în materie sau dreptului comun.
- d. este liber de sarcini și interdicții în sensul în care nu există niciun act sau fapt juridic care împiedică sau limitează, total sau parțial, exercitarea unuia sau mai multor atribute ale dreptului pe care solicitantul îl deține în scopul implementării proiectului.
- e. este liber de orice sarcini sau interdicții ce afectează implementarea proiectului

Nu este considerată sarcină dreptul de administrare înscris în Cartea funciară în favoarea unei instituții cu personalitate juridică aflată în subordinea solicitantului și care desfășoară activități în domeniul turismului / protejării și valorificării resurselor naturale, vizat de proiect. (

Garanțiile reale asupra imobilelor (ex. ipotecă etc.) sunt considerate în accepțiunea AM PR incompatibile cu realizarea proiectelor de investiții în cadrul PR Centru.



Nu vor conduce la respingerea cererii de finanțare acele limite ale dreptului de proprietate care nu sunt incompatibile cu realizarea activităților proiectului (de ex. servituți legale, servitutea de trecere cu piciorul etc).

Solicitantul va informa în termen de 5 zile lucrătoare Autoritatea de Management cu privire la orice modificare survenită în circumstanțele sus-menționate pe parcursul procedurii de evaluare și contractare a cererii de finanțare, precum și pe parcursul derulării contractului de finanțare în cazul în care cererea de finanțare propusă va fi acceptată.

5. Solicitantul/ liderul de parteneriat / partenerii are/ au capacitatea financiară de a asigura:

- contribuția proprie declarată în cererea de finanțare (minim 2% din valoarea cheltuielilor eligibile)
- finanțarea tuturor costurilor, inclusiv costurile neeligibile, dar necesare, aferente proiectului
- resursele financiare necesare implementării optime a proiectului în condițiile rambursării ulterioare a cheltuielilor eligibile, din fondurile Uniunii
- cheltuielile de funcționare și întreținere aferente proiectului care includ investiții în infrastructură sau investiții productive, în vederea asigurării sustenabilității financiare a acestora.

29

Aspectele care privesc capacitatea financiară sunt asumate prin Declarația unică (Anexa 2), completată la data depunerii cererii de finanțare și în hotărârea/decizia de aprobare a proiectului și a cheltuielilor legate de proiect, atașată în etapa de contractare. (a se vedea Anexa 9 – (model orientativ) Hotărâre de aprobare a proiectului)

În cazul parteneriatului, nu este limitată asigurarea cofinanțării doar la unul dintre parteneri; **dovada capacității de cofinanțare se face de lider și/sau partener**, după caz.

Prin acordul de parteneriat se va stabili cota parte cu care va participa fiecare partener la asigurarea contribuției proprii a solicitantului. Se va anexa hotărârea fiecărui partener de a participa la asigurarea finanțării proiectului, cu indicarea sumelor cu care participă la acoperirea fiecărei categorii de cheltuieți.

5.1.2. Categoriile de solicitanți eligibili

Solicitanții eligibili sunt:

- **Unități administrativ-teritoriale de bază**, din mediul rural din Regiunea Centru, definite conform OUG nr. 57/2019, cu modificările și completările ulterioare, respectiv UAT comună;
- **Unități administrativ-teritoriale - județ** definite conform OUG nr. 57/2019, cu modificările și completările ulterioare, din Regiunea Centru;

sau

- **Parteneriate** între:



UAT comună, definite conform OUG nr. 57/2019, cu modificările și completările ulterioare și / sau **UAT județ** din Regiunea Centru, definite conform OUG nr. 57/2019, cu modificările și completările ulterioare, pe de o parte

și

Organizații neguvernamentale (persoane juridice de drept privat fără scop patrimonial) - asociații și fundații constituite în conformitate cu prevederile Ordonanței guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații cu modificările și completările ulterioare, inclusiv filiale (cu personalitate juridică) ale asociațiilor și fundațiilor internaționale recunoscute în conformitate cu legislația în vigoare în România, pe de altă parte;

sau

- **Parteneriate** între **UAT comună** și **UAT județ (de care aparține comuna)**.

5.1.3. Categoriile de parteneri eligibili

În cazul în care solicitantul este un parteneriat, membrii parteneriatului se încadrează într-una din următoarele categorii:

- **UAT comună**, din regiunea Centru, definite conform OUG nr. 57/2019, cu modificările și completările ulterioare,
- **UAT județ** din regiunea Centru, definite conform OUG nr. 57/2019, cu modificările și completările ulterioare
- **Organizații neguvernamentale** (persoane juridice de drept privat fără scop patrimonial) - asociații și fundații constituite în conformitate cu prevederile Ordonanței guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații cu modificările și completările ulterioare, inclusiv filiale (cu personalitate juridică) ale asociațiilor și fundațiilor internaționale recunoscute în conformitate cu legislația în vigoare în România

30

5.1.4. Reguli și cerințe privind parteneriatul

Criteriile de eligibilitate ale solicitantului se aplică fiecărui partener din cadrul acordului de parteneriat, după cum este indicat în cadrul prezentului capitol.

Nu există restricții cu privire la numărul de parteneri.

În cadrul parteneriatelor, este **obligatoriu ca unitățile administrativ-teritoriale să dețină calitatea de lider de parteneriat** definită în conformitate cu prevederile OUG 133/2021 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2021-2027 alocate României din Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune, Fondul social european Plus, Fondul pentru o tranziție justă. Liderul parteneriatului va fi indicat clar în toate documentele aferente proiectului.

În derularea procedurii privind alegerea partenerilor din sectorul privat implicați în derularea activităților proiectului, se vor avea în vedere prevederile art. 34 din OUG 133/2021 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2021-2027 alocate României din Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune, Fondul social european Plus, Fondul pentru o tranziție justă.



În scopul constituirii parteneriatelor se încheie acorduri de tipul celor descrise în prezentul ghid (a se vedea Anexa 10 Acord de parteneriat (model orientativ)).



5.2. Eligibilitatea activităților

5.2.1. Cerințe generale privind eligibilitatea activităților

Scopul și realizarea activităților propuse în proiect trebuie să contribuie la punerea în valoare a obiectivului de patrimoniu, pentru a se crea premisele creșterii numărului de vizitatori, ca urmare a investiției realizate și a contribui la creșterea rolului culturii și turismului la dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială.

Activitățile eligibile propuse în cadrul cererilor de finanțare reprezintă obligații contractuale ce vor fi monitorizate pe parcursul implementării proiectului.

5.2.2. Activități eligibile

ACTIVITĂȚI AFERENTE ACTIVITĂȚII DE BAZĂ

I. Intervenții privind infrastructura

I.A. Amenajarea obiectivelor turistice naturale de utilitate publică (obiective turistice naturale, de tipul: formațiuni geologice, peșteri, lacuri, izvoare), crearea/modernizarea infrastructurii conexe acestora și dezvoltarea infrastructurii publice la scară mică pentru valorificarea atracțiilor turistice și a resurselor naturale și balneare :

- a. Reabilitarea, amenajarea (inclusiv amenajarea spațiilor nedeschise publicului larg și care urmează a fi puse în valoare) modernizarea și dotarea obiectivelor turistice naturale de utilitate publică în scopul accesibilizării și valorificării acestora (de exemplu cu platforme, podețe, balustrade, scări, măsuri de securitate, căi de acces interiorul peșterii, etc.), adaptarea la cerințele necesare accesibilizării obiectivului pentru persoanele cu dizabilități, după caz, raportat la particularitățile fiecărui obiectiv turistic natural.
- b. Construirea, modernizarea și extinderea pavilioanelor de acces, a căilor de acces în obiectiv și a intrărilor, a spațiilor de așteptare la intrarea în obiectivul turistic natural (inclusiv grupurile sanitare, bănci, mese, coșuri de gunoi, asigurare apă potabilă de la cișmele publice, etc.), adaptarea acestora la cerințele necesare accesibilizării obiectivului pentru persoanele cu dizabilități, după caz, raportat la particularitățile fiecărui obiectiv turistic natural.
- c. Construirea, amenajarea, reabilitarea captărilor-izvoare/ buvetelor / pavilioanelor de izvoare minerale, inclusiv dotarea acestora (acolo unde este cazul), amenajarea interioară a mofetei din materiale prietenoase cu mediul, realizarea unei iluminări și ventilări adecvate, - crearea/reabilitarea traseelor de cură pe teren, inclusiv a locurilor de recreere și popas aferente acestora. Aceste activități sunt eligibile exclusiv în stațiuni balneare, climatice sau balneo-climatice, definite conform legislației în vigoare.



Proiectele propuse spre finanțare trebuie să includă obligatoriu cel puțin una dintre activitățile de mai sus (a. sau b. sau c.). Acestea pot include complementar și alte activități dintre cele enumerate mai jos, atât din categoria I.A, cât și din categoria I.B.

- d. Modernizarea, reabilitarea căilor de acces spre principalele obiective turistice naturale; aceste activități sunt eligibile numai în cazul în care se poate argumenta că valorificarea obiectivului turistic este afectată de infrastructura de acces deficitară. Această activitate este auxiliară / complementară uneia dintre activitățile de mai sus (a, b, c) și se încadrează în limita de maxim 5% din valoarea totală eligibilă a proiectului. Acest tip de activități constituie activități auxiliare / complementare, cheltuielile aferente acestora fiind evidențiate într-un deviz pe obiect separat.
- e. Construirea, reabilitarea, modernizarea, amenajarea, extinderea traseelor turistice montane¹² și/ sau traseelor de drumeție pedestră¹³. Traseele turistice montane și traseele de drumeție pedestră trebuie omologate/reomologate până la finalizarea implementării proiectului.
- f. Construirea, reabilitarea, modernizarea, amenajarea, extinderea traseelor ciclabile marcate corespunzător¹⁴. Acestea trebuie omologate / reomologate până la finalizarea implementării proiectului.

Pentru a fi eligibile, activitățile de acest tip (e, f) vor viza trasee turistice montane / de drumeție pedestră/ciclabile marcate, care unesc între ele minimum 2 obiective turistice naturale sau antropice (cu excepția traseelor de tip circuit), cel puțin unul dintre obiectivele turistice naturale, fiind vizat de investiții în cadrul proiectului propus.

ATENȚIE! În cadrul prezentului apel de proiecte sunt eligibile cheltuielile cu realizarea pistelor cicloturistice în afara localităților din materiale prietenoase cu mediul sau alte soluții bazate pe natura, care să integreze traseul pistelor în arealul natural pe care îl traversează (suprafețe de rulare ecologice- materiale agregate și lianți, piatră sfărâmată etc*).

ATENȚIE! Toate traseele, indiferent de tipul lor, trebuie să respecte legislația în vigoare și standardele naționale și/sau internaționale în materie.

- g. Construire, reabilitare, modernizare, amenajare, extindere via-ferrata, deschise accesului publicului larg.
- h. Construirea, reabilitarea, modernizarea locurilor de recreere și popas și dotarea acestora cu mobilier urban, adaptat specificului zonei. Construirea, reabilitarea, modernizarea, punctelor/ și platformelor de belvedere, foisoarelor și punctelor de observație a animalelor sălbatice (este exclus accesul la acestea pentru activitățile de vânătoare), etc.

¹² Conform HOTĂRÂRE nr. 77 din 23 ianuarie 2003 privind instituirea unor măsuri pentru prevenirea accidentelor montane și organizarea activității de salvare în munți, cu modificările și completările ulterioare

¹³ Conform HOTĂRÂRE nr. 1.252 din 12 octombrie 2022 pentru aprobarea Normelor metodologice privind crearea, amenajarea și omologarea traseelor pentru turism pedestru, cu modificările și completările ulterioare

¹⁴ A se vedea definiția traseelor ciclabile marcate în secțiunea 1.3 Glosar din prezentul ghid.





- i. Dotarea cu panouri explicative/informare/marcaje (semnalizare turistică orizontală și verticală, hărți ale zonei și ale traseului/traseelor, panouri informative legate de biodiversitatea zonei - flora și fauna, etc).
- j. Construirea, reabilitarea, modernizarea și dotarea¹⁵ bazelor Salvamont / centrelor Salvaspeo și/sau adăposturi și/sau refugii turistice pentru situații de urgență, inclusiv dotarea acestora cu mobilier (bănci, mese, priciuri) și sisteme autonome de alimentare cu energie electrică (de exemplu: panouri foto-voltaice) și a sistemelor video de monitorizare a traseelor sau a refugiilor turistice.

I.B. Creare și extindere infrastructură publică de agrement

Acest tip de activități sunt eligibile exclusiv în localitățile declarate stațiuni balneare, climatice, balneo-climatice, stațiuni turistice de interes local sau național (conform legislației specifice în vigoare) și nu intră sub incidența ajutorului de stat.

- a. Construcția, achiziția și montarea elementelor constructive de tipul foisoare, pergole, grilaje, grupuri sanitare, spații pentru întreținere/vestiare, scene realizate din materiale reciclate/reciclabile sau alte soluții bazate pe natură etc.;
- b. Construirea, reabilitarea, modernizarea de facilități pentru recreere/agrement pe terenurile amenajate în aer liber (ex. zone speciale pentru sport, locuri de joacă, zone de fitness pentru vârstnici, etc.), toate cu acces liber și gratuit și a elementelor de signalistică turistică.

ATENȚIE! Toate intervențiile propuse vor fi adaptate caracteristicilor zonei și reliefului, luând în calcul aspectele de mediu și dezvoltare durabilă și trebuie să demonstreze contribuția la creșterea rolului turismului sustenabil în dezvoltarea economică locală, inovarea socială și /sau și incluziunea socială.

Caracteristicile tehnice ale investițiilor trebuie să respecte legislația națională în vigoare în materie și să fie realizate, dacă este cazul, cu acordul/avizul administratorului ariei protejate/rezervației/ sitului Natura 2000 și, după caz, a Direcției Județene de Cultură, Culte și Patrimoniu Județean, pentru intervențiile aflate în zona monumentelor istorice și să respecte condițiile impuse prin planurile de management și regulamentele ariilor protejate sau, după caz, a regulamentelor de urbanism.

ATENȚIE! Proiectele care prevăd investiții ce vizează finanțarea activităților care intră sub incidența regulilor de ajutor de stat, chiar și ca activități neeligibile, vor fi respinse de la finanțare. Sunt considerate investiții care pot intra sub incidența ajutorului de stat următoarele tipuri de activități: parcuri de distracții, baze de tratament, spații alimentație publică (terase,

¹⁵Dotarea bazelor Salvamont va include bunuri de natura mijloacelor fixe și obiectelor de inventar, în conformitate cu baremurile de dotare a membrilor echipelor Salvamont și a cabanelor (...), conform Hotărârii Guvernului nr. 77 / 2003 privind instituirea unor măsuri pentru prevenirea accidentelor montane și organizarea activității de salvare în munți, cu modificările și completările ulterioare

Dotarea centrelor Salvaspeo va include bunuri de natura mijloacelor fixe și obiectelor de inventar în conformitate cu baremul de dotare a unui centru județean salvaspeo cu echipament și materiale de intervenție în mediul subteran speologic, conform Legii nr. 402 / 2006 privind prevenirea accidentelor și organizarea activității de salvare din mediul subteran speologic, cu modificările și completările ulterioare



restaurante, chioșcuri, etc), spații cazare, clădiri cu funcții comerciale, ștranduri, băi termale, piscine, spa etc.

ACTIVITĂȚI CONEXE ACTIVITĂȚII DE BAZĂ

II. Activități soft care vizează realizarea obiectivului specific privind creșterea rolului culturii și turismului la dezvoltarea economică, integrarea socială și inovarea socială, activități de marketing și promovare turistică a obiectivului de investiție, inclusiv activități de digitalizare a obiectivului, și activități de creștere a capacității administrative (inclusiv de cooperare transfrontalieră și transnațională), astfel:

II. A. Activitățile de tip soft care vizează realizarea obiectivului specific privind creșterea rolului culturii și turismului sustenabil la dezvoltarea economică, integrarea socială și inovarea socială, vor fi legate de infrastructura care face obiectul cererii de finanțare și pot include, fără a se limita la:

- activități care vizează modele inovatoare de implicare a comunității sau inovare socială
- activități care încurajează integrarea comunităților defavorizate și, după caz, ocuparea forței de muncă a persoanelor din medii vulnerabile,
- activități de implicare a comunității locale și a altor părți interesate relevante – de ex. IMM sau ONG active în zonă - într-o manieră participativă (activitățile din această categorie nu se vor reduce exclusiv la consultarea comunității locale anterior demarării proiectului).
- organizarea de sesiuni de informare pentru actorii din turism, agenții economici și micii producători locali cu referire la ecoturism/ la atestarea produselor locale tradiționale / la certificarea produselor bio, etc.

Aceste acțiuni pot fi organizate sub forma de: evenimente (de ex. târguri, expoziții, festivaluri, concerte, seminarii, workshop-uri, acțiuni educative cu participarea școlilor din comunitate și din zonă, etc.), ateliere (de ex. ateliere specifice meșteșugurilor locale, ateliere de gătit și degustare mâncăruri tradiționale pentru promovarea culturii gastronomice specifice, etc.), cursuri informale de ghizi turistici pentru membrii comunității (membrii comunității sunt cei care intră în contact direct cu turiștii și le pot transmite acestora poveștile autentice ale locului), vizite ghidate (cu titlu gratuit) de către membrii comunității pe bază de voluntariat, orice alte acțiuni care valorifică patrimoniul turistic și resursele turistice naturale, evenimente vizând conștientizarea comunității referitor la necesitatea conservării și protejării resurselor naturale și oportunitățile de valorificare a acestora, crearea, în parteneriat cu alți actori interesați, a unui eveniment anual de promovare a patrimoniului turistic local, natural și antropocentric etc.

Activitățile soft propuse pot fi organizate în oricare dintre formele exemplificate, fără a se limita la acestea și trebuie să demonstreze contribuția la îndeplinirea obiectivului specific căruia îi este subsumată prioritatea. Finanțarea alocată prin bugetul proiectului va acoperi cheltuielile pentru activitățile soft privind creșterea rolului culturii și turismului sustenabil la dezvoltarea economică, integrarea socială și inovarea socială, din perioada de implementare. Pentru



derularea în continuare a activităților în perioada de sustenabilitate/ durabilitate a proiectului și, după caz, dincolo de această perioadă, acoperirea cheltuielilor aferente va fi asumată de beneficiar.

Derularea activităților de tip soft care vizează realizarea obiectivului specific (privind creșterea rolului culturii și turismului sustenabil la dezvoltarea economică, integrarea socială și inovarea socială) propuse în cadrul proiectului, dincolo de perioada de implementare, cel puțin pe perioada de durabilitate a proiectului, va fi asumată prin Declarația Unică. Acestea vor fi detaliate corespunzător în Planul de marketing atașat cererii de finanțare (Anexa 16 – Plan de marketing).

Proiectele pot viza inclusiv creșterea coeziunii între membrii comunității, în special în ceea ce privește grupurile marginalizate (dacă este cazul), prin implicarea acestora în activitățile proiectului, pe bază de voluntariat, includerea în viitoarele evenimente a contribuției grupurilor care compun comunitatea, încurajarea implicării comunității în întreținerea, protejarea punerea în valoare a obiectivului de investiție.

ATENȚIE! Activitățile propuse trebuie să urmărească, dincolo de beneficiile care vizează dezvoltarea economică a zonei, și aspecte vizând incluziunea socială și / sau inovarea socială, în legătură cu obiectivul vizat de intervenție.

Pentru a fi eligibile, proiectele vor include obligatoriu activități de tip soft privind dezvoltarea economică, integrarea socială și inovarea socială, de tipul celor din secțiunea II.A.

II.B. Activități de marketing și promovare turistică a obiectivului vizat de investiție, și, după caz, a activităților soft propuse. Activitățile de marketing și promovare pot cuprinde inclusiv activități de digitalizare a obiectivului vizat de investiție.

Activitățile de digitalizare propuse sunt eligibile cu condiția demonstrării realizării lor în scopul promovării obiectivului vizat de investiției și, după caz, a activităților soft propuse, și pot include (enumerarea nu este exhaustivă):

- Scanarea 3D a obiectivului și utilizarea rezultatului pentru crearea unui tur virtual 3D al acestuia; crearea unei colecții digitale de tip open acces cu obiecte și documente conexe obiectivului investiției, precum și alte activități de digitalizare a obiectivului de patrimoniu în vederea promovării acestuia;
- Crearea aplicațiilor de tip tur virtual 3D, aplicații de realitate augmentată sau mixtă care să prezinte, sub forma unui story-telling, informații relevante despre obiectivul vizat de investiție și, după caz, evenimentele asociate cu acesta;
- Crearea / utilizarea de aplicații pentru dispozitive mobile pentru vizitarea obiectivului, aplicații software care să faciliteze accesul la obiectiv în format digital,, sisteme de ghidaj al vizitării sitului (sistem de ghidaj al vizitatorilor prin coduri QR și audio ghiduri).
- Crearea unei pagini web și utilizarea canalelor social-media pentru promovarea/prezentarea/informarea turistică a obiectivului de investiție



ATENȚIE! Proiectul va include obligatoriu activități de marketing și promovare turistică a obiectivului vizat, acestea urmând a fi detaliate în cererea de finanțare și în Planul de marketing anexat acesteia. Includerea activităților de digitalizare nu este obligatorie, dar va fi punctată suplimentar în ETF.

II.C Activități de creștere a capacității administrative (inclusiv de cooperare transfrontalieră și transnațională) care pot include:

- instruiți informale și sprijin acordat beneficiarului / partenerilor pentru animarea și conștientizarea populației privind necesitatea protejării și punerii în valoare în mod sustenabil a patrimoniului natural (de ex. campanii de conștientizare, întâlniri cu grupuri de actori locali, etc.)
- activități de cooperare transfrontalieră și transnațională, inclusiv cu parteneri din statele care compun regiunea Dunării.

Tema cooperării vizează contribuția turismului sustenabil bazat pe valorificarea resurselor naturale la îmbunătățirea vieții comunității (incluziune și inovare socială), dincolo de beneficiile vizând dezvoltarea economică locală, cu focus pe implicarea comunității în protejarea și valorificarea resurselor naturale în beneficiul membrilor săi. Parteneri în activitățile de cooperare pot fi alte autorități publice din zona rurală sau alte entități care dețin / gestionează resurse naturale similare în zona rurală și pot împărtăși din experiența lor privind modul de valorificare a patrimoniului natural respectiv în beneficiul comunității.

Concret, activitățile de cooperare pot include:

- participare la activități comune în cadrul proiectelor care vizează exemple de bune practici
- sesiuni de diseminare a bunelor practici privind valorificarea resurselor naturale și implicarea comunității la nivelul luării deciziilor privind modul de valorificare a acestora
- organizarea de vizite de documentare (on site și / sau la parteneri) și participarea membrilor echipei care gestionează obiectivul la instruiți specifice
- elaborarea de ghiduri, manuale, alte publicații care documentează intervențiile și acțiunile realizate și rezultatele lor
- participarea la activități de educație formală și instruire în domeniul protejării, întreținerii și punerii în valoare obiectivului vizat de investiție
- activități în cadrul unor rețele de cooperare specifice

Includerea activităților concrete de cooperare transfrontalieră în proiect va constitui criteriu de priorizare. Vor fi punctate suplimentar proiectele în care este identificată regiunea parteneră încă de la depunerea cererii de finanțare.

Includerea în proiect a activităților de creștere a capacității administrative / a activităților de (inclusiv de cooperare transfrontalieră și transnațională) NU este obligatorie.





ATENȚIE! Este responsabilitatea solicitantului să se asigure că perioada de implementare a proiectului este acoperitoare atât pentru intervențiile în infrastructură, cât și pentru activitățile de tip soft propuse.



III. Activități aferente serviciilor de:

- proiectare și consultanță pentru elaborarea cererii de finanțare și managementul implementării proiectului;
- auditul financiar al proiectului;
- informare și publicitate.

ATENȚIE! Pentru a fi eligibile, proiectele propuse spre finanțare vor include obligatoriu activități vizând infrastructura, de tipul celor menționate la punctul I.A.a. sau I.A.b sau I.A.c și, complementar acestora, activități soft de tipul celor menționate la punctele II.A și II.B, și, după caz, activități aferente serviciilor descrise la punctul III.

5.2.3. Activitatea de bază

În conformitate cu OUG 23/2023, activitatea de bază în cadrul unui proiect reprezintă o activitate sau pachet de activități declarate de către beneficiar ca fiind principale sau de referință pentru un proiect, care se verifică de către AM, în etapa de contractare și care trebuie să respecte următoarele condiții cumulative:

- (i) are legătură directă cu obiectul proiectului pentru care se acordă finanțarea și contribuie în mod direct și semnificativ la realizarea obiectivelor și la obținerea rezultatelor acestuia;
- (ii) se regăsește în cererea de finanțare sub forma activităților eligibile specificate în Ghidul solicitantului, secțiunea 5.2.2, punctele I.A și I.B. Activitatea de bază reprezintă activitățile din cadrul unui proiect cu excepția celor aferente serviciilor de proiectare și consultanță pentru elaborarea cererii de finanțare și managementului implementării proiectului, auditului financiar al proiectului, informării și publicității, activităților de tip soft.
- (iii) nu face parte din activitățile conexe, așa cum sunt acestea definite în Ghidul solicitantului, secțiunea 5.2.2, punctele II.A, II.B, II.C, III; activitățile conexe reprezintă activitățile de proiectare și consultanță pentru elaborarea cererii de finanțare și managementului implementării proiectului, auditului financiar al proiectului, informării și publicității, activităților de tip soft.
- (iv) bugetul estimat alocat activității sau pachetului de activități reprezintă minimum 50% din bugetul eligibil al proiectului;

5.2.4. Activități neeligibile

În cadrul acestui apel sunt neeligibile acele activități care prin natura lor nu contribuie la îndeplinirea obiectivului specific 4.6 și la atingerea țintelor asumate prin PR Centru Prioritatea 7 Acțiunea 7.1. Dezvoltarea durabilă a comunităților rurale prin punerea în valoare a potențialului



lor turistic natural și cultura, intervenția 7.1.2 – Protejarea și valorificarea în scop turistic a patrimoniului natural și a resurselor balneare.

Fără a avea caracter exhaustiv, următoarele tipuri de activități / proiecte sunt neeligibile:

- activități vizând investiții care intră sub incidența regulilor de ajutor de stat. Sunt considerate investiții care pot intra sub incidența ajutorului de stat (fără a se limita la acestea): parcuri de distracții, baze de tratament, spații alimentație publică (terase, restaurante, chioșcuri, etc), spații cazare, clădiri cu funcții comerciale, ștranduri, băi termale, piscine etc.
- activități de construire/ amenajare / reabilitare/ modernizare trasee ciclabile marcate / piste de cicloturism în situația în care se vor realiza din alte categorii de materiale decât materiale prietenoase cu mediul sau soluții bazate pe natură;
- proiecte care nu includ lucrări care se supun autorizării conform Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare.
- proiecte vizând investiții care constau exclusiv în achiziția de dotări.
- intervenții asupra unei infrastructuri care se află în perioada de garanție a lucrărilor efectuate printr-un contract de lucrări anterior
- activități organizate sau intervenții realizate fără consultarea și/sau avizul/acordul administratorului zonei/zonelor naturale protejate.
- investițiile care au fost finalizate din punct de vedere fizic (de ex. a fost efectuată recepția la terminarea lucrărilor, a fost semnat procesul-verbal de predare-primire a echipamentelor) până la momentul depunerii cererii de finanțare.

5.3. Eligibilitatea cheltuielilor

5.3.1. Baza legală pentru stabilirea eligibilității cheltuielilor

Baza legală pentru stabilirea eligibilității cheltuielilor:

- a) Regulamentul (UE) nr. 1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize, cu modificările și completările ulterioare
- b) Regulamentul (UE) nr. 1058 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune, cu modificările și completările ulterioare;
- c) Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2018 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii, cu modificările și completările ulterioare;



- d) Hotărârea Guvernului nr. 873/ 2022 pentru stabilirea cadrului legal privind eligibilitatea cheltuielilor efectuate de beneficiari în cadrul operațiunilor finanțate în perioada de programare 2021—2027 prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune și Fondul pentru o tranziție justă, cu modificările și completările ulterioare;
- e) Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 133/2021 privind gestionarea financiară a fondurilor europene în perioada de programare 2021-2027 alocate României din Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune, Fondul social european Plus, Fondul pentru o tranziție justă, cu modificările și completările ulterioare;
- f) Hotărârea Guvernului nr. 829/2022 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 133/2021 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2021-2027 alocate României din Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune, Fondul social european Plus, Fondul pentru o tranziție justă cu modificările și completările ulterioare
- g) Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal cu modificările și completările ulterioare

Pentru a fi eligibilă, o cheltuială trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții cu caracter general:

- a) să respecte prevederile art. 63 și, după caz, ale art. 20 alin. (1) lit. b) și c) din Regulamentul (UE) 1.060/2021;
- b) să fie însoțită de facturi emise în conformitate cu prevederile Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, sau cu prevederile legislației statului în care acestea au fost emise ori de alte documente cu valoare probatorie echivalentă facturilor, pe baza cărora cheltuielile să poată fi verificate/controlate/auditate, cu excepția formelor de sprijin prevăzute la art. 5 din HG 873/2022;
- c) să fie însoțită de documente justificative privind efectuarea plății și realitatea cheltuielii efectuate, pe baza cărora cheltuielile să poată fi verificate/controlate/auditate, cu excepția formelor de sprijin prevăzute la art. 5 din HG 873/2022;
- d) să fie în conformitate cu prevederile programului;
- e) să fie în conformitate cu prevederile contractului de finanțare;
- f) să fie rezonabilă și necesară realizării operațiunii;
- g) să respecte prevederile legislației Uniunii Europene și legislației naționale aplicabile;
- h) să fie înregistrată în contabilitatea beneficiarului, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) lit. a) pct. (i) din Regulamentul (UE) 1.060/2021;
- i) cheltuielile de tip FSE+ trebuie să îndeplinească condițiile prevăzute în HG 873/2022, art. 2, alin. (5).
- j) să fie suportată de către beneficiar/ partener și plătită de acesta în condițiile legii între 1 ianuarie 2021 și 31 decembrie 2029, cu respectarea perioadei de implementare stabilite prin contractul de finanțare.



NOTĂ! Mecanismul de plată și rambursare a cheltuielilor în cadrul contractelor de finanțare se realizează în conformitate cu prevederile OUG 133/2021 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2021-2027, cu modificările și completările ulterioare.

5.3.2. Categoriile și plafoane de cheltuieli eligibile

CAP. 1 Cheltuieli pentru obținerea și amenajarea terenului

1.1. Amenajarea terenului

Se includ cheltuielile efectuate pentru pregătirea amplasamentului și care constau în: demolări, demontări, dezafectări, defrișări, colectare, sortare și transport la depozitele autorizate al deșeurilor rezultate, sistematizări pe verticală, accesuri /drumuri /alei /parcări /drenuri /rigole /canale de scurgere, ziduri de sprijin, drenaje, epuizmente (exclusiv cele aferente realizării lucrărilor pentru investiția de bază), devieri de cursuri de apă, descărcări de sarcină arheologică sau, după caz, protejare în timpul execuției obiectivului de investiții (în cazul executării unor lucrări pe amplasamente ce fac parte din Lista monumentelor istorice sau din Repertoriul arheologic național), lucrări pentru pregătirea amplasamentului.

1.2 Amenajări pentru protecția mediului și aducerea la starea inițială

Se includ cheltuielile efectuate pentru lucrări și acțiuni de protecția mediului, inclusiv pentru refacerea cadrului natural după terminarea lucrărilor, de exemplu: plantare de copaci, reamenajare spații verzi, lucrări/acțiuni pentru protecția mediului.

1.3 Cheltuieli pentru relocarea/protecția utilităților (devieri rețele de utilități din amplasament)

CAP. 2 Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului de investiții

Se includ cheltuielile aferente lucrărilor pentru asigurarea cu utilitățile necesare funcționării obiectivului de investiție, care se execută pe amplasamentul delimitat din punct de vedere juridic ca aparținând obiectivului de investiție, precum și cheltuielile aferente racordării la rețelele de utilități, precum: alimentare cu apă, canalizare, alimentare cu gaze naturale, agent termic, energie electrică, telecomunicații, drumuri de acces, alte utilități. care se execută pe amplasamentul delimitat din punct de vedere juridic ca aparținând obiectivului de investiție.

CAP. 3 Cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică

Cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică (cu excepția subcapitolului 3.4 - Consultanță) sunt eligibile cumulativ, în limita a 10% din valoarea cheltuielilor eligibile finanțate în cadrul capitolului 4 „Cheltuieli pentru investiția de bază” și detaliate după cum urmează:



3.1. Studii

Se cuprind cheltuielile pentru studii de teren: geotehnice, geologice, hidrologice, hidrogeotehnice, fotogrammetrice, topografice și de stabilitate ale terenului pe care se amplasează obiectivul de investiție; raport privind impactul asupra mediului; studii de specialitate necesare în funcție de specificul investiției

3.2. Obținere avize, acorduri, autorizații

Se includ cheltuielile pentru:

- obținerea/prelungirea valabilității certificatului de urbanism,
- obținerea/prelungirea valabilității autorizației de construire/desființare,
- obținerea avizelor și acordurilor pentru racorduri și bransamente la rețele publice de alimentare cu apă, canalizare, alimentare cu gaze, alimentare cu agent termic, energie electrică, telefonie,
- întocmirea documentației cadastrale, obținerea numărului cadastral provizoriu și înregistrarea imobilului în cartea funciară;
- obținerea actului administrativ al autorității competente pentru protecția mediului;
- obținerea avizului de protecție civilă/PSI;
- avizul de specialitate în cazul obiectivelor de patrimoniu;
- alte avize, acorduri și autorizații.

41

3.3. Proiectare și inginerie

Se includ cheltuielile efectuate pentru:

- expertizare tehnică a construcțiilor existente, a structurilor și/sau, după caz, a proiectelor tehnice, inclusiv întocmirea de către expertul tehnic a raportului de expertiză tehnică,
- documentație de avizare a lucrărilor de intervenții și deviz general,
- proiect tehnic, detalii de execuție,
- verificarea tehnică de calitate a proiectului tehnic și a detaliilor de execuție;
- documentații tehnice necesare în vederea obținerii acordurilor, avizelor și autorizațiilor aferente obiectivului de investiție (documentații ce stau la baza emiterii avizelor și acordurilor impuse prin certificatul de urbanism, documentații urbanistice, studii de impact, studii/expertize de amplasament, studii de specialitate necesare în funcție de specificul investiției).
- cheltuieli necesare pentru actualizarea documentațiilor tehnice pentru introducerea de măsuri de imunizare la schimbări climatice în conformitate cu cerințele din Comunicarea Comisiei Europene privind Orientările tehnice referitoare la imunizarea infrastructurii la schimbările climatice în perioada 2021-2027 publicate la 16 septembrie 2021 (2021/C 373/01)

3.4. Consultanță

Se includ cheltuielile efectuate, după caz, pentru:



- plata serviciilor de consultanță la elaborarea cererii de finanțare și anexelor acesteia (inclusiv planul de marketing)
- plata serviciilor de consultanță în domeniul managementului proiectului;
- serviciile de consultanță la elaborarea, organizarea și derularea procedurilor de achiziții publice.

Pentru aceste cheltuieli se va aplica opțiunea de costuri simplificate sub formă de rată forfetară.

3.5. Asistență tehnică

Se includ cheltuielile efectuate, după caz, pentru:

- asistența tehnică din partea proiectantului (în cazul în care aceasta nu intră în tarifarea proiectului), pe perioada de execuție a lucrărilor pentru participarea proiectantului la fazele incluse în programul de control al lucrărilor de execuție, avizat de către Inspectoratul de Stat în Construcții;
- dirigenție de șantier, asigurată de personal tehnic de specialitate, autorizat, conform prevederilor legale pentru verificarea execuției lucrărilor de construcții și instalații.

CAP. 4 Cheltuieli pentru investiția de bază

4.1 Lucrările de construcții și instalații

Se includ cheltuielile cu lucrări și instalații aferente activităților de tip activităților de tip I. **Intervenții privind infrastructura** conform descrierii activităților eligibile din secțiunea 5.2.2 și a celorlalte condiții de eligibilitate prezentate la secțiunile 5.2, 5.3, 5.7 din prezentul ghid și respectă prevederile contractului de finanțare.

42

Cheltuielile se desfășoară pe obiecte de construcție, iar delimitarea obiectelor se face de către proiectant.

4.2 Dotări

Se includ cheltuielile cu utilaje, echipamente tehnologice și funcționale cu și fără montaj, dotări, active necorporale aferente activităților tip I. **Intervenții privind infrastructura** necesare implementării proiectului conform cu descrierea activităților eligibile **din secțiunea 5.2.2** și a celorlalte condiții de eligibilitate prezentate la secțiunea 5.2, 5.3 și 5.7 din prezentul ghid și respectă prevederile contractului de finanțare.

Dotările (utilaje, echipamente tehnologice și funcționale cu și fără montaj, dotări, active necorporale) pot cuprinde:

- utilaje și echipamente tehnologice, precum și a celor incluse în instalațiile funcționale, inclusiv montajul utilajelor tehnologice și a utilajelor incluse în instalațiile funcționale, inclusiv rețelele aferente necesare funcționării acestora;
- utilaje și echipamente tehnologice care nu necesită montaj, precum și a echipamentelor și a echipamentelor de transport tehnologic;



- bunuri care, conform legii, intră în categoria mijloacelor fixe și/sau a obiectelor de inventar, sunt necesare implementării proiectului și respectă prevederile contractului de finanțare;
- activele necorporale: drepturi referitoare la brevete, licențe, know-how sau cunoștințe tehnice ne brevetate.
- Cheltuieli cu probe tehnologice și teste (conform cap. 6.1 și 6.2 din devizul general)

4.3. Alte cheltuieli cu construcții, instalații și dotări complementare /auxiliare investiției de bază În cadrul proiectului, proiectantul poate delimita un obiect conex obiectivului de investiție cuprinzând lucrări și dotări pentru cheltuieli de modernizare / reabilitare a căilor de acces la principalele obiective turistice naturale de utilitate publică, care se execută pe amplasamentul delimitat din punct de vedere juridic al proiectului.

NOTĂ! Solicitantul are obligația de a evidenția cheltuielile aferente măsurilor complementare / auxiliare într-un deviz pe obiect distinct, cu încadrarea cheltuielilor în categoria cheltuielilor eligibile și neeligibile.

În cadrul proiectului, proiectantul va delimita, după caz obiectele conexe/auxiliare obiectivului de investiții, cuprinzând lucrări și dotări pentru: modernizare / reabilitare a căilor de acces la principalele obiective turistice naturale, de utilitate publică, care se execută pe terenul obiectivului de investiție. Cheltuielile aferente obiectelor conexe / auxiliare obiectivului de investiție sunt eligibile în limita a 5% din valoarea totală eligibilă a proiectului.

CAP. 5 Alte cheltuieli (aferele infrastructurii)

5.1. Organizare de șantier

5.1.1. Lucrări de construcții și instalații aferente organizării de șantier

Cheltuieli aferente realizării unor construcții provizorii sau amenajări în construcții existente, precum și cheltuieli de desființare a organizării de șantier: vestiare/barăci/spații de lucru pentru personalul din șantier, platforme tehnologice/dezafectarea platformelor tehnologice, grupuri sanitare, rampe de spălare auto, depozite pentru materiale, fundații pentru macarale, rețele electrice de iluminat și forță, căi de acces, bransamente/racorduri la utilități, împrejmuiri, panouri de prezentare, pichete de incendiu, cheltuieli pentru desființarea organizării de șantier, inclusiv cheltuielile necesare readucerii terenurilor ocupate la starea lor inițială, la terminarea execuției lucrărilor de investiții, cu excepția cheltuielilor aferente pct. 1.2. "Amenajări pentru protecția mediului și aducerea la starea inițială", cheltuielile aferente construcțiilor provizorii pentru protecția civilă.

5.1.2. Cheltuieli conexe organizării de șantier

Se cuprind cheltuielile pentru:

- obținerea autorizației de construire/ desființare aferente lucrărilor de organizare de șantier;
- taxe de amplasament, închirieri semne de circulație,



- întreruperea temporară a rețelelor de transport sau distribuție de apă, canalizare, agent termic, energie electrică, gaze naturale,
- contractele de asistență cu poliția rutieră,
- contractele temporare cu furnizorul de energie electrică, cu furnizorul de apă și cu unitățile de salubritate,
- taxă depozit ecologic, taxe locale, chirii pentru ocuparea temporară a domeniului public,
- închirieri de vestiare/barăci/containere/ grupuri sanitare,
- cheltuielile necesare readucerii terenurilor ocupate la starea lor inițială, la terminarea execuției lucrărilor de investiții/intervenții, operațiune care constituie obligația executanților, cu excepția cheltuielilor aferente pct. 1.2. "Amenajări pentru protecția mediului și aducerea la starea inițială".
- costul energiei electrice și al apei consumate în incinta organizării de șantier pe durata de execuție a lucrărilor, paza șantierului

5.2. Comisioane, cote și taxe

Se cuprind, după caz:

- cota aferentă Inspectoratului de Stat în Construcții, calculată potrivit prevederilor Legii nr. 10/1995 privind calitatea în construcții, republicată
- cota aferentă Inspectoratului de Stat în Construcții, calculată potrivit prevederilor Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare
- cota aferentă Casei Sociale a Constructorilor - CSC, în aplicarea prevederilor Legii nr. 215/1997 privind Casa Socială a Constructorilor
- taxe pentru acorduri, avize conforme și autorizația de construire/desființare.

5.3. Cheltuieli diverse și neprevăzute

Cheltuielile diverse și neprevăzute vor fi folosite în conformitate cu legislația în domeniul achizițiilor publice ce face referire la modificările contractuale apărute în timpul execuției.

Se consideră eligibile dacă sunt detaliate corespunzător prin documente justificative și doar în limita a 10% din valoarea cheltuielilor eligibile cuprinse la capitolele/subcapitolele 1.1, 1.2, 1.3, 2 și 4 din bugetul proiectului.

CAP. 6 Cheltuielile de informare și publicitate

6.1 Cheltuieli cu activitățile obligatorii de informare și publicitate aferente proiectului sunt eligibile în conformitate prevederile secțiunii 3.21 din ghidul solicitantului.

Informații detaliate referitoare la regulile de identitate vizuală și măsurile obligatorii necesare pregătirii cererilor de finanțare se regăsesc în Ghidului de Identitate Vizuală 2021-2027 (elaborat de Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, cu respectarea prevederilor Art. 50 din Regulamentul (UE) 2021/1060) disponibil pe <https://www.fonduri-ue.ro>, în Manualul de Identitate Vizuală (MIV) PR Centru 2021-2027 publicat pe pagina <https://www.regiocentru.ro>,



precum și în documentele de actualizare ale acestora (dacă este cazul) publicate pe respectivele site-uri.

Pentru aceste cheltuieli (cap 6.1) se va aplica opțiunea de costuri simplificate sub formă de rată forfetară.

CAP. 7 Cheltuielile cu activitatea de audit financiar extern

În cazul în care beneficiarii optează pentru încheierea unor contracte de audit, rapoartele de audit vor confirma că cheltuielile cuprinse în cererile de rambursare au fost verificate și sunt:

- necesare pentru realizarea proiectului
- prevăzute în contractul încheiat cu beneficiarul proiectului
- în conformitate cu principiile unui management financiar sănătos, respectiv utilizarea eficientă a fondurilor și un raport optim cost/beneficiu;
- efectuate și plătite de beneficiar sau partenerii săi;
- plătite pe parcursul perioadei de eligibilitate
- înregistrate în contabilitatea beneficiarului având la bază documente justificative, identificabile și verificabile, dovedite prin documente originale
- în conformitate cu propunerile tehnice și financiare oferite (se verifică prețurile unitare și cantitățile decontate)

45

Atunci când același beneficiar desfășoară mai multe proiecte în același timp sau un proiect primește finanțare sub diferite forme de sprijin sau din diferite fonduri, auditorii verifica potențiala dubla finanțare a unei cheltuieli.

Pentru aceste cheltuieli (Cap. 7) se va aplica opțiunea de costuri simplificate sub formă de rată forfetară.

CAP. 8. Cheltuielile aferente activităților soft, care vin în sprijinul atingerii obiectivului specific al priorității și se înscriu în obiectivele și scopul acțiunii. Acest capitol cuprinde:

8.1 Cheltuieli aferente activităților soft vizând realizarea obiectivului specific privind creșterea rolului culturii și turismului sustenabil la dezvoltarea economică, integrarea socială și inovarea socială, așa cum au fost acestea menționate în secțiunea 5.2.2 din ghid, astfel:

- Cheltuieli cu servicii aferente activităților soft menționate în secțiunea 5.2.2., pct. II.A (servicii de organizare de evenimente, sesiuni de informare etc.)

Cheltuielile aferente activităților soft vizând realizarea obiectivului specific (descrise la secțiunea 5.2.2, pct. II.A) sunt eligibile în limita a **maxim 2%** din valoarea cheltuielilor eligibile aferente intervențiilor vizând infrastructura de tip I, descise în secțiunea 5.2.2.



8.2 Cheltuieli de marketing și promovare a obiectivului vizat de intervenție, și, după caz, a activităților soft propuse.

Se includ cheltuielile pentru activități de marketing și promovare turistică a obiectivului vizat de proiect, inclusiv de informare publică cu privire a intenția de a implementa proiectul (consultarea publică a comunității anterior demarării proiectului) și, dacă este cazul, cheltuieli aferente acțiunilor de digitalizare incluse în cadrul activităților de promovare și marketing.

8.3 Cheltuieli aferente activităților ce vizează întărirea capacității administrative a autorităților publice, inclusiv activități de cooperare transnațională și transfrontalieră așa cum au fost acestea descrise în secțiunea 5.2.2 din ghid:

- Cheltuieli aferente activității de consultanță în planificare / elaborare de planuri / strategii, care să identifice nevoile specifice și posibilitățile de valorificare a resurselor turistice naturale existente pentru îmbunătățirea vieții comunității, ca parte a proiectelor promovate și în corelare strategiile de dezvoltare locală și regională
- Cheltuieli cu instruire / formare pentru animarea și conștientizarea populației privind necesitatea protejării și valorificării patrimoniului natural (de ex. campanii de conștientizare, întâlniri cu grupuri de actori locali, etc.)
- Cheltuieli aferente activităților de cooperare transfrontalieră și transnațională, inclusiv cu parteneri din statele care compun regiunea Dunării:
 - Cheltuieli de transport, diurnă și cazare
 - Cheltuieli cu taxe de participare la evenimente (pentru maxim 2 participanți)

Pentru aceste cheltuieli (8.2 și 8.3) se va aplica opțiunea de costuri simplificate sub formă de rată forfetară.

5.3.3. Categoriile de cheltuieli neeligibile

În cadrul prezentului apel nu sunt eligibile următoarele categorii de cheltuieli:

- cheltuielile prevăzute la art. 10 din HG. nr. 873/2022 pentru stabilirea cadrului legal privind eligibilitatea cheltuielilor efectuate de beneficiari în cadrul operațiunilor finanțate în perioada de programare 2021-2027 prin Fondul European de dezvoltare regională, Fondul social European Plus, Fondul de coeziune și Fondul pentru o tranziție justă
- achiziționarea de terenuri și imobile
- valoarea TVA aferentă cheltuielilor neeligibile și valoarea TVA deductibilă aferentă cheltuielilor eligibile
- achiziția de echipamente și dotări second-hand
- cheltuielile cu achiziționarea autovehiculelor și a mijloacelor de transport, așa cum sunt ele clasificate în Subgrupa 2.3. „Mijloace de transport” din HG 2139/2004
- amenzi, penalități, cheltuieli de judecată și cheltuieli de arbitraj;
- cheltuieli destinate relocării
- dotări din categoria obiectelor de inventar
- cheltuieli cu activitățile soft efectuate anterior semnării contractului de finanțare



- cheltuielile privind costurile operaționale, de funcționare și întreținere a obiectivelor finanțate prin proiect
- cheltuielile privind costuri administrative
- cheltuielile de personal
- cheltuieli financiare, respectiv prime de asigurare, taxe, comisioane, rată și dobânzi aferente creditelor
- contribuția în natură
- cheltuielile cu amortizarea
- cheltuielile cu leasingul
- cheltuieli angajate de către beneficiar și plătite înainte de data de 01.01.2021
- cheltuieli care nu respectă pragurile stabilite prin prezentul ghid
- cheltuieli efectuate peste plafoanele stabilite prin prezentul ghid sau, dacă este cazul, valoarea maximă a costurilor simplificate

Cheltuielile aferente operațiunilor care fac obiectul uneia dintre situațiile prevăzute la art. 65 alin. (1) și (2) din Regulamentul (UE) 2021/1.060, care afectează caracterul durabil al operațiunilor, devin neeligibile, proporțional cu perioada de neconformitate.

5.3.4. Opțiuni de costuri simplificate. Costuri directe și costuri indirecte

Scopul utilizării opțiunilor simplificate în materie de costuri (SCO) este reducerea semnificativă a sarcinii administrative, atât pentru beneficiari, cât și pentru Autoritatea de Management, prin eliminarea verificării documentelor justificative individuale în decontarea cheltuielilor finanțate. Regulamentul (UE) 2021/1060 prevede la art. 54 că atunci când se utilizează o rată forfetară pentru a acoperi costurile indirecte ale unei operațiuni, lit. (a) costurile indirecte se vor calcula prin aplicarea unei rate forfetare asupra costurilor directe eligibile.

În conformitate cu prevederile OUG nr. 23/2023, capitolul X Costuri simplificate, art. 27, alineatele (1), (2) și (4), în cadrul acestui apel se vor utiliza opțiuni simplificate în materie de costuri, respectiv o rată forfetară de 5% din costurile directe pentru decontarea costurilor indirecte menționate mai jos.

Costurile directe reprezintă acele cheltuieli eligibile care sunt direct legate de punerea în aplicare a investiției sau a proiectului și pentru care poate fi demonstrată legătura directă cu respectiva investiție /cu respectivul proiect și pot include și alte categorii de cheltuieli eligibile care sunt direct legate de atingerea obiectivelor proiectului și pentru care poate fi demonstrată legătura directă.

Costurile directe includ următoarele tipuri de cheltuieli:

- **Cheltuieli aferente lucrărilor** conform Devizului General:
 - capitolul 1 - Cheltuieli pentru obținerea și amenajarea terenului, subcapitolele 1.2, 1.3, 1.4;
 - capitolul 2 - Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului de investiții;
 - capitolul 4 - Cheltuieli pentru investiția de bază, subcapitolele 4.1, 4.2, 4.3;
 - capitolul 5 - Alte cheltuieli, subcapitolele 5.1, 5.3;



- **Cheltuieli aferente echipamentelor /dotărilor** conform Devizului General:
 - capitolul. 4 - Cheltuieli pentru investiția de bază: subcapitolele 4.4, 4.5, 4.6;
 - capitolul 6 - Cheltuieli pentru probe tehnologice și teste: subcapitolele 6.1, 6.2 din deviz
- **Cheltuieli aferente serviciilor** conform Devizului General:
 - capitolul 3 - Cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică, subcapitolele 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.8.
- **Cheltuieli cu comisioane, cote, taxe** conform Devizului General:
 - capitolul 5 - Alte cheltuieli, subcapitolul 5.2 Comisioane, cote, taxe, costul creditului.
- **Cheltuieli aferente activităților soft menționate la secțiunea 5.2.2 din ghid, pct. II.A** și la secțiunea 5.3.2 subcapitolul 8.1.

Costurile directe reprezintă baza pentru calcularea costurilor indirecte.

Costurile indirecte reprezintă acele cheltuieli care nu se încadrează în categoria costurilor directe și care sprijină realizarea obiectivului investițional propus prin proiect, dar, la finalul implementării, nu se reflectă în mod direct în obiectivul investițional realizat prin proiect.

Costurile indirecte includ următoarele tipuri de cheltuieli:

- **Consultanța** conform Devizului General:
 - capitolul 3 - Cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică, subcapitolele:
 - ✓ 3.6 Organizarea procedurilor de achiziție,
 - ✓ 3.7 Consultanță: 3.7.1 Managementul de proiect pentru obiectivul de investiții, 3.7.2 Auditul financiar
- **Comunicare și vizibilitate** conform Devizului General:
 - capitolul 5 - Alte cheltuieli, subcapitolul 5.4 Cheltuieli pentru informare și publicitate
- **Consultanță pentru elaborarea cererii de finanțare**
- **Activități soft** menționate la secțiunea 5.3.2 din ghid – subcapitolele 8.2 și 8.3

48

5.3.5. Opțiuni de costuri simplificate. Costuri unitare/sume forfetare și rate forfetare

În conformitate cu art. 54 litera a) din Regulamentul (UE) 2021/1060 și cu prevederile OUG 23 / 2023, pentru reducerea semnificativă a sarcinii administrative pentru beneficiari, Autoritatea de Management propune utilizarea unei rate forfetare de **5%** din costurile directe pentru acoperirea costurilor indirecte, conform tipurilor de cheltuieli menționate la punctul 5.3.4.

Costurile directe menționate la punctul 5.3.4 reprezintă baza pentru calcularea costurilor indirecte.

Formula de calcul a costurilor indirecte: **CI = CD x RF (5%)**

CI = costuri indirecte

CD = costurile directe

RF (%) = rata forfetară

ATENȚIE!

!Costurile directe vor fi decontate în baza documentelor justificative.

! Costurile indirecte nu trebuie detaliate în Cererea de finanțare, dar rezultatul activităților respective poate face obiectul unei verificări din partea Autorității de Management.



5.3.6. Finanțare nelegată de costuri

Nu este cazul.

5.4. Valoarea minimă și maximă eligibilă/nerambursabilă a unui proiect

Valoarea eligibilă a proiectului se va încadra între 100.000 euro și 2.200.000 euro (limitele minime și maxime ale valorii eligibile).

5.5. Cuantumul cofinanțării acordate

Cuantumul asistenței financiare nerambursabile acordate în cadrul apelului de proiecte reprezintă **maxim 98%** din valoarea cheltuielilor eligibile (din care, **maxim 85%** din valoarea cheltuielilor eligibile ale proiectului asigurată din Fondul European de Dezvoltare Regională - FEDR + **maxim 13%** din valoarea cheltuielilor eligibile ale proiectului din bugetul de stat - BS).

5.6. Durata proiectului

Perioada de implementare a activităților proiectului este rezonabilă și nu depășește 31 decembrie 2029.

Perioada de implementare a activităților proiectului se referă atât la activitățile realizate înainte de depunerea cererii de finanțare cât și la activitățile ce urmează a fi realizate după momentul contractării proiectului. Solicitantul trebuie să prevadă în mod realist perioada de implementare pentru fiecare activitate în parte, luând în considerare specificul fiecărei activități.

5.7. Alte cerințe de eligibilitate a proiectului

1. **Activitățile propuse se încadrează în acțiunile specifice sprijinite în cadrul Priorității 7 O regiune cu turism sustenabil, Acțiunea 7.1. Dezvoltarea durabilă a comunităților rurale prin punerea în valoare a potențialului lor turistic natural și cultural, Intervenția 7.1.2 Protejarea și valorificarea în scop turistic a patrimoniului natural și a resurselor balneare și, prin activitățile propuse.**

Activitățile proiectului se încadrează în acțiunile specifice sprijinite în cadrul Priorității 7, Acțiunea 7.1. Dezvoltarea durabilă a comunităților rurale prin punerea în valoare a potențialului lor turistic natural și cultural, Intervenția 7.1.2 Intervenții destinate protejării și valorificării în scop turistic a patrimoniului natural și a resurselor balneare și se regăsesc în descrierea activităților eligibile, conform secțiunii 5.2 din prezentul ghid.

2. **Proiectul respectă limitele minime și maxime ale valorii eligibile după cum urmează:**



Valoare minimă eligibilă: 100.000 euro

Valoare maximă eligibilă: 2.200.000 euro

Cursul valutar la care se calculează încadrarea în limite minime și maxime este cursul de schimb Inforeuro, valabil în luna lansării apelului de proiecte, respectiv luna 1 euro=..... lei.

ATENȚIE! Criteriului de eligibilitate referitor la valoarea minimă eligibilă a proiectului, se va menține până la momentul încheierii contractului de finanțare, inclusiv.

Sumele care vor depăși pragurile sus-menționate vor fi asigurate de către beneficiar, fiind considerate neeligibile.

3. Activitatea de bază - declarată de beneficiar în cererea de finanțare - aferentă proiectului respectă următoarele condiții cumulative:

- i. are legătură directă cu obiectul proiectului pentru care se acordă finanțarea și contribuie în mod direct și semnificativ la realizarea obiectivelor și la obținerea rezultatelor acestuia;
- ii. se regăsește în cererea de finanțare sub forma activităților eligibile specificate în ghidul solicitantului;
- iii. nu face parte din activitățile conexe implementării investiției, așa cum sunt acestea definite în ghidul solicitantului;
- iv. bugetul estimat alocat activității sau pachetului de activități reprezintă minimum 50% din bugetul eligibil al proiectului.

50

4. Proiectul se încadrează în documentele strategice relevante (locale și județene și / sau strategii sectoriale la nivel județean sau regional sau național)

Proiectul propus demonstrează o planificare inițială adecvată sau o evaluare adecvată a nevoilor și o analiză a cererii, respectiv se încadrează în cel puțin un document strategic relevant.

Pentru îndeplinirea criteriului de eligibilitate este obligatorie încadrarea în cel puțin un document strategic relevant, care va fi însoțit de hotărârea Consiliului Local/ Consiliului Județean privind aprobarea respectivului/ respectivelor document/e strategic/e relevant/e, sau, după caz, Hotărâre de Guvern.

5. Proiectul propus prin prezenta cerere de finanțare nu a mai beneficiat de finanțare publică în ultimii 5 ani înainte de data depunerii cererii de pentru aceleași tip de activități (cu excepția lucrărilor de întreținere și reparații) realizate asupra aceleiași infrastructuri/ aceluiași segment/ element de infrastructura și nu beneficiază de fonduri publice din alte surse de finanțare



Se va asigura de către solicitant **evitarea dublei finanțări** a lucrărilor de intervenție/activităților care au beneficiat de finanțare publică în ultimii 5 ani/care beneficiază de fonduri publice din alte surse de finanțare și a lucrărilor de intervenție/activităților aferente operațiunii, propuse prin proiect.

Momentul de la care se calculează perioada de 5 ani este momentul la care s-a finalizat implementarea contractului de lucrări anterior (data recepției finale, după expirarea perioadei de garanție). Astfel, solicitantul se va asigura, dacă este cazul, că s-a realizat recepția finală în cazul aceluiași lucrări de intervenție/activități realizate asupra aceleiași infrastructuri/aceluiași segment de infrastructură ca cele propuse prin proiect, înainte de începerea perioadei celor 5 ani. De asemenea, proiectul propus nu beneficiază în prezent de fonduri publice din alte surse de finanțare. Criteriul nu se aplică pentru lucrările de întreținere și reparații curente.

Nu se acceptă la finanțare intervenții asupra unei infrastructuri care se află în perioada de garanție a lucrărilor efectuate printr-un contract de lucrări anterior.

6. Proiectul propus spre finanțare nu trebuie să fie încheiat în mod fizic sau implementat integral înainte de depunerea cererii de finanțare în cadrul PR Centru, indiferent dacă toate plățile aferente au fost realizate sau nu de beneficiar (art. 63 din Regulamentul (UE) 2021/1060).

Nu sunt eligibile investițiile care au fost finalizate din punct de vedere fizic (ex. a fost efectuată recepția la terminarea lucrărilor) până la momentul depunerii cererii de finanțare.

51

Sunt eligibile proiecte pentru care contractele de lucrări au fost încheiate după data de 1 ianuarie 2021 în condițiile enunțate în ghid.

Recepția la terminarea lucrărilor poate fi făcută și în perioada cuprinsă între data depunerii cererii de finanțare și data semnării contractului de finanțare, în condițiile respectării prevederilor Regulamentului (UE) 2021/1060, mai sus-menționate, și în măsura în care amânarea recepției s-a făcut cu respectarea prevederilor contractului de lucrări și a legislației specifice în domeniul recepției lucrărilor de construcții.

Se va evita situația în care, deși recepția la terminarea lucrărilor nu a fost realizată, investiția să fi fost încheiată în mod fizic sau implementată integral.

Recepția la terminarea lucrărilor nu trebuie amânată în afara termenului contractual și/sau legal în scopul încadrării în condițiile de eligibilitate prevăzute de ghid, fapt care poate conduce la încălcarea prevederilor reglementate prin Regulamentul UE nr. 1060/2021, a legislației naționale în domeniul lucrărilor de construcție, precum și a principiului tratamentului egal și nediscriminatoriu în raport cu solicitanții de finanțare.

Aspectele sunt asumate prin **Declarația unică (Anexa 2)**.



7. Perioada de implementare a activităților proiectului este rezonabilă și nu depășește 31 decembrie 2029

Perioada de implementare a activităților proiectului se referă atât la activitățile realizate înainte de depunerea cererii de finanțare, cât și la activitățile ce urmează a fi realizate după momentul semnării contractului de finanțare a proiectului. Solicitantul trebuie să prevadă în mod realist perioada de implementare pentru fiecare activitate în parte, luând în considerare specificul fiecărei activități.

Aspectele se corelează cu informațiile completate în Cererea de finanțare.

8. Locul de implementare a proiectului

Infrastructura, obiect al investițiilor realizate prin proiect, trebuie să fie situată în localități **din mediul rural** din Regiunea Centru, România (județele Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș, Sibiu).

9. Proiectul/ solicitantul respectă principiile din domeniul egalității de gen, de șanse, nediscriminării, accesibilității

În procesul de pregătire, contractare, implementare și durabilitate a proiectului, solicitantul a respectat și va respecta legislația națională și comunitară aplicabilă în domeniul egalității de șanse, de gen, nediscriminare, accesibilitate, inclusiv **condițiile orizontale privind implementarea și aplicarea Cartei Drepturilor Fundamentale a UE în implementarea fondurilor europene nerambursabile**¹⁶ și **Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități și a legislației naționale în domeniul dizabilității (intervențiile care asigură adaptarea rezonabilă și design-ul universal, așa cum sunt acești termeni definiți în Convenție)**¹⁷.

Solicitantul va descrie în secțiunea relevantă din cererea de finanțare modul în care sunt respectate obligațiile minime prevăzute de legislația specifică aplicabilă, precum și acțiunile suplimentare (dacă este cazul), acțiunile suplimentare descrise urmând a fi luate în considerare și la evaluarea tehnico-financiară a proiectului.

Obligativitatea respectării minimului legislativ în aceste domenii va fi asumat de solicitant în Declarația Unică și va face obiectul verificării eligibilității proiectului.

Se vor avea în vedere informațiile cuprinse la Secțiunea 3.19 din prezentul ghid.

¹⁶ <https://mfe.gov.ro/minister/perioade-de-programare/perioada-2021-2027/>

¹⁷ <https://mfe.gov.ro/minister/punctul-de-contact-pentru-implementarea-conventiei-privind-drepturile-persoanelor-cu-dizabilitati/>



10. Proiectul / solicitantul respectă principiile privind domeniul dezvoltării durabile, protecției mediului, eficienței energetice, prevăzute de legislația națională și comunitară

Solicitantul va descrie în secțiunea relevantă din cererea de finanțare modul în care sunt respectate obligațiile minime prevăzute de legislația specifică aplicabilă, precum și acțiunile suplimentare (dacă este cazul), acțiunile suplimentare descrise urmând fi luate în considerare și la evaluarea tehnico-financiară a proiectului.

Obligativitatea respectării minimului legislativ în aceste domenii va fi asumată de solicitant în Declarația unică și va face obiectul verificării eligibilității proiectului.

Se vor avea în vedere informațiile cuprinse la Secțiunile 3.17 și 3.18 din prezentul ghid.

11. Proiectul integrează măsuri de atenuare și de adaptare la schimbările climatice respectând Orientările tehnice ale Comisiei Europene referitoare la imunizarea infrastructurii la schimbările climatice

Solicitantul își va asuma respectarea acestor aspecte în Declarația Unică și va descrie în secțiunea relevantă din cererea de finanțare modul în care integrează măsuri de atenuare și de adaptare la schimbările climatice, având în vedere informațiile cuprinse la 3.17 din prezentul ghid și Orientările Comisiei Europene privind imunizarea la schimbările climatice, disponibilă spre consultare la adresa <https://www.regiocentru.ro/documente-utile>.

53

12. (pentru proiectele care includ activități implementate în stațiuni turistice de interes local / național sau în stațiuni turistice balneare, climatice sau balneo-climatice) Activitățile propuse în cadrul proiectului se implementează în localități declarate stațiuni balneare / climatice / balneo-climatice / stațiuni turistice de interes local sau național conform legislației specifice în vigoare.

Atenție în cazul în care în perioada de valabilitate a contractului de finanțare, localitatea își pierde statutul de stațiune turistică de interes local / național sau de stațiune balneară, climatică sau balneoclimatică, contractul de finanțare va fi reziliat și finanțarea va fi recuperată în mod corespunzător.

13. (pentru proiectele care includ trasee montane și/sau trasee pedestre și/sau trasee ciclabile marcate) Traseele montane și/sau pedestre și/sau traseele ciclabile marcate (trasee cicloturistice) care fac obiectul proiectului vor fi omologate / re-omologate, conform legislației în vigoare, până la data finalizării implementării proiectului.

Traseele montane și/sau pedestre și/sau traseele ciclabile marcate care fac obiectul proiectului vor fi omologate / re-omologate conform legislației în vigoare¹⁸, până la data finalizării implementării proiectului

¹⁸A se vedea în acest sens lista orientativă cuprinzând legislația specifică disponibilă pe site-ul www.regiocentru.ro



În acest sens, solicitantul/ solicitantul și fiecare dintre parteneri, dacă este cazul, va completa și semna **Declarația Unică** anexă la ghid și o va atașa la Cererea de finanțare.

Respectarea acestei condiții va fi monitorizată pe durata de implementare a proiectului, dacă este cazul, precum și pe perioada de durabilitate a proiectului.

14. Investiția propusă beneficiază de susținerea comunității locale și a entităților implicate în dezvoltarea locală (structuri asociative, reprezentanți ai societății civile, mediul de afaceri, etc.)

Investiția propusă beneficiază de susținerea comunității locale și a entităților implicate în dezvoltarea locală (structuri asociative, reprezentanți ai societății civile, mediul de afaceri local – IMM, mici întreprinzători locali, etc).

Anterior depunerii cererii de finanțare, solicitantul va realiza o consultare a membrilor comunității locale și entităților implicate în dezvoltarea locală (structuri asociative, reprezentanți ai societății civile, mediul de afaceri, etc.) în vederea conștientizării comunității locale și a entităților relevante în legătură cu investiția propusă prin proiect și a capacitării membrilor comunității în contextul inițiativelor de punere în valoare a patrimoniului natural.

Solicitantul va ține cont de opiniile și sugestiile membrilor comunității locale vizavi de proiectul propus, așa cum rezultă acestea în urma procesului de consultare și, dacă este cazul, le va integra în activitățile proiectului.

Acestea vor fi consemnate în minuta întâlnirii și, dacă este cazul, respectiv dacă vor fi preluate în proiect, se vor regăsi ca atare în secțiunea aferentă descrierii proiectului din cererea de finanțare și documentația tehnico-economică.

Pentru demonstrarea acestui criteriu, solicitantul va atașa documente relevante (anunț, minuta întâlnirii, alte documente care să demonstreze îndeplinirea criteriului).

15. Planul de monitorizare al proiectului este întocmit în corelare cu prevederile din ghidul solicitantului, fiind incluși indicatorii de etapă stabiliți pentru perioada de implementare a proiectului și documentele justificative prin care se poate demonstra realizarea acestora în etapa de implementare a proiectului, în vederea atingerii obiectivelor și țintelor finale ale indicatorilor de realizare și de rezultat prevăzuți în cadrul cererii de finanțare.

ATENȚIE! Pentru a evita impactul negativ al intervențiilor în siturile Natura 2000, solicitantul are obligația de a prezenta autorizațiile /avizele / permisele de mediu, necesare investiției, pentru a respecta, după caz, cerințele de mediu specifice investițiilor în ariile protejate sau de dovedi că a luat măsuri pentru obținerea tuturor avizelor și acordurilor necesare, în conformitate cu legislația în vigoare, în domeniul mediului. Dacă beneficiarul nu prezintă toate autorizațiile necesare, proiectul va deveni neeligibil.





6. INDICATORI DE ETAPĂ



Indicatorii de etapă reprezintă repere cantitative, valorice sau calitative față de care este monitorizat și evaluat, într-o manieră obiectivă și transparentă, progresul implementării unui proiect. În funcție de natura proiectelor, indicatorii de etapă pot reprezenta: realizarea unor activități sau subactivități din proiect, atingerea unor stadii de implementare sau de execuție tehnică sau financiară prestabilite, precum și stadii sau valori intermediare ale indicatorilor de realizare.

Indicatorii de etapă se vor regăsi în cadrul **Planului de monitorizare** a proiectului, și se vor monitoriza de către autoritatea de management pe parcursul implementării proiectului. Indicatorii de etapă se corelează cu activitatea de bază declarată de beneficiar în cererea de finanțare, precum și cu rezultatele așteptate ale proiectului.

Indicatorii de etapă prevăzuți în **Planul de monitorizare a proiectului** se stabilesc în corelare cu prevederile din cadrul ghidului solicitantului – **Anexa 19 Planul de monitorizare**. În cadrul acestuia sunt prezentați indicatorii de etapă stabiliți pentru perioada de implementare a proiectului, condițiile și documentele justificative pe baza cărora se evaluează și se probează îndeplinirea acestora în vederea atingerii obiectivelor și țintelor finale ale indicatorilor de realizare și de rezultat prevăzuți în cadrul cererii de finanțare.

55

În funcție de tipologia proiectelor, solicitanții își vor selecta indicatorii de etapă aplicabili, stabilindu-și termenele de realizare, fără însă a depăși termenele maxime prevăzute în Planul de monitorizare (Anexa 19).



7. COMPLETAREA ȘI DEPUNEREA CERERILOR DE FINANȚARE

7.1. Completarea formularului cererii

Formularul cererii de finanțare, ale cărui secțiuni se completează exclusiv în aplicația electronică MySMIS (disponibilă la adresa <https://mysmis2021.gov.ro/>), prezintă aceste secțiuni și include instrucțiuni, recomandări și clarificări privind modul de completare (a se vedea Anexa 1 Formularul cererii de finanțare - instrucțiuni de completare). Aceste detalii sunt disponibile inclusiv în cadrul aplicației MySMIS, la completarea fiecărei secțiuni în parte.

Completarea corectă și completă a tuturor secțiunilor din cererea de finanțare, precum și anexarea tuturor documentelor solicitate, este primul pas în menținerea cererii de finanțare în procesul de evaluare, selecție și contractare.

7.2. Limba utilizată în completarea cererii de finanțare

Formularul cererii de finanțare și anexele acestuia trebuie să fie redactate în limba română. Nu sunt acceptate cereri de finanțare și anexe ale acestora redactate în alta limbă. În cazul anexării unor documente emise în alta limbă, se va anexa obligatoriu și traducerea legalizată sau autorizată a acestora.

7.3. Metodologia de justificare și detaliere a bugetului cererii de finanțare

La întocmirea bugetului, se are în vedere ca valorile pe care se fundamentează bugetul să respecte prevederile privind art. 5 lit. d) și e) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011 prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 142/2012, cu modificările și completările ulterioare.

Matricea prezentată în *Anexa 16 – Macheta financiară - Matrice corelare buget-deviz* corelează bugetul proiectului cu devizul general al investiției, întocmit în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 907/2016, cu modificările și completările ulterioare.

Totodată, se va atașa la documentația tehnico-economică o *Notă privind fundamentarea costurilor* asumată de proiectant (*Anexa 13 Notă privind fundamentarea costurilor*).

Responsabilitatea costurilor este a proiectantului în solidar cu solicitantul, aceștia urmând a menționa/anexa documentele care au stat la baza fixării prețurilor din listele de cantități/echipamente.

Documentele ce fundamentează costurile, semnate de reprezentantul legal, pot fi oferte de preț echipamente, liste de cantități și prețuri unitare provenite din surse verificabile și obiective.

Costurile trebuie să fie realiste (corect estimate), suficiente și necesare pentru implementarea proiectului.



În completarea bugetului cererii de finanțare se va avea în vedere respectarea prevederilor prezentului ghid capitolele 5.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4, 5.7, precum și justificarea, după caz, a costurilor bugetate la un nivel rezonabil al prețurilor din piață.

7.4. Anexe și documente obligatorii la depunerea cererii

1. Declarația unică

Aplicația MySMIS2021/SMIS2021+ generează declarația unică care este completată de solicitant și se semnează cu semnătură electronică extinsă de către reprezentantul legal al acestuia.

În cazul proiectelor implementate în parteneriat, atât liderul de parteneriat, cât și fiecare partener individual completează declarația unică, care este semnată cu semnătură electronică extinsă de către reprezentantul legal al liderului, partenerului, după caz.

2. Documente privind situațiile financiare ale solicitantului depuse și înregistrate la unitățile teritoriale ale Ministerului Finanțelor aferente exercițiului financiar anterior depunerii cererii de finanțare

Se vor anexa Situațiile financiare anuale ale solicitantului depuse și înregistrate la unitățile teritoriale ale Ministerului Finanțelor aferente exercițiului financiar anterior depunerii cererii de finanțare.

3. Declarație privind nedeductibilitatea TVA pentru solicitant și parteneri, dacă este cazul

Se va utiliza modelul de declarație de nedeductibilitate anexat Ghidului solicitantului (Anexa 11 - Declarație privind nedeductibilitatea TVA).

Se va anexa de către toți partenerii, după caz, **Anexa 11 Declarație privind nedeductibilitatea TVA).**

4. Declarația pe proprie răspundere a reprezentantului legal al solicitantului/liderul de parteneriat cu privire la conformitatea cu originalul a documentelor încărcate sau care vor fi încărcate în MySMIS pe parcursul procesului de evaluare, selecție și contractare (a se vedea Anexa 12 Declarație privind conformitatea documentelor din MySmis)

5. Documentație tehnico-economică

a) Pentru proiectele de investiții pentru care execuția fizică de lucrări nu a fost demarată la data depunerii cererii de finanțare

La cererea de finanțare se va anexa **Studiul de fezabilitate/Documentația de avizare a lucrărilor de intervenție/SF mixti**, după caz, elaborate în conformitate cu legislația relevantă, respectiv H.G. nr. 907/2016, cu modificările și completările ulterioare.

În cazul în care **Proiectul tehnic** a fost întocmit și recepționat, se va anexa și aceasta (însoțit de SF/DALI) și Autorizația de construire, în termen de valabilitate, urmând ca evaluarea



tehnică și financiară să aibă în vedere toate documentațiile tehnico-economice depuse. Dacă contractul de lucrări este semnat (iar execuția lucrărilor nu a fost demarată), pe lângă Proiectul tehnic se va anexa și **Contractul de lucrări**.

Se vor avea în vedere următoarele condiții:

- Documentația tehnico-economică a obiectivului de investiție anexată la cererea de finanțare (SF/ DALI/PT) nu trebuie să fi fost elaborată/ revizuită/ reactualizată cu mai mult de 2 ani înainte de data depunerii cererii de finanțare.
- Devizul general aferent documentației tehnico-economice anexate la cererea de finanțare (SF/ DALI/ PT) nu trebuie să fi fost actualizat cu mai mult de 12 luni înainte de data depunerii cererii de finanțare.
- Partea desenată aferentă documentației tehnico-economice se depune scanat, în fișiere tip PDF, și va prezenta cartușul semnat conform prevederilor legale.
- Deviz pe obiect aferent cheltuielilor conexe, cu încadrarea cheltuielilor în categoria cheltuielilor eligibile și neeligibile.

b) Pentru proiectele de investiții pentru care execuția de lucrări a fost demarată, însă proiectele nu s-au încheiat în mod fizic sau financiar înainte de depunerea cererii de finanțare:

La momentul depunerii cererii de finanțare, se vor anexa în mod obligatoriu la cererea de finanțare, pentru lucrările începute, în plus față de DALI/SF (inclusiv expertiza tehnică, Raportul de audit energetic, inclusiv fișa de analiză termică și energetică a clădirii, respectiv certificatul de performanță energetică) următoarele documente:

- Procesul verbal de recepție parțială a lucrărilor (procese verbale pe faze determinante)
- Autorizația de construire
- Raportul privind stadiul fizic al investiției asumat de către reprezentantul legal al solicitantului, de către dirigințele de șantier și de către constructor conform modelului din Anexa 18
- Devizul detaliat actualizat, întocmit conform legislației în vigoare, al lucrărilor executate și plătite, al lucrărilor executate și neplătite și respectiv al lucrărilor ce urmează a mai fi executate.
- Deviz pe obiect aferent cheltuielilor conexe cu încadrarea cheltuielilor în categoria cheltuielilor eligibile și neeligibile
- Contractul de lucrări, semnat după data de 01.01.2021, inclusiv acte adiționale
- Proiectul tehnic.

Aceste proiecte vor obține punctaj maxim în ceea ce privește maturitatea proiectului.

Pentru proiectele de investiții pentru care execuția de lucrări a fost demarată, însă investițiile nu au fost încheiate în mod fizic, precum și în cazul în care lucrările nu au fost implementate integral până la depunerea cererii de finanțare, în termen de 30 de zile de la contractarea proiectului, se va transmite către AM, în format electronic, scanat, documentația de achiziție a contractului de lucrări încheiat.

Pentru acest tip de proiecte nu se aplică cerințele conform cărora:

- Documentația tehnico economică să nu fi fost elaborată/ revizuită/ reactualizată cu mai mult de 2 ani înainte de data depunerii cererii de finanțare,



- o devizul general aferent celei mai recente documentații (contract de lucrări încheiat, inclusiv acte adiționale) să nu fi fost actualizat cu mai mult de 12 luni înainte de data depunerii cererii de finanțare.

ATENȚIE! Documentațiile tehnico economice trebuie să aibă integrate aspecte privind imunizarea la schimbările climatice în conformitate cu cerințele din Comunicarea Comisiei Europene privind Orientările tehnice referitoare la imunizarea infrastructurii la schimbările climatice în perioada 2021-2027 publicate la 16 septembrie 2021 (2021/C 373/01) (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/23a24b21-16d0-11ec-b4fe-01aa75ed71a1/language-en>) cu modificările și completările ulterioare.

Imunizarea la schimbările climatice este un proces care integrează măsurile de *atenuare* a schimbărilor climatice și măsurile de *adaptare* la schimbările climatice în dezvoltarea proiectelor de infrastructură.

Aceasta presupune:

- În etapa analizei de opțiuni* - integrarea în analiza și decizia asupra opțiunii preferate (pe lângă considerentele tehnice, economice, de mediu, etc.) și a considerentelor legate de impactul opțiunilor din punctul de vedere al (i) atenuării și (ii) vulnerabilității față de schimbările climatice;
- În etapa detalierii/proiectării opțiunii preferate* – integrarea măsurilor adecvate pentru (i) atenuarea și (ii) adaptarea (în măsura în care este necesară) la schimbările climatice.

Prin urmare aceste aspecte vor fi integrate în documentațiile tehnico-economice.

59

NOTĂ! Se va avea în vedere ca documentațiile tehnico economice faza PT/SF/DALI să respecte conținutul cadru prevăzut în HG 907/2016, inclusiv prin atașarea documentelor menționate în cuprinsul acestuia.

6. Hotărârea/ decizia (dacă este cazul, inclusiv pentru parteneri) de aprobare a documentației tehnico-economice (SF / SF cu elemente de DALI / DALI /PT) și a indicatorilor tehnico-economici

Hotărârea/ decizia de aprobare a indicatorilor tehnico-economici este semnată de către persoana care are dreptul, conform actelor de constituire, să reprezinte legal solicitantul și să semneze în numele acestuia.

În cazul proiectelor depuse în parteneriat, Hotărârea/ decizia de aprobare a indicatorilor tehnico-economici va fi depusă de către toți partenerii.

Hotărârea/ decizia de aprobare a indicatorilor tehnico-economici se va corela cu cea mai recentă documentație (DALI/ SF/ SF mixt/PT) anexată la cererea de finanțare.

În acest sens, în cazul în care la cererea de finanțare se anexează o documentație tehnico-economică actualizată, hotărârea anterior menționată va fi anexată pentru documentația actualizată (iar dacă se menționează doar modificarea unei hotărâri anterioare, atunci se va anexa și documentul inițial care a fost modificat).



În cazul în care la cererea de finanțare se anexează inclusiv proiectul tehnic (PT), hotărârea anterior menționată va fi prezentată în versiunea actualizată pentru faza PT sau cu modificările și completările intervenite la faza PT.

7. Certificatul de urbanism sau Autorizația de construire, acolo unde este cazul

Pentru proiectele de investiții pentru care execuția fizică de lucrări nu a fost demarată la data depunerii cererii de finanțare și nu a fost obținută autorizația de construire este obligatorie anexarea la cererea de finanțare a certificatului de urbanism.

Certificatul de urbanism anexat la cererea de finanțare trebuie să fie cel eliberat în vederea obținerii autorizației de construire pentru proiectul aferent cererii de finanțare depuse și trebuie să fie valabil la data depunerii cererii de finanțare. Singura excepție cu privire la termenul de valabilitate a certificatului de urbanism la data depunerii cererii de finanțare este anexarea inclusiv a autorizației de construire, în termen de valabilitate, eliberată în vederea realizării investiției aferente proiectului.

De asemenea, se atașează avizele și acordurile de principiu privind asigurarea utilităților/alte avize acorduri de principiu specifice tipului de intervenție, obținute până la data depunerii cererii de finanțare.

Pentru proiectele de investiții pentru care, la data depunerii cererii de finanțare a fost emisă Autorizația de construire se va depune autorizația de construire, obținută în baza legislației în vigoare. În acest caz, la proiect nu se vor mai atașa avizele/acordurile solicitate prin certificatul de urbanism.

Pentru proiectele de investiții pentru care execuția de lucrări a fost demarată înainte de depunerea cererii de finanțare însă investițiile nu au fost încheiate în mod fizic, precum și în cazul în care lucrările nu au fost implementate integral până la depunerea cererii de finanțare, se va depune doar Autorizația de Construire, obținută în baza legislației în vigoare și care trebuie să fie valabilă la data depunerii cererii de finanțare.

Dacă la cererea de finanțare se depune inclusiv un contract de lucrări, se va anexa obligatoriu și autorizația de construire aferentă proiectului de investiții, în termen de valabilitate la data depunerii cererii de finanțare. Dacă este cazul, în această situație în care se depune inclusiv un contract de lucrări, pentru proiectele ce cuprind lucrări de demolare a unei construcții existente pe terenul obiect al investiției, se va anexa inclusiv autorizația de demolare.

8. (doar pentru proiectele care la data depunerii cererii de finanțare nu au emisă Autorizația de construire) Decizia etapei de încadrare a proiectului în procedura de evaluare a impactului asupra mediului sau Clasarea notificării emisă de la autoritatea pentru protecția mediului, în conformitate cu Legea 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului, cu modificările și completările ulterioare.

Transmiterea Deciziei etapei de evaluare inițială nu este acceptabilă.



9. (doar pentru proiectele implementate parțial sau integral în arii naturale protejate) **Avizul emis de Administrația Națională a Ariilor Naturale Protejate (ANANP) sau de custodele/ administratorul ariei protejate.**

În cazul în care proiectul se implementează parțial sau integral într-un sit Natura 2000, se va prezenta Avizul Natura 2000, și avizul administratorului/custodelui ariei protejate emise în conformitate cu prevederile OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor natural, a florei și faunei sălbatice, cu modificările și completările ulterioare.

10. (dacă este cazul) **Actul normativ care atestă statutul de stațiune balneară / climatică/ balneoclimatică al localității.**

11. Devizul General aferent documentației tehnico-economice anexate la cererea de finanțare (SF/ DALI/ PT) în conformitate cu HG 907/2016 privind aprobarea conținutului-cadru al documentației tehnico-economice aferente investițiilor publice, precum și a structurii și metodologiei de elaborare a devizului general pentru obiective de investiții și lucrări de intervenții

Devizul general trebuie să fi fost realizat/actualizat cu cel mult 12 luni înainte de data depunerii cererii de finanțare. Devizul general trebuie să prezinte data elaborării/actualizării, să fie semnat și ștampilat de către elaboratorul documentației tehnico-economice. Devizul general trebuie să fie semnat și de reprezentantul legal sau de o persoană împuternicită special în acest sens.

Pentru proiectele care includ și activități complementare /auxiliare investiției de bază, cheltuielile aferente măsurilor auxiliare (complementare) se vor evidenția într-un deviz pe obiect distinct, cu încadrarea pe categorii de cheltuieli eligibile și neeligibile.

12. Fundamentarea rezonabilității costurilor

Pentru echipamentele și/ sau lucrările prevăzute a se finanța prin prezentul proiect Se vor anexa documentele ce fundamentează costurile, semnate de reprezentantul legal. Acestea pot fi oferte de preț echipamente/lucrări, liste de cantități și prețuri unitare provenite din surse verificabile și obiective, Notă privind fundamentarea costurilor (a se vedea *Anexa 13 Notă privind fundamentarea costurilor*) .

13. Lista de echipamente și/sau servicii și/sau lucrări cu încadrarea acestora pe secțiunea de cheltuieli eligibile /neeligibile

Se va folosi modelul anexat prezentului Ghid. (*Anexa 14 - Lista de echipamente și/sau lucrări și/sau servicii*, evidențiindu-se cele două tipuri de cheltuieli (eligibile/ neeligibile). Informațiile vor fi corelate cu bugetul proiectului.

14. Macheta de analiză și previziune financiară

Conține informații relevante aferente proiectului conform modelului din *Anexa 17 Macheta financiară*; documentul se va depune scanat în format.pdf.



Macheta financiară se va transmite și în format excel la adresa secretariat_prc@adrcentru.ro, ulterior depunerii proiectului în MYSMIS2021.

15. Planul de marketing

Planul de marketing are scopul de a prezenta modul de valorificare a obiectivului propus spre finanțare și contribuția acestuia la dezvoltarea locală.

Documentul se va întocmi conform modelului orientativ anexat ghidului solicitantului (Anexa 16 Plan de marketing).

Planul de marketing va conține inclusiv informații care să rezulte că proiectul propus demonstrează o planificare inițială adecvată sau o evaluare adecvată a nevoilor și o analiză a cererii. De asemenea, din analiza pieței și a potențialilor competitori rezultă că proiectul propus se coordonează cu alte investiții din zone învecinate.

ATENȚIE! Planul de marketing trebuie să includă și acțiunile propuse de solicitant ca activități soft vizând obiectivul specific privind creșterea rolului culturii și turismului la dezvoltarea economică, integrarea socială și inovarea socială. Aceștia i se vor anexa inclusiv documente justificative din care să rezulte modul de realizare a activităților soft propuse.

16. Orice alte documente care se consideră relevante (în vederea obținerii de punctaj suplimentar)

7.5. Aspecte administrative privind depunerea cererii de finanțare

Cererea de finanțare este compusă din:

- Formularul cererii de finanțare.
- Anexele la formularul cererii de finanțare

Atât formularul cererii de finanțare cât și anexele acestuia vor fi transmise prin sistemul MYSMIS, sub semnătura electronică extinsă, certificată în conformitate cu prevederile legate în vigoare a reprezentantului legal al solicitantului. Documentele anexate la cererea de finanțare vor fi încărcate în format pdf, semnate de către reprezentantul legal al solicitantului. Documentele anexate vor fi scanate integral, denumite corespunzător, ușor de identificat și lizibile.

Anexele la Formularul cererii de finanțare, prevăzute a fi atașate la momentul depunerii cererii de finanțare sau în etapa de contractare, vor fi încărcate în MySMIS, în format PDF, după ce au fost semnate digital.

Pentru unele din anexele enumerate, acest ghid conține modele standard sau recomandate.

Celelalte documente (ex. documente statutare, documente cadastrale, documentația tehnico-economică, etc.) vor fi scanate, salvate în format PDF, semnate digital și încărcate în MySMIS, la completarea cererii de finanțare sau în etapa de contractare, după caz.

Toate documentele încărcate în aplicația MySMIS trebuie să fie lizibile și complete. Se recomandă, așadar, o atenție sporită la scanarea documentelor de dimensiuni mari ori care necesită o rezoluție adecvată pentru a asigura lizibilitatea.



Declarațiile în nume propriu solicitate a fi anexate la cererea de finanțare vor fi semnate cu semnătură electronică extinsă, vizibilă, certificată în conformitate cu prevederile legale în vigoare, numai de către reprezentantul legal al solicitantului.

În cazul proiectelor implementate în parteneriat, declarațiile reprezentanților legali ai partenerilor vor fi semnate semnătură electronică extinsă, vizibilă, de către aceștia și se vor transmite sub semnătură electronică extinsă, certificată în conformitate cu prevederile legale în vigoare, a reprezentantului legal al liderului de parteneriat.

7.6. **Anexele și documente obligatorii la momentul contractării**

1. Documentele statutare ale solicitantului și, dacă este cazul, ale partenerilor:

i. **Solicitant UAT:**

- Hotărârea judecătorească de validare a mandatului reprezentantului legal (UAT comune);
- Ordinul prefectului privind constituirea Consiliului Local (UAT comune).
- Hotărârea judecătorească de validare a mandatului președintelui Consiliului Județean (UAT județ).
- Ordinul prefectului privind constituirea Consiliului Județean (UAT județ).

ii. **Membru în parteneriat ONG** (persoane juridice de drept privat fără scop patrimonial):

- actul constitutiv actualizat, statutul, certificatul de înregistrare în Registrul asociațiilor și fundațiilor, respectiv Hotărârea judecătorească de înființare; **și**
- extras din Registrul asociațiilor și fundațiilor cu ultimele modificări statutare.

2. Documente privind identificarea reprezentantului legal al solicitantului/ liderului de parteneriat și, dacă este cazul a partenerilor

Pentru reprezentantul legal al solicitantului individual/ liderului de parteneriat se va anexa o copie a documentului de identificare.

3. Documente privind constituirea parteneriatului, respectiv Acordul de parteneriat, inclusiv Hotărârile de aprobare a acordului de parteneriat

În cazul proiectelor implementate în parteneriat se va anexa în mod obligatoriu acordul privind implementarea proiectului în parteneriat, încheiat între parteneri, conform modelului anexat ghidului solicitantului (Anexa 10 Acord de parteneriat (model orientativ)).

Acordul de parteneriat este în vigoare la momentul depunerii cererii de finanțare și își păstrează valabilitatea pe perioada de implementare a proiectului și cel puțin 5 ani de la data estimată pentru efectuarea plății finale.

Se vor anexa inclusiv hotărârile de aprobare ale partenerilor pentru acordul de parteneriat.



4. Documente privind dreptul de proprietate:

Pentru dovedirea dreptului de proprietate (publică/ privată)/ administrare/ concesiune asupra imobilelor, începând cu data depunerii cererii de finanțare, se vor anexa următoarele documente:

- 1) Extras de carte funciară, emis cu maximum 30 de zile înaintea depunerii, din care să rezulte intabularea imobilului (teren și/ sau construcții)/ înscrierea dreptului de administrare sau concesiune și absența sarcinilor incompatibile cu investiția.
- 2) Planul de amplasament vizat de OCPI.
- 3) Tabelul centralizator asupra numerelor cadastrale aferente obiectivelor asupra cărora se realizează investiția, precum și suprafețele aferente – conform modelului anexat Ghidului solicitantului (Anexa 15 Tabel centralizator numere cadastrale).
- 4) Actul prin care se conferă dreptul de administrare/concesiune:
 - pentru dreptul de administrare - Hotărârea prin care să se demonstreze că solicitantul este administratorul legal al imobilului obiect al investiției/ proiectului, conform prevederilor legale în vigoare. Menținerea acestui drept va acoperi inclusiv perioada de durabilitate a contractului de finanțare.
 - pentru dreptul de concesiune - Actul juridic prin care se transmite/se asigură dreptul de concesiune, conform prevederilor legale în vigoare. Menținerea acestui drept va acoperi inclusiv perioada de durabilitate a contractului de finanțare.

Documentele care atestă proprietatea /dreptul de administrare /concesiune asupra infrastructurii pe care se propune a se realiza investiția trebuie să fie atotcuprinzătoare pentru datele menționate în cadrul documentației tehnico-economice cu privire la localizarea/ poziționarea / suprafața investiției.

5. Documente strategice relevante

- Un extras relevant din documentele strategice menționate la secțiunea 5.7 Alte cerințe de eligibilitate a proiectului din prezentul ghid;
- Hotărârea Consiliului Local/ a Consiliului Județean / Hotărâre de Guvern, după caz, de aprobare a documentului strategic relevant.

6. Documente în baza cărora rezultă realizarea consultării membrilor comunității locale și entităților implicate în dezvoltarea locală

- a. anunțul privind consultarea membrilor comunității locale și entităților implicate în dezvoltarea locală, inclusiv o scurtă descriere a proiectului propus (conținând cel puțin: titlul proiectului, solicitantul, amplasamentul, intervenții propuse, activități soft propuse și, după caz, modul de implicare a membrilor comunității în activităților soft, valoarea estimată a investiției etc.);
- b. minuta întâlnirii, conținând minimum următoarele elemente: participanți (membrii ai comunității, mici întreprinzători locali, reprezentanți ai IMM și, după caz, ai ONG active în zonă, etc.), subiectele supuse dezbaterii, concluziile, etc.



7. Hotărârea/Decizia de aprobare a proiectului și cheltuielilor legate de proiect în conformitate cu ultima formă a bugetului

În conformitate cu Declarația unică, precum și cu ultima formă a bugetului, se va transmite hotărârea/ decizia de aprobare a proiectului și a cheltuielilor aferente.

(se va avea în vedere *Anexa 9 Model orientativ hotărâre de aprobare a proiectului*)

În cazul parteneriatelor, toți partenerii vor depune aceste documente.

8. Certificat de atestare fiscală, referitor la obligațiile de plată la bugetul local și bugetul de stat, al solicitantului/ partenerilor, dacă este cazul, din care să reiasă că solicitantul și-a achitat obligațiile de plată nete la bugetul de stat și respectiv, bugetul local, în ultimul an calendaristic/ în ultimele 6 luni în cuantumul stabilit de legislația în vigoare.

Certificatele de atestare fiscală trebuie să fie în termen de valabilitate.

În cazul parteneriatelor, toți membrii parteneriatului vor prezenta acest document.

În cazul în care solicitantul are debite, va solicita detalierea acestora în certificatul de atestare fiscală.

9. Certificatul de Cazier fiscal al solicitantului/ partenerilor, dacă este cazul.

Certificatul de cazier fiscal trebuie să fie în termen de valabilitate.

În cazul parteneriatelor toți membrii parteneriatului vor prezenta acest document

65

10. Formularul bugetar „Fișa proiectului finanțat/propus la finanțare în cadrul programelor aferente Politicii de coeziune a Uniunii Europene” în conformitate cu HOTĂRÂRE nr. 829 din 27 iunie 2022 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 133/2021.

11. Formularul nr. 1 - Fișă de fundamentare în conformitate cu ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 133 din 17 decembrie 2021.

12. Planul de monitorizare întocmit în corelare cu prevederile din ghidul solicitantului, fiind incluși indicatorii de etapă stabiliți pentru perioada de implementare a proiectului și documentele justificative prin care se poate demonstra realizarea acestora în etapa de implementare a proiectului, în vederea atingerii obiectivelor și țintelor finale ale indicatorilor de realizare și de rezultat prevăzuți în cadrul cererii de finanțare.

13. Orice alt document din lista celor anexate la formularul cererii de finanțare, actualizat, dacă au intervenit modificări.

Netransmiterea, în etapa contractuală, a oricărui document obligatoriu, în termenul de 15 zile lucrătoare calculat de la data primirii solicitării AM, conduce la respingerea cererii de finanțare.



În situația asigurării interoperabilității cu bazele de date administrate de alte instituții publice în conformitate cu prevederile OUG 23/20023, Autoritatea de Management nu va mai cere solicitantului să prezinte documentele și informațiile necesare în vederea confirmării realității informațiilor din declarația unică pe care le poate obține în mod direct în baza consimțământului solicitantului cu respectarea prevederilor legale privind protecția datelor cu caracter personal.

7.7. Renunțarea la cererea de finanțare

Pe tot parcursul procesului de evaluare, selecție și contractare un solicitant are dreptul de a renunța la cererea de finanțare depusă.

Renunțarea poate fi făcută doar de reprezentantul legal al solicitantului, prin completarea unei adrese/ cereri de renunțare care trebuie să conțină, cel puțin, următoarele elemente:

- denumirea solicitantului,
- numele reprezentantului legal,
- codul SMIS alocat titlului proiectului.

Cererea de renunțare va fi înregistrată la registratura AM și pe baza acesteia cererea de finanțare va fi exclusă din procesul de evaluare sau contractare.





8. PROCESUL DE EVALUARE, SELECȚIE ȘI CONTRACTARE A PROIECTELOR



8.1. Principalele etape ale procesului de evaluare, selecție și contractare

Evaluarea, selecția și contractarea proiectelor depuse se realizează strict în baza documentelor și informațiilor transmise de solicitantul de finanțare prin sistemul informatic MySMIS2021/SMIS2021+, cu excepția situațiilor de nefuncționalitate a sistemului sau în alte situații prevăzute în ghidul solicitantului de finanțare sau detaliate de către AM prin Instrucțiuni.

Nu se vor analiza documente transmise sau comunicate în afara sistemului informatic MySMIS2021/SMIS2021+, de exemplu pe email, fax, poștă etc.

Proiectele depuse de către solicitanți după data și ora de închidere a apelului, conform secțiunii 4.3 din prezentul ghid vor fi respinse din procesul de evaluare, selecție și contractare, acestea nu vor mai parcurge etapele de evaluare.

Solicitantul va fi exclus din procesul de evaluare, cererea de finanțare fiind respinsă, în cazul în care acesta:

- a indus grav în eroare Autoritatea de Management, prin furnizarea de informații incorecte, ce sunt luate în considerare în procesul de evaluare sau dacă a omis furnizarea acestor informații;
- a încercat să obțină informații confidențiale sau să influențeze expertii Autorității de Management în timpul procesului de evaluare.

67

Etapele procesului evaluare, selecție și contractare:

1. Conformitatea administrativă
2. Evaluarea tehnică și financiară
3. Contractarea proiectelor

8.2. Conformitate administrativă – DECLARAȚIA UNICĂ

Respectarea cerințelor de ordin administrativ și îndeplinirea condițiilor de eligibilitate, așa cum sunt prevăzute în Ghidul solicitantului, sunt asumate prin declarația unică a solicitantului, care se depune odată cu cererea de finanțare, urmând ca, în situația în care, după evaluarea tehnică și financiară, proiectul este propus pentru contractare, solicitantul să facă dovada îndeplinirii condițiilor de eligibilitate prevăzute de Ghidul solicitantului, în etapa de contractare, prin documente justificative.

Prin declarația unică, emisă pe propria răspundere, sub incidența prevederilor legale în vigoare privind falsul intelectual și falsul în declarații, solicitantul, liderul de parteneriat și partenerul/partenerii, după caz, declară îndeplinirea tuturor condițiilor de eligibilitate, așa cum au fost prevăzute în Ghidul solicitantului, și că va/vor face dovada îndeplinirii acestor condiții, la cererea autorității de management, în condițiile prevăzute în Ghidul solicitantului, sub sancțiunea respingerii cererii de finanțare.



Aplicația MySMIS2021/SMIS2021+ generează declarația unică care este completată de solicitant și se semnează cu semnătură electronică extinsă de către reprezentantul legal al solicitantului. În cazul proiectelor implementate în parteneriat, atât liderul de parteneriat, cât și fiecare partener individual completează declarația unică, care este semnată cu semnătură electronică extinsă de către reprezentantul legal al liderului, partenerului. Odată cu generarea și semnarea declarației unice, solicitantului/liderului de parteneriat și partenerului /partenerilor, după caz, i/li se aduce la cunoștință, în mod automat, prin sistemul informatic MySMIS2021 /SMIS2021+, că în etapa de contractare are/au obligația de a face dovada celor declarate.

Solicitantul care, în etapa de contractare până la termenul stabilit de către autoritatea de management, nu face dovada îndeplinirii condițiilor de eligibilitate conform declarației unice prezentate în etapa de depunere a cererii de finanțare, este declarat respins, iar contractul de finanțare nu este semnat.

Verificarea conformității administrative este complet digitalizată, respectiv este realizată în mod automat prin sistemul informatic MySMIS2021/SMIS2021+, pe baza declarației unice generate de sistemul informatic MySMIS2021/ SMIS2021+.

După verificarea conformității administrative, realizată conform celor de mai sus, solicitantul sau, după caz, liderul de parteneriat este informat, prin emiterea unei notificări prin intermediul aplicației MySMIS2021/SMIS2021+, cu privire la trecerea proiectului în etapa de evaluare tehnică și financiară sau, după caz, cu privire la nerespectarea cerințelor de conformitate administrativă, situație în care nu este demarată etapa de evaluare tehnică și financiară.

Admiterea cererii de finanțare, în această etapă, nu exclude posibilitatea ca proiectul să fie respins în etapa de verificare contractuală, dacă, în urma analizei de către AM, se constată nerespectarea oricărei condiții de acordare a finanțării.

8.3. Etapa de evaluare preliminară – dacă este cazul (specific pentru intervențiile FSE+)

Nu este cazul.

8.4. Evaluarea tehnică și financiară. Criterii de evaluare tehnică și financiară

Proiectele vor fi evaluate din punct de vedere tehnic și financiar în ordinea depunerii acestora. Evaluarea tehnică și financiară permite aprecierea gradului în care proiectul răspunde obiectivelor priorității de investiție/ operațiunii, a coerenței și clarității metodologiei propuse, a fezabilității și eficienței financiare, a sustenabilității, durabilității proiectului, etc. Modalitatea de punctare a criteriilor de evaluare tehnică și financiară este detaliată în cadrul grilei de evaluare tehnică și financiară, anexă a prezentului ghid.



Evaluatorii vor justifica acordarea punctajelor/ depunerea, după caz, la fiecare din criteriile/ subcriteriile analizate. Justificările trebuie să fie clare, succinte, cu referințe precise la CF analizată, iar fiecare evaluator va verifica criteriile de evaluare specifice competențelor pentru care a fost cooptat în comisia de evaluare.

Grilele de evaluare tehnică și financiară se completează și se generează în sistemul informatic MySMIS2021/SMIS2021+.

Evaluarea tehnică și financiară se va realiza în termen de maxim 20 de zile lucrătoare, calculat de la data demarării ETF, respectiv de la data semnării declarațiilor de imparțialitate și confidențialitate de către membrii comisiei, în caz contrar proiectul fiind respins din cadrul procesului de evaluare și selecție.

Evaluatorii din cadrul comisiei de evaluare vor analiza cererea de finanțare și anexele aferente acesteia prin parcurgerea întregului set de documente disponibile până la momentul respectiv, pe baza grilelor de evaluare atașate ghidului solicitantului aplicabil fiecărui apel.

După parcurgerea integrală a grilei de evaluare ETF, experții evaluatori (prin secretariatul asigurat de AM PR) pot solicita clarificări privind cererea de finanțare. Termenul de răspuns la solicitarea de clarificări este de **maxim 5 zile lucrătoare** de la data transmiterii acesteia și nu poate fi prelungit.

Răspunsul la solicitarea de clarificări se va depune în mod similar depunerii proiectului și nu trebuie să introducă elemente/ îmbunătățiri/ documente noi de natură să modifice proiectul inițial, în sensul în care acesta ar putea obține un punctaj mai bun, mărindu-i șansele de a obține finanțare, ci trebuie să se refere la informațiile deja existente în cadrul cererii de finanțare și a anexelor acesteia.

Punctajele acordate vor putea fi modificate în cazul identificării de neconcordanțe în cele menționate în cererea de finanțare și cele constatate la vizita pe teren (dacă este cazul), cu justificarea și dovezile aferente. În cadrul grilelor de evaluare tehnică și financiară, anexate la ghidurile solicitantului, se vor menționa expres criteriile care pot suferi modificări ale punctajelor acordate, în urma vizitei la fața locului.

Grilele de evaluare tehnică și financiară și instrucțiunile de completare (daca e cazul) sunt anexe ale ghidurilor solicitantului aferent fiecărui apel de proiecte.

De asemenea, în această etapă, se va realiza vizita la fata locului pentru toate proiectele. Vizita se va desfășura la locul de implementare propus în cererea de finanțare, cu scopul de a confrunta informațiile prezentate în cererea de finanțare cu realitatea în teren. Nu se va prelua niciun document în etapa de vizită la fața locului. Cu ocazia acestei vizite nu trebuie să se aducă clarificări suplimentare ori informații care nu se regăsesc în cererea de finanțare depusă.



Orice constatări și observații sesizate cu ocazia vizitei la fața locului vor fi consemnate în cadrul grilelor de evaluare tehnică și financiară. În urma efectuării vizitei la fața locului evaluatorii independenți vor putea finaliza punctajul acordat pentru criteriile ce țin de coerența documentației menționând neconcordanțele din cererea de finanțare și cele constatate la vizita pe teren, cu justificarea și dovezile aferente.

Criteriile de evaluare tehnică și financiară sunt detaliate în cadrul grilei ETF, anexă la ghidul solicitantului, după cum urmează:

1. Contribuția proiectului la realizarea obiectivului specific al priorității de investiții

Criteriul evaluează modul în care proiectul propus spre finanțare răspunde realizării obiectivului specific căruia îi este subsumată intervenția și contribuie la realizarea indicatorilor și obiectivelor programului.

2. Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea proiectului

Criteriul evaluează calitatea documentației tehnico-economice depuse, gradul de maturitate al proiectului, precum și sustenabilitatea financiară și sustenabilitatea operațională.

Pentru demonstrarea sustenabilității financiare, se examinează fluxul de numerar net cumulat, ale cărui valori pozitive probează că entitatea nu întâmpină riscul unui deficit de numerar (lichidități) care să pună în pericol realizarea sau operarea investiției.

3. Complementaritatea cu alte investiții realizate din alte din alte programe, din alte priorități ale PR Centru, precum și alte surse de finanțare

4. Contribuția la principiile privind dezvoltarea durabilă, DNSH, egalitatea de șanse, de gen, nediscriminarea și accesibilitatea

Din totalul de **20 de criterii /subcriterii** de evaluare tehnică și financiară, **13 criterii /subcriterii sunt digitalizate**. Punctajele sunt alocate prin sistemul informatic MySMIS2021/SMIS2021+ și sunt selectate de către solicitantul de finanțare în conformitate cu opțiunea aplicabilă în urma autoevaluării efectuate de către acesta.

ATENȚIE! Toate criteriile de evaluare vor face obiectul verificării în etapa de evaluare tehnică și financiară de către evaluatorii independenți, punctajele acordate de solicitant putând fi modificate în cazul în care opțiunea selectată nu corespunde cu situația descrisă în cererea de finanțare și anexele sale.

În vederea verificării documentației tehnico-economice depuse ca și anexă la formularul cererii de finanțare evaluatorii vor utiliza 2 grile:

- Grila de evaluare tehnică și financiară;
- Grila de verificare a documentației tehnico economice faza SF mixt/ DALI/ PT



Completarea Grilei de evaluare tehnică și financiară

În cadrul grilei de evaluare tehnică și financiară, evaluatorii vor avea de punctat 2 criterii fundamentale referitoare la documentația tehnico-economică:

- Calitatea/coerența documentației tehnico-economice faza SF mixt/DALI/PT;
- Maturitatea proiectului.

Punctarea celor 2 criterii din Grila ETF se va face în baza grilei de evaluare a SF mixt/ DALI/ PT, care este structurată pe 2 capitole:

I. Criterii generale privind conținutul;

II. Criterii specifice privind aspectele calitative ale DALI/ SF mixt/ PT.

Evaluatorii independenți vor justifica detaliat acordarea punctajelor pentru cele 2 criterii, având ca suport grila de verificare DALI/SF mixt/ PT.

Completarea grilei de verificare SF mixt/DALI /PT:

În cazul bifării cu NU la oricare din criteriile din grilele de verificare SF mixt /DALI /PT proiectul se respinge.

În cazul depunerii documentației tehnico-economice faza SF mixt /DALI /PT, se pot formula recomandări (cu precizarea explicită a momentului prevăzut pentru soluționarea acestora) cu excepția criteriilor specificate în grilele anexă la ghidul solicitantului.

Semnarea contractului de finanțare va fi condiționată de respectarea recomandărilor formulate de către evaluatorii independenți.

8.5. Aplicarea pragului de calitate

Pragul de calitate reprezintă pragul minim de la care se consideră că un proiect îndeplinește condițiile minime necesare pentru a fi finanțat din fonduri externe nerambursabile; pragul de calitate este stabilit ca punctaj minim care trebuie obținut în urma evaluării tehnice și financiare.

În cadrul acestui apel de proiecte, pragul de calitate este de minim 50 puncte.

O cerere de finanțare care în urma evaluării tehnice și financiare a obținut mai puțin de 50 puncte și / sau a fost notată cu 0 la criteriile menționate în grila ETF (conform instrucțiunilor de completare) și/sau care nu îndeplinește criteriile obligatorii menționate în grila de verificare a documentațiilor tehnico-economice este considerată respinsă din procesul de evaluare, selecție și contractare.

8.6. Aplicarea pragului de excelență

Pragul de excelență reprezintă etichetă de calitate conferită în urma evaluării tehnice și financiare, superioară pragului de calitate, de la care un proiect este selectat direct pentru etapa de contractare.



În cadrul acestui apel de proiecte, pragul de excelență este de minim 75 puncte. Proiectele care au obținut acest prag și care se încadrează în alocarea financiară vor intra direct în etapa de contractare, în ordinea depunerii cererilor de finanțare.

Pentru cererile de finanțare, care au obținut punctaj sub pragul de excelență, respectiv 75 puncte și respectă pragul de calitate, respectiv 50 puncte, etapa de contractare este demarată ulterior finalizării procesului de soluționare a contestațiilor, în baza rezultatelor finale, respectiv a punctajelor finale și cu încadrarea în bugetul disponibil și în ordinea descrescătoare a punctajului obținut.

Departajarea proiectelor care au obținut același punctaj, în vederea încadrării în alocarea apelului de proiecte, se va face în funcție de data și ora depunerii acestora.

Dacă alocarea apelului de proiecte se epuizează pe parcursul procesului de evaluare și selecție, înainte de închiderea apelului de proiecte, proiectele care nu se încadrează în alocare vor fi incluse pe o listă de rezervă a apelului de proiecte. În cazul în care ulterior închiderii apelului de proiecte, se identifică sau se disponibilizează fonduri suplimentare, proiectele din lista de rezervă **vor fi incluse în procesul de evaluare și selecție, în ordinea depunerii.**

Prin excepție, mecanismul descris mai sus nu se aplică în cazul în care apelul este deja închis, iar valoarea solicitată cumulată a tuturor proiectelor depuse nu acoperă alocarea financiară disponibilă. În acest caz, va putea fi demarată etapa de contractare pentru toate proiectele care întrunesc punctajul de calitate necesar pentru a fi acceptate, fără a mai aplica mecanismul descris mai sus, nemaexistând în acest caz premisele competiționale în cadrul apelului.

Proiectele declarate acceptate, respectiv cele care au obținut punctajul de calitate și care nu se încadrează în alocarea financiară disponibilă se vor include în lista de rezerva a apelului.

8.7. Notificarea rezultatului evaluării tehnice și financiare.

Rezultatul evaluării tehnice și financiare va fi comunicat solicitantului prin intermediul sistemului electronic MySMIS2021/SMIS2021+, indicându-se punctajul obținut și justificarea acordării respectivului punctaj, pentru fiecare criteriu/subcriteriu în parte, cu mențiunea că proiectul mai poate fi respins în etapele ulterioare și că AM PR Centru își rezervă acest drept pe întreg procesul de evaluare, selecție și contractare, precum și posibilitatea depunerii de contestații.

În cazul cererilor de finanțare acceptate, scrisoarea de notificare poate include eventuale recomandări formulate de experții evaluatori, atât pentru etapa contractuală cât și pentru etapa de monitorizare.

Proiectele respinse în această etapă procedurală nu pot fi redepuse în cadrul acestui apel de proiecte.





8.8. Contestații



Un solicitant de finanțare nerambursabilă care se consideră neîndreptățit de rezultatele procesului de evaluare, selecție și contractare, poate formula în scris o singură contestație care va fi trimisă spre soluționare AMPOR Centru prin intermediul sistemului informatic MySMIS2021/SMIS2021+/ e-mail (în cazul în care sistemul informatic nu este funcțional).

Contestația se formulează în scris, va fi însușită de către reprezentantul legal și va cuprinde:

- Datele de identificare ale solicitantului și cererii de finanțare: titlu, cod unic SMIS
- Datele de identificare ale reprezentantului legal al solicitantului
- Obiectul contestației
- Motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază contestația
- Dovezile pe care se întemeiază contestația, dacă este cazul
- Semnătura reprezentantului legal al solicitantului

Nu se analizează contestațiile depuse de alte persoane decât reprezentantul legal. Contestațiile transmise de către alte persoane nu vor fi analizate și vor fi respinse.

În cazul în care contestatarul nu prezintă motivele de fapt și de drept, dovezile pe care se întemeiază contestația, aceasta nu are obiect de analiză și prin urmare AMPR Centru o va considera neîntemeiată.

Contestațiile se depun în termen de maxim 30 zile calendaristice de la data înștiințării de către AMPR Centru a rezultatului asupra procesului de evaluare, selecție și contractare.

ATENȚIE! Contestațiile depuse după termenul anterior menționat de 30 de zile calendaristice vor fi respinse, rezultatul obținut în cadrul procesului de evaluare și contractare fiind menținut.

Contestatarul nu poate să depună documente noi în susținerea cauzei și nu poate să modifice conținutul cererii de finanțare.

Contestațiile vor fi soluționate în termen de 30 zile calendaristice de la data înregistrării contestației la AMPR Centru.

În situația în care comisia căreia i s-a repartizat contestația spre soluționare constată că este necesară o investigație mai amănunțită, care va presupune depășirea termenului de 30 zile calendaristice în care se poate emite o decizie asupra contestației, contestatarul va fi notificat asupra noului termen de soluționare.

Contestația poate fi retrasă de contestatar până la soluționarea acesteia, prin solicitarea în scris de retragere a contestației depusa la AMPOR Centru. **Retragerea contestației se poate realiza doar de către reprezentantul legal.**

Prin retragerea contestației se pierde dreptul de a se înainta o nouă contestație în interiorul termenului general de depunere a acesteia.



Decizia AM PR Centru privind soluționarea contestațiilor este finală, iar contestatarul nu mai poate înainta la AM PR o nouă contestație pe marginea aceluiași subiect. În cazul în care contestatarul este nemulțumit de modul de soluționare a contestației de către AM PR Centru, se poate adresa instanțelor de judecată abilitate în conformitate cu prevederile Legii 554/2004 privind contenciosul administrativ, cu modificările și completările ulterioare.

Termenele de 30 de zile calendaristice prevăzute în prezenta secțiune se vor socoti pe zile libere, fără a intra în calcul ziua când termenul începe să curgă și nici ziua când acesta se împlinește.

8.9. Contractarea proiectelor

După finalizarea evaluării tehnice și financiare a cererilor de finanțare, autoritatea de management, demarează etapa de contractare.

Intrarea în etapa de contractare este adusă la cunoștință solicitantului prin aplicația informatică MySMIS2021 /SMIS2021+. Urmare aplicării mecanismului de selecție descris mai sus, solicitanții ale căror rezultate confirmă îndeplinirea condițiilor pentru selecție sunt notificați cu privire la trecerea în etapa de contractare, în termen de 5 zile lucrătoare de la data finalizării etapei de evaluare tehnică și financiară, respectiv de la data soluționării contestațiilor.

8.9.1. Verificarea îndeplinirii condițiilor de eligibilitate

În etapa de contractare, în condițiile din Ghidul solicitantului, solicitanților li se solicită de către autoritatea de management, prin sistemul informatic MySMIS2021/SMIS2021+ să facă dovada celor declarate prin declarația unică, respectiv să prezinte documentele justificative prin care fac dovada îndeplinirii tuturor condițiilor de eligibilitate.

Solicitantul are obligația de a transmite documentele obligatorii solicitate în etapa de contractare, sub sancțiunea respingerii cererii de finanțare, în termen de 15 zile lucrătoare, calculat de la data primirii solicitării.

În situația asigurării interoperabilității cu bazele de date administrate de alte instituții publice în conformitate cu prevederile OUG 23/2023, AM nu va mai cere solicitantului să prezinte documentele și informațiile necesare în vederea confirmării realității informațiilor din declarația unică, pe care le poate obține în mod direct în baza consimțământului solicitantului cu respectarea prevederilor legale privind protecția datelor cu caracter personal.

Pentru avizele, autorizațiile emise, solicitanții au obligația să se asigure că la emiterea ordinului de începere a execuției lucrărilor sunt îndeplinite toate condițiile legale pentru executarea acestora.



După primirea tuturor documentelor obligatorii solicitate, AM PR va verifica și poate solicita clarificări în etapa de contractare, în legătură cu documentele verificate, cu respectarea principiului tratamentului egal și nediscriminării. Termenele de răspuns la solicitările de clarificări nu pot depăși cumulativ 15 zile lucrătoare. În acest sens, solicitantul are obligația să răspundă la clarificări în termenul comunicat de AM PR Centru, cu respectarea termenului de maxim 15 zile lucrătoare de răspuns, calculat de la data primirii solicitării de clarificări, sub sancțiunea respingerii cererii de finanțare.

În cazuri excepționale și pentru motive independente de solicitant, la solicitarea acestora, procesul de contractare poate fi suspendat, sub condiția ca perioada de suspendare să nu afecteze proiectul, astfel încât să se asigure implementarea acestuia în condiții optime, în conformitate cu cererea de finanțare și cu încadrare în perioada de programare. Perioadele cumulate de suspendare nu pot depăși 45 de zile calendaristice.

Verificarea îndeplinirii condițiilor de eligibilitate se realizează pe baza informațiilor și documentelor prezentate de solicitant, inclusiv a răspunsurilor la solicitările de clarificări, a informațiilor și documentelor care pot fi accesate, obținute sau puse la dispoziția autorității de management, din bazele de date administrate de alte instituții publice, prin implementarea măsurilor de interoperabilitate /interogare a sistemelor/bazelor de date/rapoartelor precum și a informațiilor și a documentelor care au însoțit cererea de finanțare disponibile în sistemul informatic MySMIS2021/ SMIS2021+.

8.9.2. Decizia de acordare/respingere a finanțării

Ca urmare a verificării îndeplinirii condițiilor de eligibilitate, AM emite decizia de aprobare a finanțării, respectiv decizia de respingere a finanțării.

Pentru proiectele selectate, în baza deciziei de aprobare a finanțării, AM va proceda la încheierea contractului de finanțare.

AM PR Centru emite decizia de respingere a finanțării, în etapa de contractare, cu menționarea motivelor de respingere, dacă intervine cel puțin una dintre următoarele situații, fără ca enumerarea să excludă alte condiții specifice prevăzute în ghidul solicitantului:

- a) solicitantul nu face dovada că cele declarate prin Declarația unică sunt conforme cu realitatea și corespund cerințelor ghidului solicitantului;
- b) solicitantul nu transmite documentele obligatorii solicitate în etapa de contractare în termen de maxim 15 zile lucrătoare, calculat de la data primirii solicitării și/sau nu răspunde la clarificări în termenul de maxim 15 zile lucrătoare, calculat de la data primirii solicitării de clarificări.

Decizia de respingere a finanțării se aduce la cunoștință solicitantului prin sistemul informatic MySMIS2021 /SMIS2021+, iar împotriva deciziei de respingere a finanțării, solicitantul poate formula contestație pe cale administrativă, la autoritatea de management, în termen de 30 de zile calendaristice, calculat de la data primirii acesteia prin sistemul informatic MySMIS2021/SMIS2021+.



Proiectele respinse în această etapă procedurală pot fi redepuse în cadrul acestui apel de proiecte, cu respectarea termenului limita de depunere a cererilor de finanțare. Toate proiectele redepuse sunt considerate din punct de vedere procedural proiecte nou-depuse

8.9.3. Definitivarea planului de monitorizare al proiectului

Pe baza informațiilor incluse în cererea de finanțare și, dacă este cazul, a informațiilor suplimentare solicitate beneficiarului, AM PR Centru verifică și validează indicatorii de etapă care sunt prevăzuți în Planul de monitorizare a proiectului.

Indicatorii de etapă se corelează cu activitatea de bază declarată de beneficiar în cererea de finanțare, precum și cu rezultatele așteptate ale proiectului. Primul indicator de etapă poate fi stabilit la un interval de o lună, dar nu mai mult de 6 luni, calculat din prima zi de începere a implementării proiectului, așa cum este prevăzută în contractul de finanțare.

Prin excepție, dacă data de începere a implementării proiectului este anterioară datei de semnare a contractului de finanțare, primul indicator de etapă va fi raportat la data semnării contractului de finanțare. În cazul proiectelor de investiții, indicatorii de etapă se raportează atât la stadiul pregătirii și derulării procedurilor de achiziții, cât și la progresul execuției lucrărilor, aferente activității de bază.

Prevederi explicite referitoare la indicatorii de etapă, inclusiv informații privind indicatorii de etapă și a criteriilor și documentelor prin care se poate demonstra realizarea acestora în etapa de implementare a proiectului, se regăsesc în Planul de monitorizare, Anexa 19 a prezentului ghid.

8.9.4. Semnarea contractului de finanțare/emiterea deciziei de finanțare

Contractul de finanțare se generează de sistemul informatic MySMIS2021/ SMIS2021+ și se semnează numai în format electronic de către reprezentantul legal/persoanele împuternicite ale autorității de management și reprezentantul legal sau liderul de parteneriat în numele parteneriatului constituit.

Semnarea contractului de către beneficiar se va realiza în maxim 5 zile lucrătoare de la data notificării AM PR Centru. În cazul în care contractul de finanțare nu poate fi semnat în termenul de 5 zile lucrătoare (fără existența unei justificări rezonabile), se consideră drept refuz al beneficiarului de a semna contractul, cererea de finanțare urmând a fi exclusă din procesul de contractare și respinsă de la finanțare.

Semnarea contractului de finanțare trebuie să se încadreze în termenul de 180 de zile calendaristice calculate de la închiderea apelului de proiecte.





9. ASPECTE PRIVIND CONFLICTUL DE INTERESE



Pe parcursul derulării procesului de evaluare, selecție, contractare, implementare și pe perioada de durabilitate a proiectului, solicitantii de finanțare au obligația de a respecta toate prevederile legale naționale și europene în vigoare cu privire la conflictul de interese. Reprezentantul legal al solicitantului are obligația de a lua toate măsurile necesare pentru a evita apariția sau pentru a înlătura orice situație de natură să determine un conflict de interese, pe toată perioada menționată mai sus, începând cu data depunerii cereri de finanțare. Totodată, reprezentantul legal al solicitantului are obligația de a informa AM PR Centru despre orice situație care cunoștința și care este de natură să dea naștere unui conflict de interese.

Pe parcursul derulării procesului de evaluare, selecție, contractare, implementare și pe perioada de durabilitate a proiectului, AM PR Centru va lua toate măsurile necesare pentru a evita apariția sau pentru a înlătura orice situație de natură să determine un conflict de interese, în conformitate cu prevederile naționale și europene în vigoare aplicabile.

Persoanele implicate în elaborarea și implementarea proiectelor sunt obligate să evite crearea unei situații de conflict de interese. Acestea trebuie să-și exercite imparțial și obiectiv atribuțiile, funcțiile deținute/încredințate și să se abțină de la orice acte sau fapte care implică familia, viața afectivă, afinitățile politice/naționale, interesul economic sau orice alt interes personal sau direct. Astfel, persoanele implicate vor lua decizii numai pe criterii obiective de natură juridică/tehnică/economică și altele asemenea, întemeindu-se pe dovezi suficiente și adecvate.



10. ASPECTE PRIVIND PRELUCRAREA DATELOR CU CARACTER PERSONAL

Conform prevederilor Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 (GDPR) privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE, datele personale ale reprezentanților legali ai solicitanților/beneficiarilor, împuterniciților, persoanelor nominalizate în echipa de proiect/evidențiate în documentele proiectului vor fi prelucrate ca urmare a procesului de încărcare a informațiilor în sistemul informatic.

Datele cu caracter personal evidențiate în cererea de finanțare și anexele sale, în documentele transmise de beneficiar ulterior semnării contractului de finanțare, vor fi prelucrate în cadrul activității de evaluare, selecție, contractare și implementare a proiectului depus spre finanțare sau contractat în cadrul PR Centru, precum și pe perioada de durabilitate, în baza Regulamentului UE 679/2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95 / 46 / CE (Regulamentul general privind protecția datelor), precum și stocate/arhivate conform normelor legale incidente.

Prin intermediul Declarației unice, solicitanții își vor exprima acordul cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal de către AM PR Centru în cadrul procesului de evaluare și contractare și în cadrul verificărilor de management/audit/control, în scopul îndeplinirii activităților specifice, cu respectarea prevederilor legale.

O informare cu privire la politica de confidențialitate a datelor utilizată în cadrul ADR Centru se regăsește la adresa <http://www.adrcentru.ro/politica-confidentialitate-date/>.





11. ASPECTE PRIVIND MONITORIZAREA TEHNICĂ ȘI RAPOARTELE DE PROGRES



Procesul de monitorizare se realizează pe baza contractului de finanțare și a anexelor la acesta, instrumentul principal utilizat în activitățile de monitorizare a proiectelor fiind reprezentant de Planul de monitorizare a proiectului.

Activitatea de monitorizare reprezintă un mecanism de colectare și analiză sistematică a informațiilor privind activitățile, indicatorii și rezultatele proiectului, de urmărire a respectării planului de monitorizare a proiectului și realizării indicatorilor de etapă prevăzuți în planul de monitorizare, precum și comunicarea și utilizarea informațiilor obținute despre progresul proiectului.

11.1. Rapoartele de progres

În procesul de monitorizare a proiectelor se elaborează rapoarte de progres, documente care vor fi întocmite și transmise în baza prevederilor contractului de finanțare și Manualului Beneficiarului disponibil pe www.regiocentru.ro, utilizând modelul standard cuprins în anexele Ordinului MIPE nr. 1777/2023.

Raportul de progres se generează prin sistemul informatic MySMIS2021 de către beneficiar și se transmite trimestrial, în termen de 30 de zile de la finalizarea perioadei de raportare. Autoritatea de management aplică măsuri consolidate de monitorizare și poate să aplice măsurile corective prevăzute în contractul de finanțare pentru cheltuielile aferente perioadei de raportare solicitate la rambursare în cazul nerespectării repetate a termenului de depunere a raportului care conduce la apariția de decalaje între progresul fizic la nivelul țintelor asumate și stadiul din rapoartele de progres și pe care are obligația de a le prevedea în contractul/decizia de finanțare.

Rapoartele de progres sunt întocmite de beneficiari și transmise cu scopul de a prezenta în mod regulat informații referitoare la stadiul derulării proiectului, în scopul urmăririi progresului proiectelor și stadiul îndeplinirii indicatorilor de realizare și rezultat, a respectării planului de monitorizare a proiectului și a realizării indicatorilor de etapă din plan.

Rapoartele de progres și documentele justificative care în însoțesc, conțin informații privind stadiul implementării proiectului, modul de desfășurare a activităților prevăzute în cererea de finanțare, rezultatele obținute, indicatorii realizați până în momentul raportării și probleme întâmpinate pe parcursul derulării proiectului.

Pentru perioada post-implementare, anual, beneficiarii vor întocmi și transmite prin sistemul informatic MYSMIS2021/SMIS2021 rapoarte privind caracterul durabil al proiectului/investiției. Acest raport va prezenta situația investiției și va cuprinde informații privind atingerea indicatorilor de rezultat, precum și privitoare la sustenabilitatea proiectului/investiției.

11.2. Vizitele de monitorizare

În procesul de monitorizare a proiectelor se efectuează vizite de monitorizare și se elaborează rapoarte de vizită, întocmite utilizând modelul standard cuprins în anexele Ordinului MIPE nr. 1777/2023, vizite efectuate în conformitate cu prevederile contractului de finanțare și Manualului Beneficiarului disponibil pe www.regiocentru.ro,



Vizitele de monitorizare pot fi vizite la fața locului, speciale de tip ad-hoc, încrucișate și ex-post, vizite pe teren la beneficiarii proiectelor, atât în perioada de implementare, cât și post-implementare, pe perioada în care beneficiarul/liderul de parteneriat au obligația de a asigura caracterul durabil al operațiunilor potrivit prevederilor art. 65 din Regulamentul (UE) 2021/1060, cu modificările și completările ulterioare.

11.3. Mecanismul specific indicatorilor de etapă. Planul de monitorizare

Beneficiarul este responsabil pentru implementarea proiectului în condițiile specificate în contractul de finanțare, instrumentul principal utilizat în activitățile de monitorizare a proiectelor fiind reprezentant de Planul de monitorizare a proiectului, anexă a contractului de finanțare.

Planul de monitorizare a proiectului cuprinde indicatorii de etapă stabiliți pentru perioada de implementare a proiectului pe baza cărora se monitorizează și se evaluează progresul implementării proiectului, precum și condițiile și documentele justificative pe baza cărora se evaluează și se probează îndeplinirea acestora, în vederea atingerii obiectivelor și țintelor finale ale indicatorilor de realizare și de rezultat prevăzuți în cererea de finanțare și asumați în contractul de finanțare. Planul de monitorizare include, de asemenea, valorile țăintelor finale ale indicatorilor de realizare și de rezultat care trebuie atinse ca urmare a implementării proiectului, precum și valorile de bază/de referință ale acestora.

Autoritatea de management are obligația de a monitoriza îndeplinirea indicatorilor de etapă și va sprijini beneficiarul pentru a identifica soluții adecvate pentru îndeplinirea indicatorilor de etapă și pentru buna implementare a proiectelor care fac obiectul contractului de finanțare

Indicatorii de etapă fac obiectul monitorizării de către autoritatea de management și, în situația nerealizării acestora, autoritatea de management adoptă și implementează, în funcție de riscurile identificate, acțiuni și măsuri de monitorizare consolidate, așa cum sunt acestea incluse în prezentul ghid, și care au în vedere următoarele aspecte:

- vizite de monitorizare
- întâlniri pentru discutarea unor probleme punctuale cu beneficiarii și sprijinirea în identificarea soluțiilor posibile
- analiza informațiilor rezultate din rapoartele de progres și documentele justificative atașate pentru identificarea și preîntâmpinarea problemelor ce ar putea să apară în implementarea proiectelor
- analiza justificărilor beneficiarilor în cazul întârzierilor sau nerealizării indicatorilor de etapă și stabilirea unor noi termene, precum și a posibilelor măsuri de remediere

În termen de 5 zile lucrătoare de la termenul prevăzut pentru un indicator de etapă, beneficiarul încarcă documentele justificative care probează îndeplinirea acestuia, iar autoritatea de management verifică și confirmă îndeplinirea sau, după caz, neîndeplinirea acestuia în termen de 5 zile lucrătoare de la data la care documentele trebuiau/au fost încărcate de către beneficiar.

Dacă indicatorii de etapă sunt definiți în strictă corelare cu activitățile planificate în perioadele care fac obiectul rapoartelor de progres, îndeplinirea indicatorului de etapă la finalul perioadei



pentru care se face raportarea se probează prin raportul de progres și prin documentele justificative care îl însoțesc, la termenul stabilit pentru depunerea raportului de progres. Pentru confirmarea îndeplinirii indicatorului de etapă, autoritatea de management poate solicita clarificări sau iniția o vizită de monitorizare, caz în care se suspendă termenul de validare.

Prin sistemul informatic MySMIS2021/SMIS2021+ se emit atenționări automate către beneficiar și autoritatea de management cu cel puțin 10 zile calendaristice înaintea termenului prevăzut la aliniatul anterior și se notifică beneficiarul și autoritatea de management cu privire la respectarea termenului stabilit pentru încărcarea documentelor justificative aferente unui indicator de etapă.

În cazul nerespectării termenului prevăzut, prin sistemul informatic MySMIS2021/SMIS2021+ se blochează posibilitatea de încărcare a documentelor, ulterior beneficiarul putând solicita, motivat, autorității de management deblocarea aplicației pentru încărcarea documentelor justificative care probează realizarea indicatorului de etapă.

În situația îndeplinirii cu întârziere a unui indicator de etapă, beneficiarul poate face dovada îndeplinirii acestuia, ulterior, și prin rapoartele de progres sau cu ocazia vizitelor de monitorizare, iar autoritatea de management înregistrează în sistemul informatic MySMIS2021/SMIS2021+ îndeplinirea cu întârziere a unui indicator de etapă

În cazul neîndeplinirii unui indicator de etapă, autoritatea de management sprijină beneficiarul pentru identificarea și stabilirea de posibile măsuri de remediere și urmărește atingerea indicatorilor de etapă prin activitățile curente de monitorizare, respectiv prin acțiuni și măsuri consolidate de monitorizare, în funcție de riscurile identificate.

Neîndeplinirea unui indicator de etapă și măsurile de monitorizare consolidate pe care le poate aplica autoritatea de management nu au natura și implicațiile unei nereguli sau unei fraude, așa cum sunt acestea definite la art. 2 alin. (1) lit. a) și b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 142/2012, cu modificările și completările ulterioare.

Cu excepția primului indicator de etapă, în cazul neîndeplinirii celorlalți indicatori de etapă la termenele prevăzute în planul de monitorizare, actualizat prin actele adiționale aprobate, în completarea acțiunilor și măsurilor consolidate de monitorizare, autoritatea de management poate aplica, în funcție de analiza obiectivă și riscurile identificate, în condițiile prevăzute în contractul de finanțare, următoarele măsuri:

- a) întreruperea termenului de plată pentru cererile de plată/cererile de prefinanțare/cererilor de rambursare până la îndeplinirea indicatorului de etapă, cu condiția ca îndeplinirea indicatorului să survină în perioada prevăzută la art. 74, alin (1) lit. b) din Regulamentul (UE) 2021/1060, cu modificările și completările ulterioare;
- b) respingerea, în tot sau în parte, a cererii de plată/cererii de prefinanțare/cererii de rambursare, în condițiile art. 25 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 133/2021, dacă nu au fost transmise dovezile privind îndeplinirea indicatorului de etapă în termenul specificat la lit. a); Sumele respinse pot fi incluse de beneficiar și resolicitate la plată, în



condițiile îndeplinirii indicatorului de etapă, în prima cerere de rambursare depusă după îndeplinirea respectivului indicator de etapă

- c) aplicarea unor penalități de întârziere, stabilite ca procent din valoarea cererii de plată/cererii de prefinanțare/cererii de rambursare, în funcție de valoarea resurselor financiare prevăzute pentru îndeplinirea indicatorului de etapă raportat la valoarea respectivei cererii sau ca procent în limita a 5% din valoarea eligibilă a contractului de finanțare, în situația neîndeplinirii a 3 indicatori de etapă consecutivi din motive imputabile beneficiarului/liderului de parteneriat și/sau partenerilor;
- d) suspendarea implementării proiectului, până la încetarea cauzelor obiective care afectează derularea activităților și atingerea indicatorilor de etapă;
- e) rezilierea contractului de către autoritatea de management
- f) alte măsuri specifice prevăzute în contractul de finanțare, cu respectarea prevederilor naționale și regulamentelor europene aplicabile.

În cazul nerealizării indicatorilor de etapă din primul an de implementare în decurs de 6 luni de la finalizarea primului an de implementare, din motive imputabile beneficiarului/liderului de parteneriat și/sau partenerilor acestuia, precum și în situația unor întârzieri semnificative în îndeplinirea indicatorilor de etapă care afectează substanțial sau fac imposibilă realizarea obiectivelor și atingerea rezultatelor proiectului asumate prin contractul de finanțare, AM PR Centru poate proceda la rezilierea contractului de finanțare potrivit prevederilor art. 37 și 38 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 133/2021 și recuperarea sumelor deja plătite beneficiarului.

Măsurile pentru neîndeplinirea indicatorilor de etapă se vor aplica gradual.

Planul de monitorizare al proiectului poate face obiectul unor modificări prin act adițional la contractul de finanțare.



12. ASPECTE PRIVIND MANAGEMENTUL FINANCIAR

În procesul de implementare a proiectelor, Autoritatea de Management utilizează atât mecanismul cererilor de plată, cât și cel al rambursării cheltuielilor efectuate, precum și posibilitatea de acordarea a unei prefinanțării Beneficiarilor, la solicitarea acestora.

Mecanismul cererilor de prefinanțare/plată/rambursare are în vedere verificarea de către AM PR Centru a eligibilității cheltuielilor aferente implementării unui proiect, urmând ca plățile să se efectueze numai dacă sunt îndeplinite cumulativ condițiile de eligibilitate prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 873/2022 pentru stabilirea cadrului legal privind eligibilitatea cheltuielilor efectuate de beneficiari în cadrul operațiunilor finanțate în perioada de programare 2021-2027 prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune și Fondul pentru o tranziție justă, în termenele prevăzute în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 133/2021. Aceste termene sunt respectate pentru toate etapele proceselor de verificare și autorizare realizate la nivelul Autorității de Management.

Detalii privitoare la cele menționate mai sus, precum și documentele obligatorii necesar a fi depuse se regăsesc în Manualul Beneficiarului, disponibil pe www.regiocentru.ro, precum și în Contractul de finanțare.

12.1. Mecanismul cererilor de prefinanțare

Cererea de prefinanțare reprezintă cererea depusă de către un beneficiar/lider de parteneriat prin care se solicită Autorității de Management virarea sumelor necesare pentru plata cheltuielilor necesare implementării proiectelor finanțate din fonduri europene, fără depășirea valorii totale eligibile a contractului de finanțare, așa cum sunt prevăzute în bugetele contractelor.

Beneficiarii vor întreprinde măsurile necesare deschiderii unui cont de disponibil la unitățile teritoriale ale Trezoreriei statului/ Instituții financiare bancare, în vederea încasării, după verificarea Cererilor de prefinanțare, a sumelor solicitate

Pentru verificarea cererii de prefinanțare, experții din cadrul AM PR au la dispoziție un termen de maxim **15 zile lucrătoare** de la data depunerii cererii de către beneficiar. În cazul în care sunt necesare clarificări, termenul anterior menționat se întrerupe pe perioada clarificărilor, fără ca durata cumulată de întrerupere a acestora să poată depăși 10 zile lucrătoare.

Condițiile acordării prefinanțării, termenele procedurale aplicabile, precum și conținutul dosarului cererii de prefinanțare se regăsesc în Manualul beneficiarului disponibil pe www.regiocentru.ro.

12.2. Mecanismul cererilor de plată

Cererea de plată reprezintă cererea depusă de către un beneficiar/lider al unui parteneriat prin care se solicită Autorității de Management virarea sumelor necesare pentru plata cheltuielilor eligibile, rambursabile, conform contractului de finanțare, în baza facturilor, facturilor de avans,



statelor privind plata salariilor, a statelor/centralizatoarelor pentru acordarea bursei, subvențiilor, premiilor și onorariilor.

Beneficiarii vor întreprinde măsurile necesare deschiderii unui cont de disponibil la unitățile teritoriale ale Trezoreriei statului/ Instituții financiare bancare, în vederea încasării, după verificarea cererilor de plată, a cheltuielilor rambursabile și a contravalorii taxei pe valoarea adăugată (conform contractului de finanțare) aferentă cheltuielilor eligibile

Pentru verificarea cererii de plată, experții din cadrul AM PR au la dispoziție un termen de maxim 20 zile lucrătoare de la data depunerii acesteia de către beneficiar. În cazul în care sunt necesare clarificări, termenul anterior menționat se întrerupe pe perioada clarificărilor, fără ca durata cumulată de întrerupere a acestora să poată depăși 10 zile lucrătoare.

Detalii privind mecanismul cererilor de plată, termenele procedurale aplicabile, precum și conținutul dosarului cererii de plată se regăsesc în Manualul beneficiarului disponibil pe www.regiocentru.ro.

12.3. Mecanismul cererilor de rambursare

Cererea de rambursare reprezintă cerere depusă de către un beneficiar/lider al unui parteneriat prin care se solicită Autorității de Management virarea sumelor aferente cheltuielilor eligibile efectuate conform contractului de finanțare sau prin care se justifică utilizarea prefinanțării.

Beneficiarii vor întreprinde măsurile necesare deschiderii unui cont de disponibil la unitățile teritoriale ale Trezoreriei statului/ instituții financiare bancare, în vederea încasării, după verificarea cererilor de rambursare, a cheltuielilor rambursabile și a contravalorii taxei pe valoarea adăugată (conform contractului de finanțare) aferentă cheltuielilor eligibile

Pentru verificarea cererii de rambursare, experții din cadrul AM PR au la dispoziție un termen de maxim 20 zile lucrătoare de la data depunerii acesteia de către beneficiar. În cazul în care sunt necesare clarificări, termenul anterior menționat se întrerupe pe perioada clarificărilor, fără ca durata cumulată de întrerupere a acestora să poată depăși 10 zile lucrătoare.

Detalii privind mecanismul cererilor de rambursare, termenele procedurale aplicabile, precum și conținutul dosarului cererii de rambursare se regăsesc în Manualul beneficiarului disponibil pe www.regiocentru.ro.

12.4. Graficul cererilor de prefinanțare/plată/rambursare

Graficul cererilor de prefinanțare/plată/rambursare va fi atașat în etapa de contractare, reprezentând o anexa a contractului de finanțare, acesta urmând a fi generat de sistemul informatic MySMIS2021/ SMIS2021+ . Acesta va fi elaborat în baza informațiilor cuprinse în cererea de finanțare și anexele sale privitoare la calendarul activităților previzionate, planificarea achizițiilor necesar a fi derulate și bugetul proiectului.

În conformitate cu prevederile Contractului de finanțare, Graficul de a cererilor de prefinanțare/plată/rambursare a cheltuielilor va putea fi modificat prin Notificarea beneficiarului, care nu va face obiectul aprobării de către AM, cu respectarea condiționalităților stabilite prin Ghidul Solicitantului și detaliate prin Condițiile specifice aferente contractului de finanțare.



12.5. Vizitele la fața locului



În perioada de implementare a proiectului, AM PR va efectua o vizită la fața locului la momentul rambursării a 50% din valoarea eligibilă a contractului de finanțare și o vizită la cererea de rambursare finală, cu excepția proiectelor pentru care obiectivul este dotarea cu echipamente, caz în care se va efectua doar o vizită la cererea de rambursare finală.

În cazul proiectelor care au de transmis o singură cerere de rambursare, aceasta va fi verificată și la fața locului.

De asemenea, proiectele care, conform graficului, au de transmis maximum două cereri de rambursare, verificarea la fața locului va fi efectuată la cererea de rambursare finală.

Autoritatea de Management poate să efectueze și alte vizite la fața locului aferente cererilor de rambursare sau cererilor de plată, în perioada de implementare a proiectului, dacă este cazul.

Efectuarea vizitei pe teren va avea drept scop:

- ✓ Verificarea existenței livrabililor (format fizic sau electronic) / bunurilor obținute în cadrul proiectului și corespondența acestora din punct de vedere tehnic și financiar cu cele din factură/contract de achiziție publică/procese-verbale;
- ✓ Verificarea corelării stadiului lucrărilor executate cu lucrările decontate pe parcursul implementării;
- ✓ Verificarea realizării activității de publicitate a proiectului, așa cum este prevăzut în contractul de finanțare;

Verificarea stadiului de implementare, în conformitate cu Planul de monitorizare, respectiv dacă există întârzieri în implementarea proiectului.



13. MODIFICAREA GHIDULUI SOLICITANTULUI

13.1. Aspectele care pot face obiectul modificărilor prevederilor ghidului solicitantului

Aspectele prevăzute în cadrul prezentului Ghid se raportează la legislația în vigoare. Modificarea prevederilor legate în vigoare poate determina AMPR să solicite documente suplimentare și/sau respectarea unor condiții suplimentare față de prevederile prezentului ghid, pentru conformarea cu modificările legislative intervenite.

Solicitanții la finanțare au obligația de a respecta legislația în vigoare la nivel național și european, inclusiv a modificărilor intervenite pe parcursul procesului de evaluare, selecție, contractare a proiectelor, modificări intervenite ulterior lansării prezentului ghid.

Identificarea unor aspecte ce pot îmbunătăți procesul de evaluare, selecție și contractare poate determina solicitări de documente suplimentare din partea AM PR, solicitări la care potențialii beneficiari au obligația de a răspunde, în caz contrar cererea de finanțare putând fi respinsă din procesul de evaluare, selecție și contractare.

Pentru aplicarea celor menționate mai sus, AM PR Centru poate emite corrigendum-uri de modificare/ completare a prevederilor prezentului ghid.

De asemenea, AM PR poate emite instrucțiuni având ca obiect clarificări și interpretări ale prevederilor prezentului ghid, cu condiția ca acestea să nu modifice/să completeze prevederile acestuia

În funcție de modificările intervenite, AMPR se va asigura de respectarea principiului privind tratamentul egal și nediscriminatoriu aplicabil tuturor solicitanților la finanțare, asigurând totodată și transparența sistemului de evaluare și selecție prin publicarea tuturor modificărilor și condițiilor suplimentare intervenite ulterior publicării prezentului ghid.

13.2. Condiții privind aplicarea modificărilor pentru cererile de finanțare aflate în procesul de selecție (condiții tranzitorii)

În situația în care este necesară emiterea de corrigendum-uri de modificare/ completare a prevederilor prezentului ghid sau de instrucțiuni privind clarificări și interpretări ale prevederilor prezentului ghid, în cuprinsul acestora vor fi precizate și dispozițiile tranzitorii cu privire la proiectele aflate în procesul de evaluare, selecție și contractare.

AM PR se va asigura de respectarea principiului privind tratamentul egal și nediscriminatoriu aplicabil tuturor solicitanților la finanțare, asigurând totodată și transparența sistemului de evaluare și selecție prin publicarea tuturor modificărilor și condițiilor suplimentare intervenite ulterior publicării prezentului ghid.





14. ANEXE

- Anexa 1** Formularul cererii de finanțare - instrucțiuni de completare
- Anexa 2** Declarația unică
- Anexa 3** Grila evaluare tehnică și financiară
- Anexa 4** Grila de verificare eligibilitate și contractare
- Anexa 5** Grila de analiză a conformității și calității documentației tehnico-economice - faza DALI
- Anexa 6** Grila de analiză a conformității și calității documentației tehnico-economice – faza SF
- Anexa 7** Grila de analiză a conformității și calității documentației tehnico-economice – faza SF mixt
- Anexa 8** Grila de analiză a conformității și calității documentației tehnico-economice - faza PT
- Anexa 9** Model orientativ Hotărâre de aprobare a proiectului
- Anexa 10** Acord de parteneriat (model orientativ)
- Anexa 11** Declarație privind nedeductibilitatea TVA
- Anexa 12** Declarație privind conformitatea documentelor din MySmis
- Anexa 13** Notă privind fundamentarea costurilor
- Anexa 14** Lista de echipamente/ dotări/ lucrări/ servicii
- Anexa 15** Tabel centralizator numere cadastrale
- Anexa 16** Planul de marketing
- Anexa 17** Macheta financiară - Matrice corelare buget-deviz
- Anexa 18** Raport privind stadiul fizic al investiției
- Anexa 19** Planul de monitorizare
- Anexa 20** Contract de finanțare - condiții generale și specifice